

**BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Lesz-e szükség könyvelőkre – avagy a
könyvelői szakma jövője**

Belső konzulens: Simonné Romsics Erika

Külső konzulens: Csermák Éva Ida

Kláminger Bence

Nappali tagozat

Pénzügy és számvitel szak

Számvitel szakirány

2020

NYILATKOZAT

a szakdolgozat/zárodolgozat digitális formátumának benyújtásáról
(Szövegszerkesztővel történő kitöltés után nyomtatandó egy példányban.)

Hallgató neve:	Kláminger Bence		
Szak:	Pénzügy és számvitel szak		
Szakirány (ha van):	Számvitel szakirány		
Neptun kód:	D0I4H1	Benyújtás éve:	2019
Szakdolgozat/zárodolgozat címe:	Lesz-e szükség könyvelőkre – avagy a könyvelői szakma jövője		
Belső (operatív) konzulens neve:	Simonné Romsics Erika		
Külső (szakmai) konzulens neve:	Csermák Éva Ida		
Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:	Digitalizáció, jövőkutatás, automatizáció, könyvelőrobotok, intelligens könyvelő szoftverek		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / **nem járulok hozzá**, hogy szakdolgozatom/zárodolgozatomat az egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- mások számára a közzététel semmilyen formában nem engedélyezett,
- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás és nevem megjelölésével szabadon idézhető, de az idézést meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az egyetem könyvtáraiban az arra kijelölt számítógépeken, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom/zárodolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2019 DEC. 12

.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2019 DEC. 12

.....
könyvtári munkatárs

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	2
2.	A könyvviteli szolgáltatás ismertetése	4
2.1.	A klasszikus könyvelési feladatok	4
2.2.	Mai elvárások a könyvelőkkel szemben	12
3.	Kihívások és problémák napjainkban	15
3.1.	Mennyit változott a könyvelői szakma 20 év alatt	16
3.2.	A rohamos digitalizáció hatása a mindennapi könyvelésre	24
3.3.	Állami intézkedések következményei	36
3.4.	A jelen kihívásai – mire képesek ma a legmodernebb programok	52
4.	A könyvelői szakma jövője	55
5.	Összegzés, értékelés, konklúzió.	73
	Irodalomjegyzék	78
	Mellékletjegyzék	80
	Mellékletek	81
	Szerzői nyilatkozat	89
	Záróvizsga konzultációs lap.....	90

1. Bevezetés

A leggyakoribb kérdések a mai könyvelők körében, hogy mennyire lesz jelentős a jövőben a szakmai tudásuk, hova fejlődhetnek még a könyvelőprogramok, átveheti-e egy program a könyvelő tudását, milyen mértékben tudja helyettesíteni a munkáját. Szakdolgozatom ezekre a kérdésekre keresi a választ, ezekre a problémákra mutat rá.

A könyvelőprogramokat azért kezdték fejleszteni, hogy minél könnyebben, hatékonyabban, gyorsabban, egyszerűbben lehessen könyvviteli szolgáltatásokat nyújtani. Ezek a programok egyfajta pénzügyi asszisztensként szolgálnak, egyrészt megkönnyítik magát a könyvelést, az időszaki jelentések elkészítését, másrészt hatékonyabbá teszik a kommunikációt, a kapcsolattartást a könyvelők és a vállalatok között. Egy modern könyvviteli szoftver olyan közérthető információkat képes szolgáltatni, amelyek segítségével a cégek vezetői, tulajdonosai, ügyintézői könnyebben átláthatják a vállalkozás működését, eredményeit, az esetleges problémákat, például mennyi a fizetendő áfa, mennyi járulékfizetési kötelezettség van, meddig tudják a cég bevételei fedezni a kiadásokat.

Meglátásom szerint a könyvelői szakma egyik legfontosabb tényezője az idő. A határidők havi szinten jelen vannak, gondoljunk csak az áfabevallásokra, negyedéves, éves beszámolókra, banki adatszolgáltatásokra. Ha egy szoftver által rövidebb idő alatt elkészülhet a könyvelő munkája, azzal a vállalatok pénzt spórolhatnak, ezáltal hatékonyabbak lehetnek. Ez motiválja a minél modernebb programok kifejlesztését. Folyamatosan csökken az idő az adatok feldolgozására és beküldésére, az online számlázás megjelenésével rendkívül felgyorsult ez a folyamat. A jövőben még jelentősebb változások várhatóak, a szakdolgozat fő témája, ezen változásoknak a hatásainak vizsgálata.

Azonban a szoftverek fejlődése a könyvelői munkával szemben is számos új kihívást állítanak. A robbanásszerű digitális fejlődéssel együtt a számviteli szakembereknek is képezniük kell magukat, hogy minél egyszerűbben ki tudják használni a legújabb rendszerek előnyeit. Ez folyamatos tanulást és fejlődést kíván, véleményem szerint az aktualitás az egyik legfontosabb tényezője ennek a területnek, magyarán a változásokhoz

való minél gyorsabb alkalmazkodás. Elengedhetetlen a könyvviteli szolgáltatók számára, hogy rendszeresen kövessék a törvények/jogszabályok változásait, és emellett megfeleljenek a piac, vagyis a vállalkozók növekvő igényeinek.

A könyvelőprogramok fejlődése komoly lehetőségeket rejt a könyvelők számára, hiszen az adatrögzítések (a legidőigényesebb részei ennek a szakmának), jelentősen felgyorsíthatók, automatizálhatók. A kérdés, hogy hol van a határa ennek az együttműködésnek, meddig folytatódhat ez a fejlődés, mikor billen át az a bizonyos képzeletbeli mérleg a mesterséges intelligencia javára, vagyis: kell-e félniük a könyvelőknek a jövő technológiájától? Kutatásom célja, hogy ezekre a kérdésekre megpróbáljak választ adni kérdőív segítségével, a tapasztaltabb könyvelők, könyvvizsgálók véleményét figyelembe véve, ők hogyan látják a szakma jövőjét, ők miként vélekednek erről a témáról. A kérdőív egy olyan szakmai Facebook csoportban volt megosztva, amelynek kizárólag számviteli szakemberek a tagjai.

A szakdolgozatomat a könyvelési szolgáltatás bemutatásával kezdem, külön szedve az úgynevezett klasszikus könyvelési feladatokat, valamint azokat a szolgáltatásokat, amik ugyan nem tartoznak ezen feladatok közé, mégis elvárások a mai könyvelőkkel szemben. A szakmai gyakorlatomat egy könyvelőirodában töltöm, így saját tapasztalataim is vannak a témával kapcsolatban. A dolgozat második részében elemzem a digitális fejlődés hatásait, mennyit változott a szakma az elmúlt 20 évben. A kérdőívre adott válaszok segítségével kerülnek elemzésre a rohamos fejlődés következményei a mindennapi könyvelésre, az állami intézkedések hatásai, a jelen legnagyobb kihívásai a könyvviteli szolgáltatók számára, valamint a ma létező legfejlettebb szoftverek tudása kerül bemutatásra. A szakdolgozat további részében a fő téma, tehát a jövő kutatás kerül behatóbb tanulmányozásra, a kérdőívben adott válaszokat alapul véve vizsgálom a szakma jövőjét érintő legfontosabb kérdéseket, vagyis: szükség lesz-e a jövőben könyvelőkre, mennyire lehet ezt a szakmát (is) automatizálni, veszélyben van-e a könyvviteli szolgáltatók munkája, pályafutása.

A témaválasztásomat illetően egyértelműen befolyásolta az érdeklődés a digitalizáció, a digitális világ iránt, valamint inspirált a tanulmányaim során megszerzett szakismeret. A munkám során motivált, hogy a téma rendkívüli aktualitásának köszönhetően jelentős szakirodalommal rendelkezik.

A munkám alapja a kutatás, az interneten lévő szakmai fórumokból, szakmai cikkekből, tanulmányokból, valamint a szakkönyvekből szerzett információkra alapozom szakdolgozatom hitelességét és elkészülését, mindamelllett a kérdőívemre adott válaszok segítenek jelentősen a munkám során.

2. A könyvelési szolgáltatás ismertetése

2.1. A klasszikus könyvelési feladatok

Egy könyvelő esetében összetett feladatkörrel beszélhetünk, a könyvelésen kívül számos, egymástól elkülönülő szolgáltatást nyújthat az ügyfeleinek. Fontos megjegyezni, hogy „nyújthat”, tehát nem kötelező minden ügyfélnek mindegyik szolgáltatást igénybe venni. Ezt az egymással kötött szerződésben kell pontosan megfogalmazni, illetve az ügyfél által nyújtott ellenszolgáltatást is.

Nagyon komoly jelentősége van annak, hogy a könyvviteli tevékenység milyen részletezettséggel kerül megfogalmazásra. Ha nem megfelelően kötik meg a felek a szerződést, abból később komplikációk lehetnek. Például ha csak azt rögzítik, hogy „a vállalkozás számvitelével kapcsolatos feladatok elvégzése”, akkor gyakorlatilag korlátlan a könyvelő feladatvállalása, tehát az esetleges kártérítési felelősség is. Ha azt írja bele, hogy teljes körű szolgáltatást vállal, az marketing szempontjából előnyös a piacon, viszont ilyen esetben a könyvelő felelőssége szintén az egekbe van, ezért olyan hibákért is felelősségre vonhatják, amelyekhez semmi köze.

Egy szerződést feladatcsoportokra bontva kell rögzíteni. Általánosságban véve elmondható, hogy minél részletesebben van meghatározva a könyvelő feladatköre és jogosultságai, annál jobb az adott szerződés, annál hatékonyabb a későbbi együttműködés. Azonban ezzel még nem teljes a felek közötti megállapodás. Nem csak a könyvelő által elvégzendő munkában kell megállapodni, hanem az ügyfélnek is vállalnia kell bizonyos kötelezettségeket, ilyen például a számlák, bankkivonatok időben történő átadása, vagy a megfelelő tájékoztatás a hirtelen felmerülő problémákról a minél hatékonyabb korrekció érdekében. *„Mind a felek általi teljesítésének elősegítése, mind*

pedig a szerződésből eredő jogviták, kártérítési ügyek megelőzése miatt indokolt a könyvelési szerződésben meghatározni és megkülönböztetni, hogy melyek a könyvelőiroda alapszolgáltatásai, melyek az opcionális, a könyvelőiroda által felkínált és az ügyfél által választható egyéb szolgáltatásai, és melyek azok, amelyek kifejezetten nem könyvelőirodai szolgáltatások”¹.

A klasszikus könyvelési feladatok, vagy a könyvelőiroda alapszolgáltatásai közé sorolhatjuk:

- Könyvviteli szolgáltatást
- Adózási szolgáltatást
- Bérügyviteli szolgáltatást
- Állandó meghatalmazotti képviseletet az adóhatóság előtt
- Eseti képviseletet az adóhatóság előtt
- Tanácsadást

A szerződésben célszerű tisztázni, pontosan mit értünk könyvelési munkák alatt:

- *„A befektetett eszközök folyamatos analitikus és főkönyvi nyilvántartása.*
- *A készletek – az Ügyfél számviteli politikájában előírt módon történő – főkönyvi könyvelése az Ügyfél analitikus nyilvántartásai, illetve adott időpontra vonatkozó leltárak, feladások alapján.*
- *A követelések, az értékpapírok, a pénzeszközök, a saját tőke, a kötelezettségek és az időbeli elhatárolások folyamatos főkönyvi nyilvántartása.*
- *A költség (ráfordítás) és a bevételi főkönyvi számlák folyamatos vezetése.*
- *Az előírt analitikus nyilvántartások közül a főkönyvi rendszerhez tartozó, annak szerves részét képező analitikák vezetése.*
- *A vállalkozás eredményének időszakonkénti (alapvetően havi rendszerességű), a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján történő meghatározása.*
- *Az éves beszámolónak a jogszabályi megfeleléshez, illetve a tulajdonosi elfogadáshoz szükséges határidőre történő elkészítése.*

¹ Dr. Szabó Tibor – Regős Gábor: *A könyvelői felelősség kézikönyve*

- *Az Ügyfél kívánsága szerinti fordulónappal közbelső mérleg vagy évközi beszámoló összeállítása.*
- *Az adózással kapcsolatos jogszabályokban előírt adatbejelentési kötelezettségek teljesítése – csak és kizárólag a rendelkezésre bocsátott dokumentumok, iratok, hiteles másolatok, illetve az Ügyfél írásbeli nyilatkozatai alapján.*
- *Azoknak az adózással kapcsolatos jogszabályokban előírt bevallásoknak az időbeni összeállítása és az Ügyféltől kapott felhatalmazás alapján történő beküldése, amelyek az elkészített könyvelés output-adatain alapulnak.*
- *Időszakonkénti információs anyagok összeállítása, kiadása azokról az – Ügyfél szakmai jellegű feladatain kívül – adatokról, kötelezettségekről, jogszabályi változásokról, amelyek az Ügyfél gazdasági döntéshozatalát segíthetik.*
- *Az Ügyfél gazdasági életével kapcsolatos folyamatok támogatása figyelemfelhívások, konzultációk és írásos anyagok segítségével – abban az esetben, ha erre az Ügyfél igényt tart.*
- *Az Ügyfél számára – a jogszabály által kötelező jellegű és a működéshez ajánlott – szabályzatok összeállításához, módosításához szakmai segítségnyújtás.”²*

Könyvviteli szolgáltatás

A könyvviteli szolgáltatás tartalmát a Számviteli törvény 150.§-a határozza meg.

„A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozik különösen:

- a) *a számviteli politika, a könyvviteli elszámolás, a beszámolóképzés rendszerének, módszerének kialakításával (ideértve a belső információs rendszer kialakítását is), a számlarend, a könyvvezetéshez, a beszámolóképzéshez szükséges szabályzatok elkészítésével, rendszeres karbantartásával kapcsolatos feladatok ellátása, beleértve a főkönyvi nyilvántartások vezetését, az összesítő feladások készítését, a*

² Dr. Sallai Csilla: Könyvelői Biblia – a könyvelői szerződés, felelősség kézikönyve

beszámoló összeállítását, a beszámolóban, a könyvviteli nyilvántartásokban szereplő adatok elemzését, a gazdasági döntéseket megalapozókövetkeztetések levonását is,

b) az elszámolások, a beszámolóban szereplő adatok jogszerűségének, szabályszerűségének, megbízhatóságának, bizonylatokkal való alátámasztottságának, a számviteli alapelvek követelményei megtartásának biztosításával a valóságnak megfelelő belső és külső információk előállítása, szolgáltatása.”³

Tipikus könyvelőirodai szolgáltatásnak nevezhetjük a beszámoló összeállítását, év végi zárási feladatokat, illetve a főkönyvi nyilvántartások vezetését. Természetesen a szerződés dönti el, pontosan melyik szolgáltatásokat kíván a vállalkozó igénybe venni. Például alkalmazhat belső könyvelőt, aki a beszámolóképzéshez szükséges könyveket vezeti, a könyvelőirodát pedig megbízza a beszámoló elkészítésével – olyan is előfordulhat, hogy a belső könyvelőnek nincs meg a megfelelő végzettsége, hiszen a beszámoló készítése képzéshez kötött tevékenység, engedély szükséges hozzá, így kénytelen leszerződni egy erre alkalmas könyvelővel.

A cég számviteli politikájának meghatározása, és az egyéb számviteli szabályzatok elkészítése nem tartozik a könyvelőiroda alapszolgáltatásai közé, opcionálisan választható, ha az ügyfélnek szüksége van rá. A beszámoló elemzése, ebből következtetések levonása, a cég gazdasági helyzetének vizsgálata a vállalkozói hatáskörbe tartozó feladatok közé sorolhatók. A szerződés általában kizárja, hogy a könyvelőiroda ehhez hasonló tevékenységet végezzen.

A számviteli szolgáltatás a törvény szerint alapvetően 2 részből áll; a könyvviteli szolgáltatásból, illetve a könyvvizsgálói tevékenységből. A könyvvizsgálat tehát nem tartozik a könyvviteli szolgáltatások közé, jog szerint a kettő kizárja egymást, vagyis jogilag összeférhetetlenek. Egy könyvelőiroda esetében ez azt jelenti, hogy a könyvelési szerződésben nem lehet könyvvizsgálói tevékenységről szó.

³ Számviteli törvény 150. § (2)

Fontos megemlíteni, hogy a könyvviteli szolgáltatás végzésével kapcsolatban komoly jogszabályi előírások léteznek. „A számviteli törvény 150. §-ának (2) bekezdése szerinti könyvviteli szolgáltatás végzésére jogosult az a természetes személy, aki okleveles könyvvizsgálói szakképesítéssel, illetve mérlegképes könyvelői szakképesítéssel rendelkezik.”⁴

A kormányrendelet előírja, hogy minden természetes személyt, aki könyvviteli tevékenységet folytat, nyilvántartásba kell venni. Egy vállalkozás szempontjából ajánlott a kiválasztott könyvelőt ebben a nyilvántartásban ellenőrizni, hiszen ha az adott könyvelő nem szerepel a listán, nem végezhet könyvelési tevékenységet. A rendelet előírja továbbá, hogy a könyvelő a bizonyítványa alapján köteles szakterületet megjelölni. Ezt is érdemes egy vállalkozónak ellenőrizni, mert ha például a könyvelő pénzügyi szervezeti szakon szerzett mérlegképes könyvelői szakképzettséget, akkor pénzügyi szakterületet kell megjelölni, nem a vállalkozóit.

Adózási szolgáltatás

Az adózási/adóügyi szolgáltatás a könyvelőiroda egyik legfontosabb tevékenysége. Egy könyvelő olyan adózási, szakmai tanácsokat tud nyújtani, amik segítségével a vállalkozó könnyen, a törvénynek megfelelő módon teljesítheti saját adókötelezettségeit. Az adóbevallások összeállítása, a fizetendő adó, az adóelőlegek, és a fizetendő járulékok megállapítása rendszerint meghaladja egy átlagos kis- és középvállalkozás képességeit, ezért ezeket a tevékenységeket kiszervezik könyvelőirodába. Fontos megjegyezni, hogy a könyvviteli szolgáltatásnak alapvetően nem része az összes adókötelezettség teljesítése. Az adókötelezettség egy összetett fogalom, az Art. a következőképpen fogalmazza meg:

„Az adózó az adó és a költségvetési támogatás megállapítása, megfizetése (kiutalása) érdekében köteles a jogszabályban előírt:

a) bejelentkezésre, bejelentésre, nyilatkozattételre,

b) adómegállapításra,

⁴ 93/2002. (V. 5.) Korm. rendelet

c) adatbejelentésre, bevallásra,

d) adófizetésre,

e) bizonylat kiállítására és megőrzésére,

f) nyilvántartás vezetésére (könyvvizetésre),

g) adatszolgáltatásra,

h) adólevonásra, adóbeszedésre,

i) pénzforgalmi számlanyitásra és adóköteles tevékenységével összefüggő kifizetéseknek e számlán való teljesítésére”⁵

Az adókötelezettséget tehát összetett fogalomnak tekinthetjük, vagyis önálló részkötelezettségek összességének. Egy könyvelőiroda szemszögéből három külön részre bonthatjuk ezeket a kötelezettségeket: egyes elemek jellemzően könyvelőirodai szolgáltatásnak tekinthetők (pl. bevallás, könyvvizetés), más elemek esetében dönthet úgy a vállalkozó, hogy megbízza a könyvelőirodát (pl. bejelentési kötelezettség), valamint vannak elemek, amik egész egyszerűen nem képezik tárgyát a könyvviteli szolgáltatásnak, ezek tipikusan az ügyfél feladatai (pl. bizonylat kiállítása és megőrzése). A bevallásokkal kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy mivel a bevallási kötelezettség gyakorlatilag az összes adónemet érinti, a könyvelő feladata ezen a téren összetett. Vannak tipikus adónemek, amik minden vállalkozónál jelen vannak havi szinten (pl. szociális hozzájárulási adó, nyugdíjbiztosítás, egészségbiztosítás, és munkaerőpiaci járulék), illetve lehetnek olyan adónemek, amelyek viszonylag kevés vállalkozásnak jelentenek terhet (pl. környezetvédelmi termékadj). Emellett külön ki kell térni a helyi adókkal kapcsolatos kötelezettségekre. A vállalkozó feladatai közé tartozik az adó- és adóelőleg fizetés, valamint az adólevonás és beszedés. Ezeket közvetlenül nem vállalhatja át egyik könyvelőiroda sem, viszont összefüggenek a könyvelési tevékenységgel. Például a vállalkozó nem tudja kiszámolni magának, hogy mennyi áfát kell befizetnie egy adott hónapban, ezt a könyvelő által elkészített bevallásban tudja megnézni. Ebből az egyszerű

⁵ Adózás rendjéről szóló törvény 9.§

példából is látszik, hogy a könyvelési szerződés nem mentesítheti az ügyfeleket az adókötelezettségek teljesítése alól, hiszen a könyvelő csak információt szolgáltat, a vállalkozónak kell befizetnie az áfát, teljesíteni az összes fennálló tartozást a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) felé. Érdemes megjegyezni ismét, hogy mennyire fontos a könyvelési szerződést pontosan meghatározni, hiszen ha megfelelően együttműködik a két fél, ha képesek hónapról hónapra összhangban dolgozni, akkor van lehetőség a fejlődésre – mindkét oldalon.

Bérügyviteli szolgáltatás

Az adózási szolgáltatás mellett bérügyviteli szolgáltatást is nyújthat egy könyvelőiroda. Az ügyfelek kérhetik ezt a szolgáltatást a könyvviteli szolgáltatástól függetlenül is. Elsősorban bérszámfejtési feladatok tartoznak ide, vagyis a bér-, költségterítés-, jövedelem elszámolások elkészítése. Emellett vannak a bérhez kapcsolódó egyéb szolgáltatások, amikre az ügyfeleknek szüksége lehet, mint a munkavállalókra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségek bejelentések teljesítése, táppénzzel kapcsolatos feladatok elvégzése, munkaügyi nyilvántartások kezelése. A munkajogi feladatok nem sorolhatók ide, tehát a felmondások, jelenléti ívek, munkaszerződésekkel kapcsolatos tevékenységek elvégzése nem a könyvelő feladata, hanem a cég arra megfelelő belső emberének.

Állandó meghatalmazotti képviselet az adóhatóság előtt

Könyvelői alapszolgáltatás részeként tekinthetünk az állandó meghatalmazotti képviseletre az adóhatóság előtt. A 2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról (továbbiakban: Air törvény) írja elő részletesen, kinek van joga a képviseletre:

„(1) Jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján

a) a képviseleti jogosultságát igazoló nagykorú tag, foglalkoztatott - fióktelep esetében ide értve az anyavállalat foglalkoztatottját is -,

b) kamarai jogtanácsos,

c) ügyvéd,

d) ügyvédi iroda,

e) európai közösségi jogász,

f) nyilvántartásba vett adószakértő, nyilvántartásba vett okleveles adószakértő, nyilvántartásba vett adótanácsadó, könyvvizsgáló, könyvelő,

g) számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetve egyéb szervezet törvényes vagy szervezeti képviselője, foglalkoztatottja, tagja,

h) környezetvédelmi termékdíjjal kapcsolatos ügyben termékdíj ügyintéző szakképesítéssel rendelkező személy is és

i) a jövedéki adóról szóló törvény szerinti jövedéki ügyel kapcsolatban jövedéki ügyintéző szakképesítéssel rendelkező személy is képviselheti.

(2) Természetes személyt az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján bármely - képviselőre alkalmas - nagykorú személy is képviselheti.”⁶

Az állandó meghatalmazást is indokolt a könyvelési szerződésben szabályozni, hogy pontosan milyen ügyekre vonatkozhat, milyen ügycsoportokban érdekelt a könyvelő, ugyanis nem kötelező minden ügyben részt vennie. Célszerű előírni a vállalkozó számára, hogy kötelessége a könyvelőiroda részére bocsátani időben minden olyan információt, iratot, adatot, amelyek elengedhetetlenek az ügy teljes átláthatósága érdekében. Ha utólagosan tudja ezeket a kötelezettségeket teljesíteni, a könyvelő csak a meglévő adatok alapján jogosult eljárni.

Az állandó meghatalmazást vissza lehet vonni, a könyvelő dönthet úgy, hogy nem kívánja többé nyújtani ezt a szolgáltatást a vállalkozás számára. Ez nem jelenti a könyvelési szerződés megszűnését. Az állandó meghatalmazás kiterjedhet jogorvoslati, hatósági eljárásokra is, ezeket célszerű külön beárazni a szerződésben. Érdemes kitérni a felelősségbiztosításokra is, hiszen ha a könyvelőiroda vállal ilyen jellegű meghatalmazásokat, ajánlott magasabb szintű biztosítást kötni (az adóhatóság közvetlenül is bírságozhatja a könyvelőirodát). A könyvelő fokozott felelősségvállalása természetesen magasabb díjazást von maga után, ezt a könyvelési szerződésben kell rögzíteni.

⁶ 2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról (Air. törvény)

Eseti képviselet az adóhatóság előtt

2017 végéig az Adózás rendjéről szóló törvény tételesen meghatározta, hogy pontosan ki képviselheti az adóhatóság előtt a magánszemélyeket, egyéni vállalkozókat, valamint a jogi személyeket. 2018. január 1-től azonban megváltozott ez a törvény, az Art. nem írja elő, nem köti végzettséghez, ki járhat el eseti meghatalmazás alapján az adóhatóság előtt. Az adózó képviselére vonatkozó szabályok átkerültek részben a 2017. évi CLI. törvénybe az adóigazgatási rendtartásról (Air. törvény), valamint az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló a 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendeletbe (Vhr.).

Tanácsadás

A tanácsadás kiegészítő szolgáltatásként kapcsolódhat az előbbi tevékenységekhez, de végezhető önálló szolgáltatásként is. Mindez attól függ, az adott vállalkozás mire tart igényt. Könyvviteli-, pénzügyi-, adótanácsadási szolgáltatások tartoznak ide. A gyakorlatban előfordul, hogy munkalapon vezeti a könyvelő a konkrét kérdéseket, ügyeket, valamint a ráfordított munkaórát. Megegyezés kérdése a díjazás is, ennek mértékét a szerződésben rögzítettek is befolyásolhatják – hiszen ha a szerződésben benne van a tanácsadás, mint kiegészítő tevékenység, akkor az a része a könyvelési díjnak is, ha viszont nincs a szerződésben rögzítve, akkor külön számlázhatja a könyvelő.

2.2. Mai elvárások a könyvelőkkel szemben

A klasszikus könyvelési feladatokon kívül egy könyvelőiroda, mint szolgáltató, más szakterületek ellátását is nyújthatja ügyfeleinek a minél szélesebb körű kiszolgálás érdekében. Azonban fontos megjegyezni, hogy ezt a könyvelő saját akaratából vállalhatja fel, az ügyfél nem követelheti. A vállalkozók többsége úgy tekint a könyvelőkre, mint problémamegoldókra. A jogszabályok számos adminisztrációs kötelezettséget előírnak a vállalkozók számára, amiket - mivel ezek az alapvető szakterületüktől távol állhatnak - nehezen oldanak meg. A könyvelő megoldhatja a gondjainak egy részét, adhat tanácsot, a jó kapcsolat fenntartása érdekében ajánlhat szakembereket (ügyvédet, tanácsadót, pályázatíró, pénzügyészt). De a könyvviteli szolgáltatás nem terjed ki: befektetési

tanácsadásra, vámügyekre, hitelügyintézésre, jövedéki ügyekre, szervezetfejlesztésre, minőségbiztosításra, külkereskedelmi szolgáltatásra, pályázatírásra, tolmácsolási feladatok ellátására, közbeszerzési tanácsadásra, munkavédelmi kötelezettségekre, statisztikai kötelezettségek teljesítésére, stb. Minden ügyfelekkel kapcsolatos feladatokat nem vállalhat fel egy könyvelőiroda, egyrészt kapacitása, ideje se lehet mindenre egy könyvelőnek, másrészt a felelősség is minden bővített szolgáltatással egyenes arányban nő. Azonban a vállalkozók elvárása egyre nagyobb, a könyvelőirodáknek alkalmazkodniuk kell a piac igényeihez, hiszen a könyvelőirodák is versenyhelyzetben vannak. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus könyvelési feladatokon kívül más szakterületek által elvégzendő feladatok vállalása is szükséges. A szerződésben célszerű pontosan megfogalmazni a kikötéseket. Az alábbiakban egy javasolt szerződési kikötés olvasható, ami pontosan, és meglehetősen szigorúan fogalmaz:

„Nem képezi a könyvelési szerződés és szolgáltatás tárgyát az ügyfél társasági szerződésében, alapító okiratában, alapszabályában foglaltak betartása, továbbá az ügyfél anyagi-, pénzügyi-, gazdálkodási tevékenysége, tagsági-, alkalmazotti jövedelmeinek szétosztása, felhasználása, harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei, illetve ezekkel tartott kapcsolata és annak formája, érvényesítése, a munkáltatói jogok és kötelezettségek betartása, a vállalkozói díjak és árak képzése, alkalmazása, a kimenő számlák elkészítése, a számlázási, a nyugtaadási szabályok érvényesítése, a követelések behajtása. Ennek megfelelően a könyvelőiroda nem rendelkezik az ügyfél anyagi- és pénzügyi eszközei felett. Nem képezi szerződés tárgyát az ügyfél vállalkozási/tevékenységi körén kívül álló, de azzal összefüggésben lévő, a vállalkozás tagjaival és alkalmazottjaival, vagy azok más cégeivel kapcsolatos egyéb adókötelezettséggel, adatszolgáltatással járó feladatok elvégzése. Nem képezi a szerződés és a szolgáltatás tárgyát az ügyfél pénzügyi, banki átutalási bizonylatainak postázása, egyéb más előírt analitikus nyilvántartás vezetése. Például értékpapír-nyilvántartás, elszámolási előlegek nyilvántartása, szigorú számadású bizonylatok nyilvántartása (pl. nyugtatömbökről, számlákról), jövedéki nyilvántartás, gépkocsik útvonal – nyilvántartásának vezetése, árnyilvántartás készítése, tárgyi eszköz-leltár készítése, stb.

Nem tartoznak a könyvelőiroda feladat- és felelősségi körébe az ügyvédi szolgáltatások: jogi tanácsadás, okiratok készítése, cégalapítás, bírósági képviselő, stb.”

⁷Az ügyvédi szolgáltatások semmi esetben nem vállalhatók, ezt a jogszabály tiltja.

Saját tapasztalataim szerint egy könyvelő munkája meglehetősen összetett. Az alábbiakban az saját meglátásaimat írom le, mennyire érződik a digitalizáció hatása a mindennapokban, illetve mekkora kihívást jelent a mai világban az alkalmazkodás.

Az ügyfelek egyfajta minden-problémamegoldó-szakembert látnak a könyvelőkben. Ez alapesetben nem gond, hiszen minél szélesebb a nyújtott szolgáltatások köre, annál elégedettebbek a vállalkozók, annál többet fizetnek könyvelési és tanácsadási díj jogcímen, tehát annál stabilabban működhet egy könyvelőiroda. Az úgynevezett klasszikus könyvelési feladatokat alapnak tekintik, azon kívül vannak még komoly elvárásaik. Sok vállalkozó a könyvelőket a teljes pénzügyi területben jártasnak tekinti, tehát olyan szakembereknek, akik értenek a hitelekhez, befektetésekhez, pályázatokhoz, tőzsdéhez, stb, illetve számos vállalkozó elvárása a jogszabályok, törvények teljes ismerete. Ez nyilvánvalóan nem helyes, ezeknek a területeknek vannak saját szakembereik, akik napi szinten ezekkel foglalkoznak. Természetesen, ha egy könyvelő ért másik szakterülethez is, az számára előny a konkurenciával szemben. Ami nagyon fontos szerintem ebben a szakmában, az a kapcsolati tőke. Ha az ember könyvviteli szolgáltatást nyújt, nem tudja az ügyfél összes létező problémáját megoldani – ez egyszerűen több embert kíván; könyvvizsgálót, ügyvédet, pénzügyi-befektetési tanácsadót, a fenti eset alapján tolmácsot, pályázatíró, esetleg olyan speciális adószakembereket, akik jártasak a vámügyekben, stb. Csakhogy ha a könyvelő ismer ezekre megfelelő embereket, és ez által a vállalatnak megoldódik a problémája, az minden fél számára előnyös.

Számomra nagy meglepetést okozott az első munkanapomon egy fejlett könyvelőprogrammal való munka. Az egyetemen, egy alap szoftveren tanultunk könyvelni, ami oktatási célokra lett kitalálva, ezért viszonylag sok dolgot manuálisan

⁷ Dr. Szabó Tibor – Regős Gábor: *A könyvelői felelősség kézikönyve*

kellett csinálni. Minden számlaszámot és minden összeget be kellett írni a megfelelő helyre, a program nem tud áfát számolni, így azt is nekünk kellett, a dátumokat is egyesével kellett kiválasztani, devizás tételeknél az árfolyamokat nekünk kellett az adott napokra hozzárendelni a programhoz, nem tud különbséget tenni cégek között (neki a KATA-s egyéni vállalkozó ugyanolyan, mint egy Kft). Egy ilyen programmal elképzelhetetlen lenne a mostani munkám. Egy modern könyvelőszoftver nagyon sok dolgot automatizál, vegyünk egy egyszerű példát, egy áfás szállítói számlát: az iskolai programba mind a 4 számlaszámot fel kellett rögzíteni a megfelelő T-K oldalra, a modern programba elég beírni a megfelelő költségzámot, az áfa könyvelését magától tudja. Természetesen ennél jóval többet tud a szoftver, főleg a lekérdezések területén. Főkönyvi kartonlisták, naplólisták, időszaki pénztárjelentések, analitikák, költséghelyes kivonatok, likviditási táblák vevő-szállító szerint, egyenlegközlő listák, stb. A digitalizáció hatására a klasszikus könyvelési feladatok egyszerűsödtek, nem kell annyi időt eltölteni például adatrögzítéssel, mint korábban. Viszont új kihívások jelentek meg, amiknek meg kell felelni.

Véleményem szerint az az ember, aki a könyvviteli szolgáltatást választja hivatásának, egész életre szóló tanulást választ. Elengedhetetlen a folyamatos fejlődés, a rengeteg továbbképzésen, tanfolyamon való részvétel, mert ha a könyvelő nem követi a rendszeres változásokat, nem fejleszti saját magát, valamint a környezetét (irodáját, számítógépét, könyvelési szoftverjeit, egyéb számítógépes programjait), nem követi a piac elvárásait, nem fogja tudni kielégíteni a vállalkozók növekvő igényeit.

3. Kihívások és problémák napjainkban

A számvitel a kezdetek óta követi az adott kor technológiai színvonalát. Egyszerűen nem volt más választás, mindig a legmodernebb eszközökkel végezték a könyvviteli tevékenységet, hiszen minden uralkodó/vezető/kereskedő a létező legpontosabb eredményeket várta. Az ókorban a papirusztekercsek és az agyagtáblák jelentették az írás csúcspontját, ekkor még kézzel, aprólékos pontossággal jegyezték le a gazdasági eseményeket. Ezt követte az úgynevezett átírási eljárás, ami az időspórolás miatt volt jelentős, ugyanis a számlabevitel átmásolható volt a naplóból, ha felosztották lapokra. Az ipari forradalom

idején kezdődött a könyvelés automatizálása, az írógép feltalálását követően még nagyobb mértékben felgyorsult a könyvelés. A 20. század robbanásszerű technológiai fejlődése következtében megjelentek a könyvelő automaták. Ezek az eszközök még manuálisak voltak, de tovább segítették a könyvelők munkáját (*1. számú melléklet*).

A számítógépek feltalálása forradalmasította az ipart. Kezdetben csak az adatok tárolására használták az akkor még (mai szemmel nézve) óriási gépeket, de később a programozás segítségével kialakultak az első könyvelőprogramok. Ezek a kezdetleges szoftverek még csak a legalapvetőbb rögzítésekre voltak képesek, de a fejlődésnek köszönhetően később képesek voltak beszámolót összeállítani, mérleget, pénztárjelentést csinálni. Az internet megjelenése után felgyorsult a világ, az e-mail-nek köszönhetően a könyvelés és a vállalkozás közti kommunikáció jelentősen egyszerűbb lett.

Napjaink kihívásai és problémái a kérdőívre adott válaszok alapján kerül elemzésre. A kérdőív egy olyan Facebook-csoportban került megosztásra, amelynek a tagjai kizárólag könyvelők, könyvvizsgálók, számvitellel foglalkozó szakemberek. A megkérdezettek 45 kérdésen át adhattak választ az aktuális helyzetükre, kihívásaikra, problémáikra, valamint a jövőre vetített véleményükre vonatkozó témákra. Bár a kérdőív (és a szakdolgozat) fő témája a jövő kutatás, úgy gondolom, hogy ha teljes képet szeretnének alkotni magáról a könyvelésről, és abból levonni a jövőre vonatkozó megfelelő következtetéseket, akkor a jelenlegi állapotokat, körülmények vizsgálatára is sort kell keríteni. Alapvetően a kitöltők véleményét figyelembe véve kerülnek elemzésre az egyes kérdések. A kérdőív elkészítéséhez a Survio kérdőívkitöltő program járult hozzá. Mindösszesen 64-en töltötték ki a kérdéssort. A mellékletek között teljes egészében megtekinthető a kérdőív, valamint a válaszokból készített diagramok, grafikonok is. A kitöltés teljesen anonim módon történt, személyes adatokat tartalmazó kérdések feltevésére nem került sor.

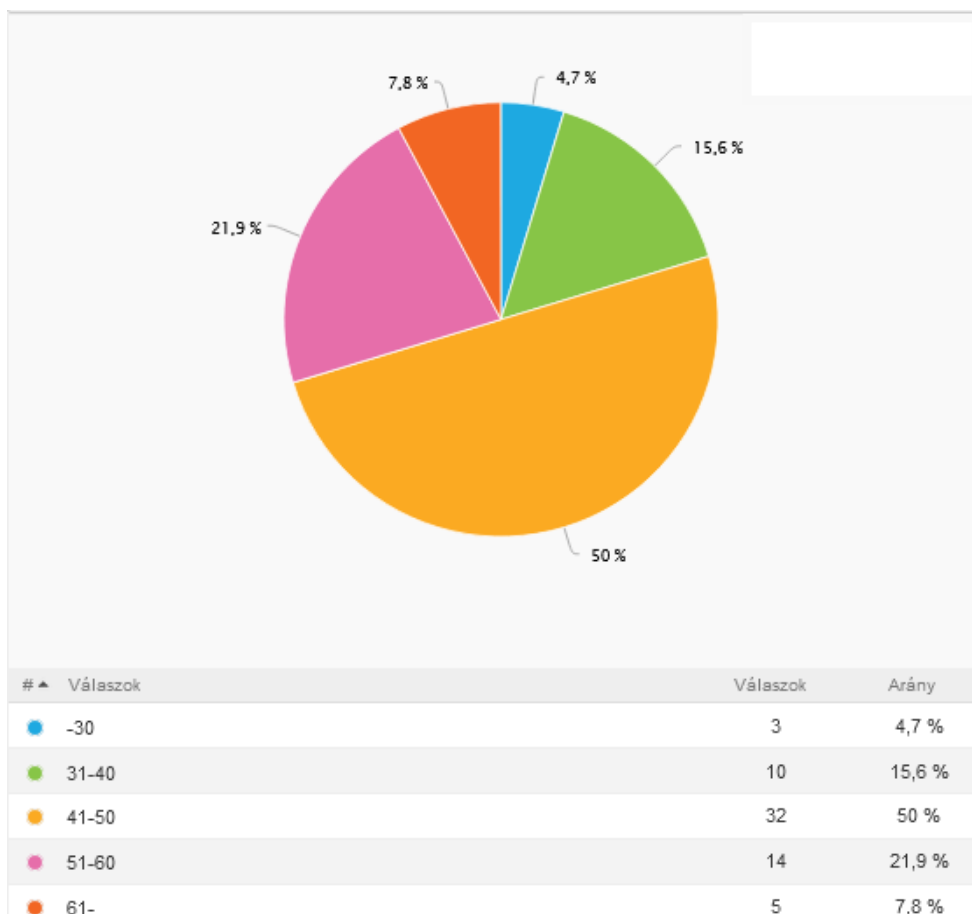
3.1. Mennyit változott a könyvelői szakma 20 év alatt

Az elmúlt 20 évben történt változások alapjaiban változtatták meg minden ember életét Magyarországon. A digitalizáció korát éljük, évente jönnek olyan új fejlesztések, amelyek teljesen elavulttá tehetnek aktuális programokat, alkalmazásokat, szoftvereket.

A mostani generációnak, akik ebbe a rohamos fejlődésbe születnek bele, a digitális világ adta technológiai újítások nem jelentenek akkora próbatételt. Az idősebb könyvelőknek állandó kihívás a legmodernebb programokon való munkavégzés, ami teljesen érthető. Ők még a papír alapú könyvelést tanulták és alkalmazták hosszú éveken keresztül. A fiatalabb generáció azonban hozzászokott a fejlődéshez, jobban alkalmazkodnak a változásokhoz, a legújabb fejlesztésekhez.

20 éve még egy teljesen más világ volt, az internet akkoriban kezdett elterjedni, okos eszközök még nem léteztek, az akkori számítógépek teljesítménye is mai szemmel nézve nevetséges. Ha meg szeretnénk állapítani a technológia fejlettségét, elég egy egyszerű példa: egy mai olcsó okos telefon is nagyobb teljesítményre képes, mint egy számítógép a 2000-es évek elején.

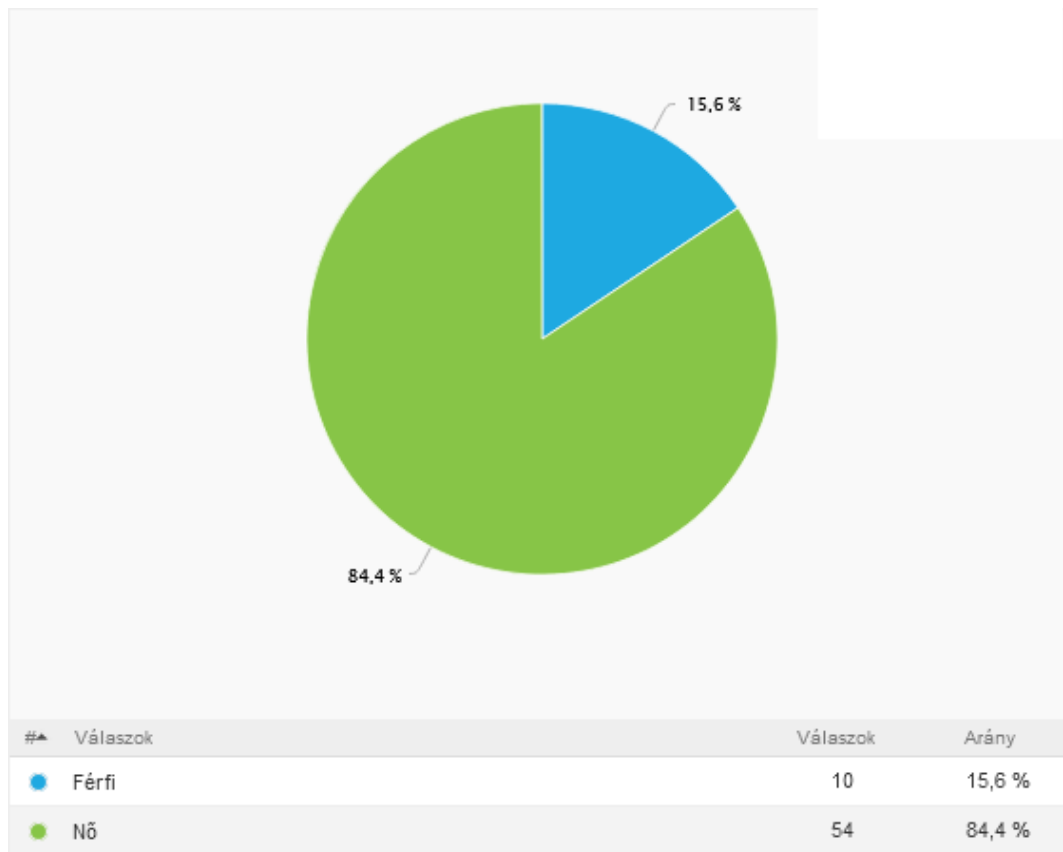
A kérdőívet kitöltők között generációnyi különbségek vannak, ami azért jelentős, mert minden generáció máshogyan éli meg a fejlődést, ezáltal sokkal szélesebb perspektívából szemlélhetem az adott válaszokat.

1. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása életkor alapján

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

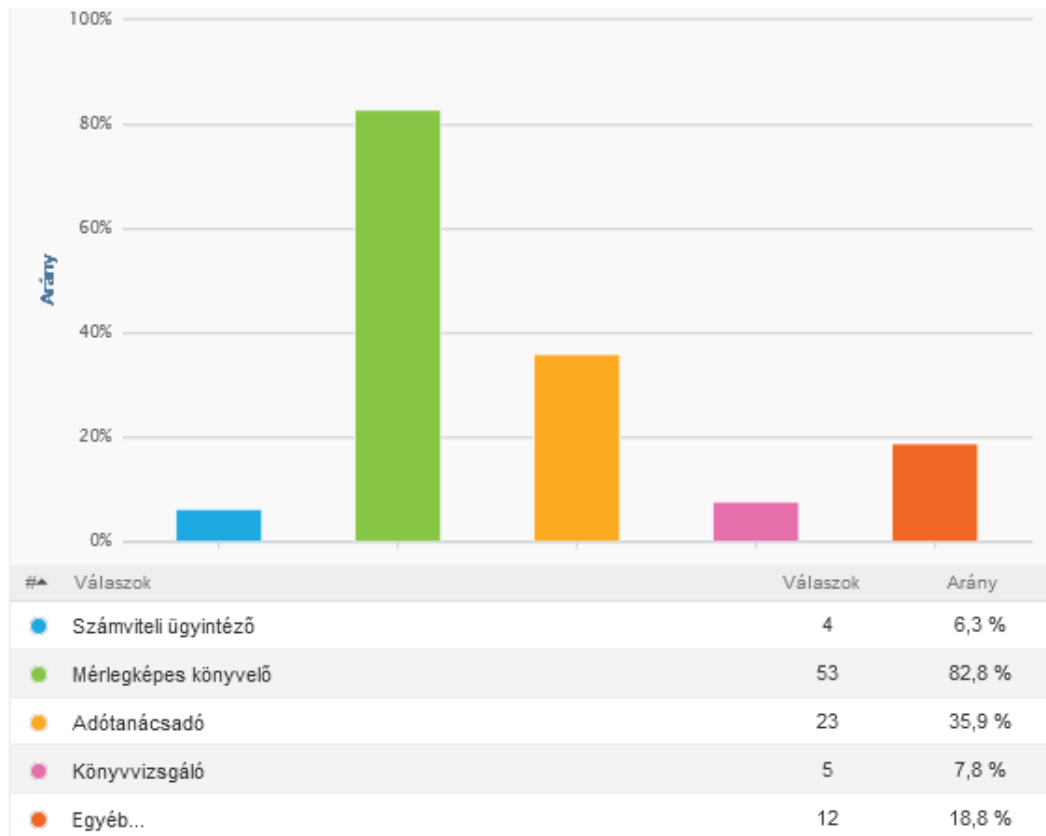
Az ábrán jól látszik, hogy pontosan a kitöltők fele a 41-50 év közötti korosztályba tartoznak. Véleményem szerint ők azok, akik a legnagyobb mértékben mozdítják előre a szakmát, hiszen az akár 20 éves szakmai múltnak köszönhetően már elegendő tapasztalattal rendelkezhetnek. Összesen a kitöltők 4,7%-a tartozik a 30 év alattiak kategóriájába, a 31-40 év közöttiek 15,6%-ot tesznek ki, a második legnagyobb csoport az 51-60 év közöttiek, 21,9%-al, és mindössze 7,8% a 61 év felettek aránya.

2. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása nemek szerint
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A nemek megoszlása a következőképpen történt, általános vélekedés, hogy ebben a szakmában túlnyomórészt nők dolgoznak, ezt a kérdőív is teljes mértékben megerősíti: 84,4% a nők, valamint 15,6% a férfiak aránya.

A 3. pontban a megkérdezetteknek lehetőségük volt kiválasztani a végzettségüket, szerepüket a szakmában.

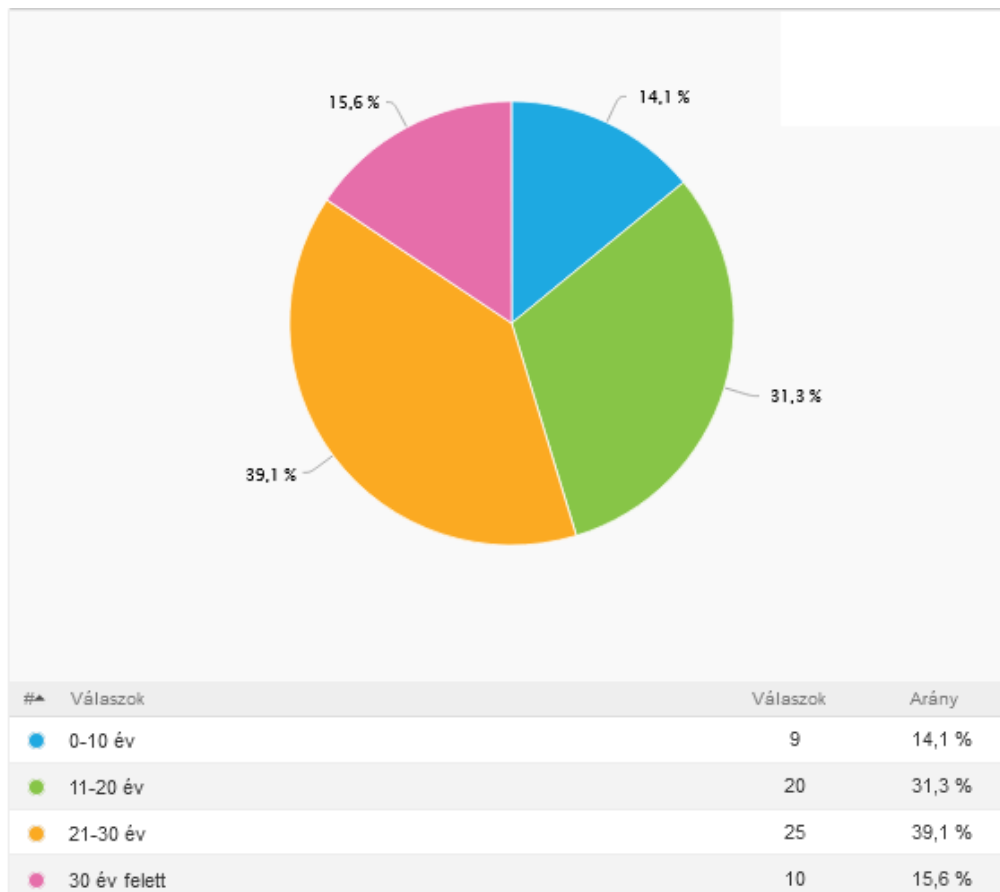

3. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása a végzettségüket tekintve

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Fontos kiemelni, hogy egyszerre több opció közül is lehetett választani, hiszen lehet például egy mérlegképes könyvelő egyben adótanácsadó is. Természetesen a mérlegképes könyvelő végzettségűek vannak legtöbben, a kitöltők 82,8%-a pipálta be. Az adótanácsadók 35,9%-kal a második legjelentősebb, de ebben a fent leírt példa is közrejátszhatott. A számviteli ügyintézők aránya 6,3%, a könyvvizsgálóké 7,8%, illetve több egyéb válasz is érkezett 18,8%-os arány mellett: több TB-ügyintéző, közigazgász, bérügyintéző válasz is érkezett, a kitöltők között van számvitel tanár, IFRS mérlegképes könyvelők, számviteli szakelődó is. A fentiek alapján elmondható, hogy a kitöltők végzettségük szerint lefedik a számviteli szakemberek teljes körét.

A következő kérdés a szakmában eltöltött időre vonatkozik, az ábrán jól kivehető, hogy a legtöbben, a kitöltők 39,1%-a 21-30 éve van a szakmában.

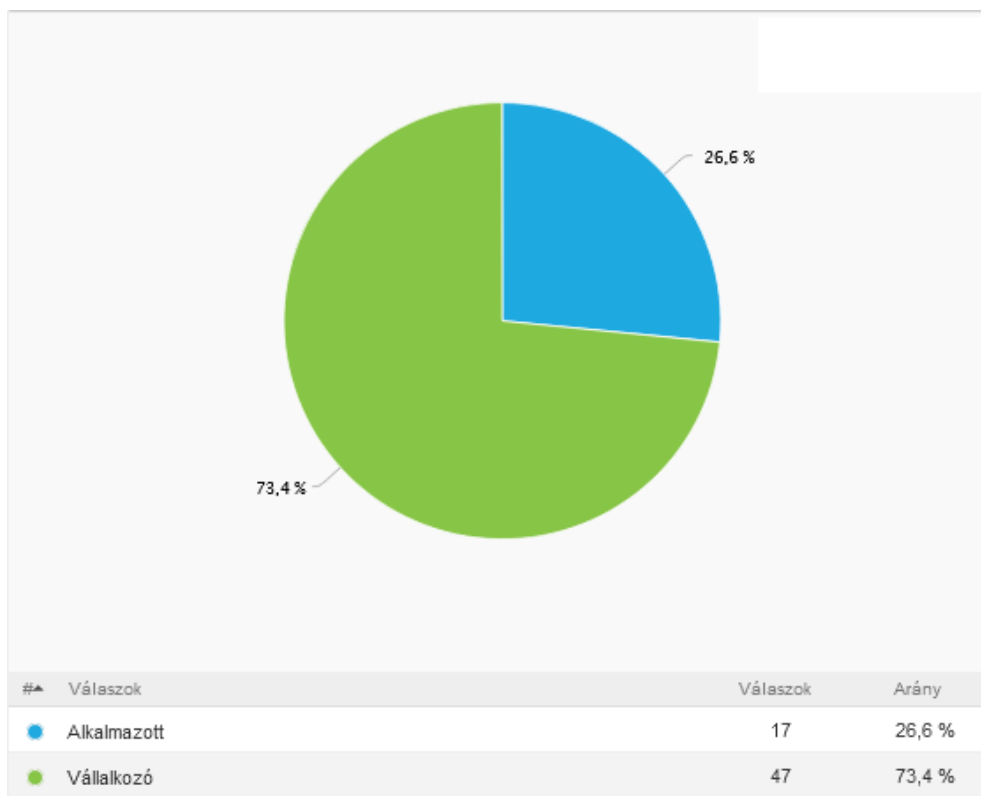

4. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása a szakmában eltöltött idő szerint

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Ez azért jelentős, mert olyan tapasztalt szakemberek töltötték ki a legnagyobb arányban a kérdőívet, akik nagy valószínűséggel egész életükben a számvitel területén tevékenykedtek. 15,6% 30 évnél több tapasztalattal rendelkezik, illetve a válaszadók 31,3%-a 11-20 év közötti időt jelölt meg, ez is jelentősnek mondható. Azok aránya a legkevesebb, akik a 10 év alatti kategóriát adták meg, mindössze 14,1%.

A könyvelési tevékenység jellegére vonatkozott a következő kérdés, a diagram prezentálja, mekkora a kitöltők között a vállalkozók-alkalmazottak aránya.

5. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása a könyvelési tevékenység szerint

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Ezt azért lényeges kérdés, mert az ábrából kiderül, hogy átlagosan mekkora beleszólásuk van a kitöltőknek a saját munkájukba, az általuk használt könyvelőprogramba, az általuk alkalmazott módszerekbe. Ez a kérdőív elsősorban a vállalkozókat szólítja meg, hiszen nekik folyamatosan tervezni kell, ismerniük kell a legújabb programokat, ha lépést akarnak tartani a piaccal, ők érzik legnagyobb mértékben az állandóan növekedő igényeket, legyen az egyéni vállalkozó, vagy könyvelőiroda vezető. Természetesen az alkalmazottak is tapasztalják a digitalizáció hatásait, de véleményem szerint csak közvetve. Egy alkalmazott általános esetben azt a könyvelőprogramot, bérszámfejtőprogramot használja, amire a főnöke előfizet. Nyilván egy vezető kikérheti az alkalmazottak véleményét a szoftverekkel kapcsolatban, de neki kell utánanézni a legújabb fejlesztéseknek, ha versenyképes akar maradni a piacon, egy foglalkoztatott számára ilyen problémák nem léteznek, nincsenek efféle kényszerhelyzetben.

A fejezet rész összegzésére egy kérdőívben feltett kérdés segítségével kerül sor. A kitöltőknek arra a kérdésre kellett választ adniuk, hogy szerintük milyen területeken változott a szakma az elmúlt 10 évben. A legtöbben megemlítik az informatikai tudás előtérbe kerülését, 10 éve még nem volt szükség ekkora mennyiségű számítástechnikai ismeretre. Ma már elengedhetetlen az Office programok megfelelő ismerete, ez hozzátartozik a napi munkához. Az internet napi használata sem volt jellemző 10 évvel ezelőtt, ez a mai világban elképzelhetetlen; egyrészt a munkához szükséges programok is internet alapúak, például az ügyfélkapu/cégkapu, e-Papír, online számlázó programok, stb. Másrészt internetkapcsolat nélkül esély sincs a folyamatos változások rendszeres követésére. Az ügyfelek elvárása a jogszabályok, törvénymódosítások naprakészségének ismerete, ugyanis ezekre alapozva hiteles a tanácsadás a vállalkozás számára. Többen említik az adatrögzítési munkák háttérbe szorulását, az automatizáció előtérbe kerülését a fejlett programoknak köszönhetően. Több kitöltő szerint teljesen átalakult a szakma az elmúlt 10 évben, a tanácsadási feladatok, az adózási ismeretek, az adminisztráció, az elektronikus bürokrácia több időt igényelnek ma már, mint a klasszikus könyvelési munkák. Célszerű megjegyezni, ami már a korábbiakban kifejtésre került, hogy egyre jobban összetettebbé válik a szakma. Átkerült a hangsúly az informatikai ismeretekre, a továbbképzéseken való részvétel elengedhetlenné vált. Érdekes megemlíteni az IFRS, vagyis a nemzetközi számviteli ismeretek előtérbe kerülését, a multinacionális vállalatok elterjedésével megnőtt az igény az IFRS könyvelők alkalmazására. Sajnálatos tény, hogy többen is írtak a szakma leértékelődéséről. A vállalkozók egyfajta szükséges rossznak tartják a könyvelést, egy kötelező költségnek, amit nem tudnak elkerülni, ez 10 éve nem így volt. Évről évre magasabb az ügyfelek elvárása a könyvelőkkel szemben, a fiatal vállalkozók másképpen tekintenek a könyvviteli szolgáltatókra, mint az idősebbek. Ez részben annak köszönhető, hogy a fiatalabb generációk hozzászoktak a digitális világhoz, kvázi ebbe születtek bele, míg az idősebbek számára ez folyamatos fejlődést és tanulást kíván – egy fiatal vállalkozó és egy idősebb könyvelő esetében problémákra adhat okot, ha az ügyfél jobban képes kezelni például az online számlákat, mint a könyvelő. „Továbbképzések folyamatosak, naprakésznek lenni kötelező. Az ügyfelek részére a szakmai tanácsadás elengedhetetlen. Adatrögzítés ideje folyamatosan csökken.” „Ez programtól függ, hogy mire kell több időt fordítani és mire kevesebbet, de az biztos, hogy TB és bérszámfejtőnek is lenni kell ahhoz, hogy az ember egy céget képes legyen teljesen

átlátni, illetve folyamatosan a sorokat kell bújni, a sok törvényi változás miatt, ami lassan követhetetlen.”

Összegzőképpen elmondható, hogy az utóbbi 20 évben teljesen átalakult a könyvelői szakma, a könyvviteli szolgáltatók számára folyamatos kihívások vannak jelen a mindennapokban. Emelkednek az elvárások, a könyvelők ma már inkább gazdasági szakértőként vannak jelen a munkaerőpiacon. A digitális világban ma már elégtelen annak a könyvelőnek a tudása, aki csak adatrögzítési munkát vállal – ebből 10 éve még talán meg lehetett élni, ma ez egyszerűen kevésnek mondható. Mindenkinek alkalmazkodnia kell a fejlesztésekhez, a változásokhoz, a növekvő igényekhez.

3.2. A rohamos digitalizáció hatása a mindennapi könyvelésre

Évről évre jönnek az újítások, fejlesztések. A gyártók folyamatosan igyekeznek a konkurencián túlteljesíteni, legyen szó autókról, telefonokról, háztartási cikkekről, számítógépekről, vagy bármilyen műszaki, építőipari, kémiai termékről. A versenyhelyzet talán soha nem volt akkora a történelem során, mint manapság. A digitalizáció hatásai a mindennapokban is megjelennek, az emberek számára egyre többet nyújtanak az okos eszközök, folyamatosan jelennek meg az új, modernebb készülékek, valamint az új alkalmazások. Manapság minden nagyobb szolgáltató elérhetővé tesz saját alkalmazást, amivel az ember könnyebben intézheti az ügyeit; például a banki alkalmazásokon keresztül bármikor láthatjuk a számlánk egyenlegét, meg tudjuk nézni a számlatörténetet, akár utalásokat is tudunk indítani, a modernebb banki alkalmazások összekapcsolhatók a bankkártyával, ami biztonság szempontjából jelentősnek mondható. A legújabb eszközök soha nem látott fejlettséget érnek el. A digitalizáció átalakítja a teljes gazdasági világot, a mindennapi gazdasági folyamatokat. Minden szektort érint a változás, a szolgáltató szektort a fent említett módon, a termelő szektor esetében a hatékonyabb eszközök növelik a termelékenységet. A vállalkozások alapvető célja a profit maximalizálása, ehhez a legkorszerűbb felszereléseket használják, illetve a leghatékonyabb szolgáltatások igénybevételére törekcszenek. Ide tartoznak a könyvviteli szolgáltatók is. A könyvviteli szolgáltatás digitalizációja véleményem szerint már

elkezdődött – és ennek számos előnye van. A legújabb szoftverek képesek minimalizálni a hibalehetőségeket, az adatrögzítés automatizálása átalakítja a munkaidőt – mérséklődhetnek a bevételek előtti túlórák, hiszen egy hatékony, fejlett program jelentősen megkönnyíti a számviteli szolgáltatók munkáját. Ez nem azt jelenti, hogy ez által jelentősen rövidül a munkaidő! A szakma átalakulóban van, az intelligens program által összegyűjtött információk elemzéséhez, értelmezéséhez számviteli szakember szükséges. *„A könyvelői munkával szemben számos új kihívást támasztanak az ügyfelek, a hivatalok és a digitális rendszerek fejlődése is robbanásszerű. Növekszik a hivatali adatszolgáltatás mennyisége, egyre rövidül az idő az adatok feldolgozására és beküldésére - sőt az online számlázási folyamatokkal már az adatok megjelenése előtt üzleti döntéseket kell hozni. Ezzel egyidejűleg nő az igény az ügyfelekben is folyamataik nyomon követésére, tervezésük és üzleti döntéseik támogatására. Meggyőződésem, hogy ezeknek a kihívásoknak digitális eszközök alkalmazása nélkül nem lehet megfelelni. A digitális lehetőségek alkalmazása elősegíti a munkaidő rugalmas beosztását és megteremti a távmunka lehetőségét, és ezekkel együtt a mostanában egyre több helyen már jelentős problémát jelentő szakképzett munkaerőhiánnyal szemben is segítségünkre lehet. Ezen alkalmazások segítségével a monoton munka aránya lecsökkenthető, földhöz ragadt folyamatok és riportok elkészítésével már nem kell bibelődni, a technológia alkalmazásával hatékonyabb és dinamikusabb munkavégzésre van lehetőség.”⁸*

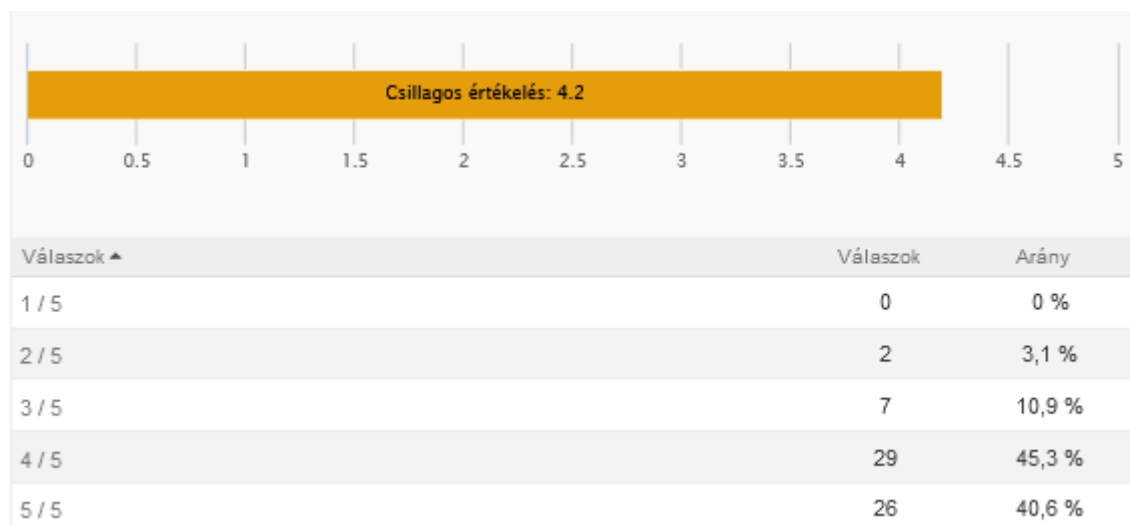
A továbbiakban a kérdőívre adott válaszok segítségével kerülnek elemzésre a digitalizáció hatásai a mindennapi könyvelésre.

Az alkalmazott könyvelőprogramokra vonatkozik a kérdőív 6. kérdése. Hazánkban rengeteg különböző számviteli szoftver létezik, eltérő fejlettségi szinttel. Léteznek ingyenes programok, nyilván korlátozott tudással. Értelemszerűen a fizetős programok jóval korszerűbbek, intelligensebbek, fejlettebbek, összetettebbek. A kitöltők több olyan programot is leírtak, amik a legújabbak közé tartoznak: RLB60, IMA, AutoControl,

⁸ <https://www.digitaliskonyvelo.hu/l/trendek-es-megoldasok-a-konyvelo-digitalizaciojaban/>

Novitax. Számos kitöltő használ saját készítésű könyvelőprogramot. Érdeemes megemlíteni, hogy a könyvelőprogramok többségét folyamatosan fejlesztik, frissítik – kénytelenek erre a fejlesztő cégek, hiszen hatalmas a választék, az elavult programokat egyszerűen lecserélik a könyvelők. Ebből a kérdésből ered a következő, a kitöltők választ adhattak az aktuális könyvelőprogram használati idejére. Meglehetősen eltérő válaszok keletkeztek, néhány megkérdezett már 20 éve használja ugyanazt a programot. A válaszadók nagy része 4 éven belüli időtartamot adott meg, tehát nem túl régóta használják az aktuális szoftverjüket. Ez azért lényeges, mert ezen felmérés szerint nyitottak a mai könyvelők az új programokra, fejlesztésekre.

A következő kérdések egyfajta elégedettség mérésként jelennek meg. A kitöltőknek lehetőségük volt megválaszolni, mennyire elégedettek az általuk használt programmal.

6. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a kérdőív 8. kérdéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

1-5-ig terjedő skálán lehetett osztályozni, az 1-es jelentette a teljes elégedetlenséget, az 5-ös az abszolút elégedettséget. Az összesített elégedettségre az ábrán látható módon 4.2-es az átlag, ebből az következik, hogy a válaszadók többségének nincsenek komoly problémái a jelenleg használt szoftverjével. 1-est senki nem választott, ami valamilyen szinten logikus, hiszen ha valaki teljesen elégedetlen egy programmal, igyekszik minél hamarabb megszabadulni tőle. A legtöbb válaszadó 4-esre értékelte a programot, a megkérdezettek 45,3%-a viszonylag elégedett a szoftverrel. A szoftverekkel kapcsolatos

véleményeket későbbi kérdésekben volt lehetőség kifejeíteni bővebben. A kitöltők 40,6%-a teljes mértékben elégedett az általa használt könyvelőprogrammal. Fontos megjegyezni, hogy ez nem életkor szerinti elégedettségmérés, véleményem szerint ebben a kérdésben irreleváns az életkorhoz való hasonlítás, mert az embereknek nem az határozza meg a programmal való elégedettségét, hányadik életévükben vannak. Az sok más tényezőtől függ; a szoftver fejlettsége, tudása, kezelhetősége, problémamegoldó képessége mind befolyásolja. A legfontosabb szerintem mind közül a kezelhetőség, hiszen egy program hiába használja a létező legfejlettebb, legmodernebb technikát, ha a könyvelő csak nehézségek árán képes használni.

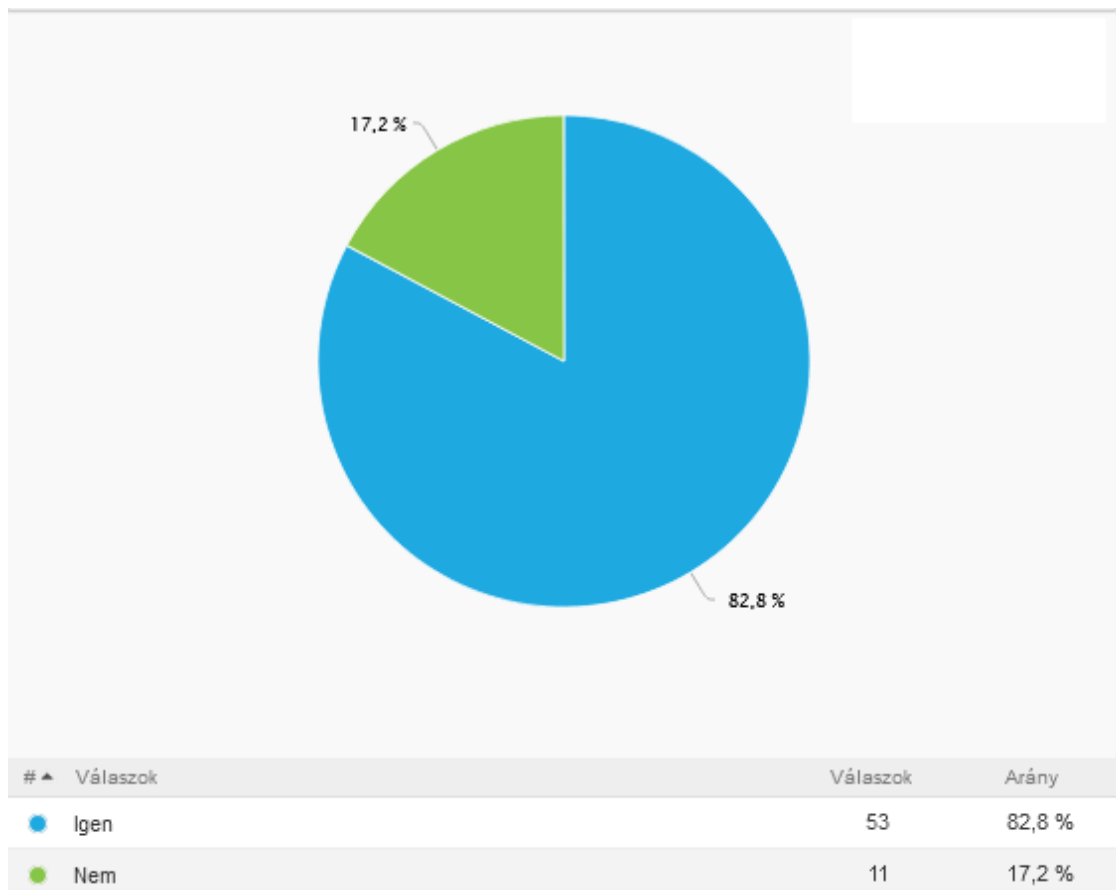
A 9. kérdés arra vonatkozik, hogy mit módosítana az aktuális programon, miben változtatná meg, ha tehetné. Viszonylag különböző válaszok érkeztek, valószínűleg azért, mert mindenkinek egyedi a helyzete, mindenki máshogyan modifikálná a szoftvert. Többen írták az automatizálásokat, hogy a programok több funkciót is maguktól elvégezzenek, például a vevő-szállító számlák automatikus kiegyenlítése a bankban. A számlák beolvasását is többen megemlítették, itt arra gondolnak, hogy beszkenelik a számlákat, betöltik a programba, ami magától kikontírozza, vagyis örülnének, ha a szoftver jobban alkalmazkodna a digitális feldolgozásokhoz. A számlázóprogramokkal való jobb kompatibilitás is egy hasznos fejlesztés lenne többek szerint. Ez azért fontos, mert ha a könyvelőprogram képes kommunikálni a számlázóval, a rögzítési munkák felgyorsíthatók, gondolok itt arra, hogy például a számla kiállítása után a szoftver automatikusan hozzárendeli a főkönyvi számot, amit a könyvelőnek csak ellenőrizni kell. Néhány válaszadó felvetette, hogy többféle lista készítése megkönnyítené a munkát – nyilván nem tud a program eléggé részletes listákat létrehozni. Az egyik kitöltő szeretné, ha nem csak az irodából lehetne elérni a szoftvert, hanem online bárholonnan – nyilván külön jogosultsággal. Ez azért lenne kényelmes, mert nem kellene minden nap bejárni az irodába, ez főleg azoknak kedvező, akik viszonylag messze laknak a munkahelyüktől, emellett a munkaadó is meg tudná spórolni a munkába járás költségeit. A következő válasz esetében valószínűnek tartom, hogy nem adott ez előző kérdésben magas értékelést; a válaszadó hiányolta a beszámolóképzést, a kiegészítő melléklet készítését, illetve az ÁNYK-ba történő feladást. Viszonylag korszerűtlennek nevezhető ma, 2019-ben az a program, amelyik nem tudja ezeket a feladatokat elvégezni. Vannak olyan

kitöltők, akik a billentyűparancsok bevezetését tartanák kedvezőnek. Ez azért fontos, mert jelentősen felgyorsítható a munkavégzés, ha nem kell az egeret gyakran használni – emellett jóval kényelmesebb is. Többen említik a bérszámfejtő funkciók elavultságát, a bérprogramok fejletlenségét. Külön bérszámfejtőprogramok alkalmazása megoldhatja ezt a problémát, nyilván a megfelelő díjazás ellenében. A könyvelőiroda vezetőjének vagy a vállalkozónak kell eldönteni, megéri-e ebbe fektetni. Egyik válaszadó a nemzetközi standardoknak való megfelelést nehezményezi, a programja nem képes megfelelő módon kezelni ezeket, szükséges lenne a fejlesztése. Az ÁNYK-ba beküldött bevallások már egyszer szóba kerültek az egyik válaszadónál, ezt többen is írták. Az egyik kitöltőnek olyan gondja van, hogy a program nem képes hibátlanul beküldeni a bevallást, hibásan tölti fel a fájlt – ez folyamatos ellenőrzést kíván, ami idővesztésnek tekinthető. A munkaszámok rugalmasabb kezelhetőségét többen is említik, ezek szerint ez több szoftvernél is problémákat okoz. A devizabankok, valutapénztárak működése is komplikált lehet. A válaszadók számos nehézséget tesznek szóvá, nem megfelelő árfolyam betöltés, hibás árfolyamkülönbözet számítás (a program felcseréli az árfolyamnyereség, és – veszteség főkönyvi számát). Külföldön viszonylag gyakorinak mondható engedmények nyújtása egy meghatározott időben történő fizetés esetén – ezt nevezzük skontónak. A kitöltők közül néhányan panaszkodtak hibás skontó könyvelésre, a program nem képes értelmezni ezt a fogalmat, és nem tudja megfelelően könyvelni az engedményt – nem vonja le a számla értékéből, ez a bank kiegyenlítésnél elég nagy gond. A devizás/valutás lekérdezések hiányosságait is említik többen. Az adatbeolvasási rendszerre is számos panasz érkezett, XML fájlok hibás beolvasása említhető meg ezzel kapcsolatban. A rendszerek rugalmasságának hiányai is problémákra adhatnak okot.

Olyan hozzászólások is születtek, amelyek nem közvetlenül a program hiányosságaival kapcsolatosak, hanem egyéb problémáknak tekinthetőek. Ilyenek például az informatikai nehézségek, mint a szoftver lassúsága, a háttéradatbázis elavultsága, a számítógépes összefüggések nem túl hatékony kezelése, külső adatállományok betöltésének sebessége. Többeknek a fejlesztőkkel akadnak gondjaik, hanyagul végzik a munkájukat, zavaró a sok karbantartás, valamint nem megfelelő a segítségnyújtás, nem állnak gyakran rendelkezésre – holott egy karbantartónak ez lenne a dolga. A szoftverek havidíját is többen sérelmezik, a válaszok szerint túlárzottak a

programok ahhoz képest, amennyit tudnak. Számos válaszadó fél egy új szoftvertől, egyszerűen nem mernek váltani, ódzkodnak attól, hogy a régi, megszokott program biztonságát lecseréljék egy új, ismeretlenre. Néhányan megemlítik a nem megfelelő adatvédelmet, vagyis hogy a program képtelen védekezni külső behatolás ellen, ami véleményem szerint elszomorító. A könyvelők olyan bizalmas információkkal dolgoznak, amik meghatározzák a vállalkozás életét/jövőjét. Például egy nagy cég esetében, ha a konkurencia meg tud szerezni olyan belső adatokat, amiket felhasználhat a jobb versenyképessége elérése érdekében, az a könyvelőre nézve kínos kérdéseket vet fel. Természetesen megemlíthetők a vírusirtók, de az ehhez hasonló programok csak az ártalmas kódok ellen vannak felkészítve, az illetéktelen behatolás ellen nem – ez a könyvelőprogram belső védelmén múlik. Komoly jogi következményei lehetnek, ha egy könyvelő nem képes a megfelelő módon megvédeni az általa használt adatokat. Ezért ajánlatos olyan szoftvert választani, aminek a védelmi rendszere kielégíti ezt az igényt.

A megkérdezettek választ adtak továbbá arra a kérdésre, hogy használtak-e már másik könyvelőprogramot.

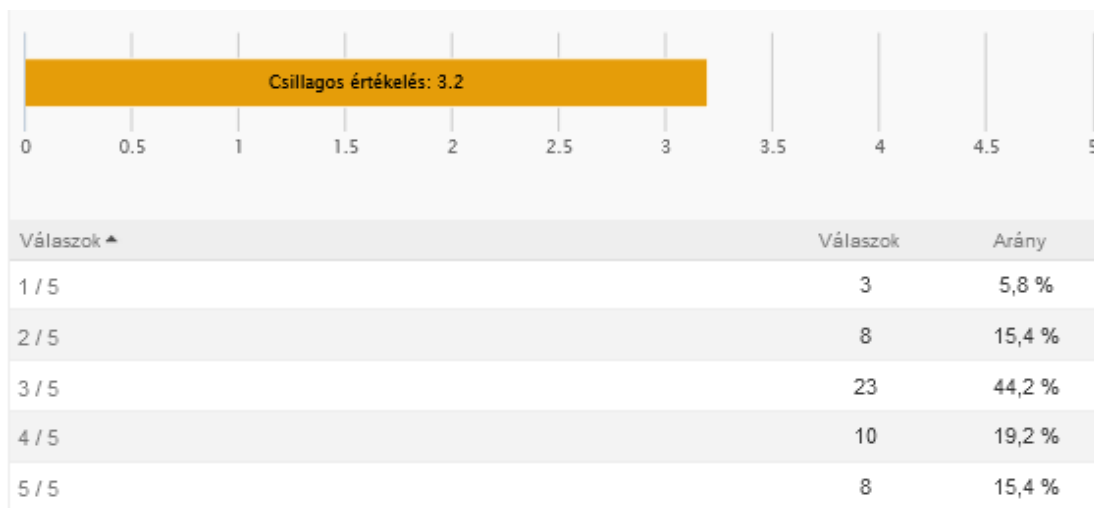

7. diagram: A kérdőívkitöltők válaszáinak megoszlása a kérdőív 10. kérdését illetően

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Ez azért lényeges kérdés a továbbiakat tekintve, mert a diagram ad a későbbi kérdésekre egyfajta viszonyítási alapot, mennyire tájékozottak a kitöltők a könyvelőprogramok piacán. Az ábra jól mutatja, hogy a válaszadók 82,8%-a már nem az első programjával dolgozik. A következő néhány kérdés elsősorban az általuk küldött válaszok alapján kerül elemzésre.

A kérdőív 11. kérdése szintén egy elégedettség mérés, a kérdés arra vonatkozik, mennyire voltak elégedettek a kitöltők a korábban használt programokkal.

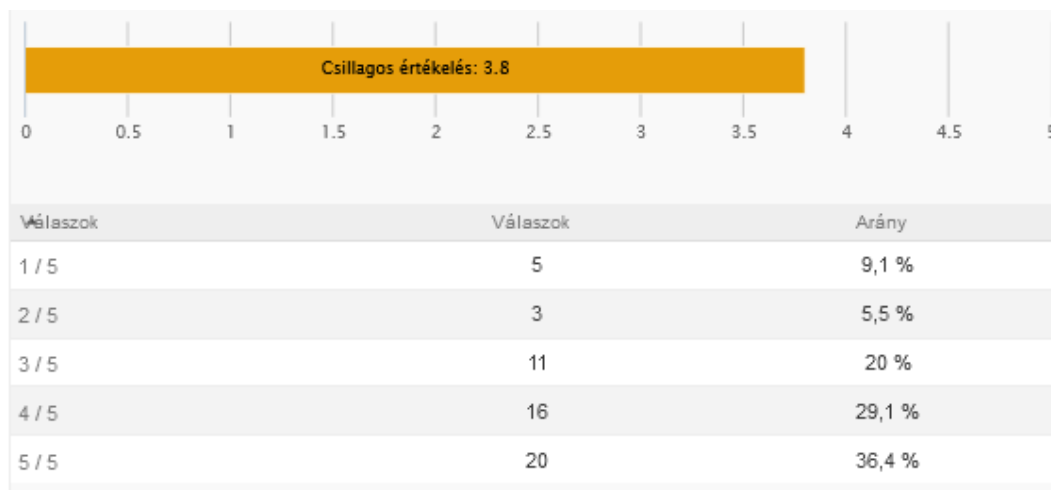

8. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a kérdőív 11. kérdését illetően

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A diagram prezentálja, hogy az eredmény 3.2-es értékelés az 5-ös skálán. Szintén 1-től 5-ig lehetett értékelni, mint az előző ehhez hasonló kérdésben, az 1-es jelentette a komplett elégedetlenséget, az 5-ös a maradéktalan elégedettséget. Általánosságban elmondható az eredményt tekintve, hogy a legtöbb válaszadó elégedetlenség miatt cserélte le könyvelőprogramját. Érdeemes megemlíteni, hogy a kitöltők 15,4%-a teljes elégedettség mellett váltott szoftvert. Ennek számos különböző oka is lehet, például ha alkalmazottként elégedett a programmal, de a vezető a váltás mellett dönt, akkor kényszerből az új programmal kell dolgoznia.

A következő kérdésben arra vonatkozik, mennyire érzik a kitöltők fejlettebbnek a jelenleg használt programot az előzőnél. Az elégedettségmérésnél már bevált 5-ös skálát került használatra ennél a kérdésnél is, tehát 1-től 5-ig volt lehetőség értékelni a változás hatását.

9. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a kérdőív 12. kérdéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

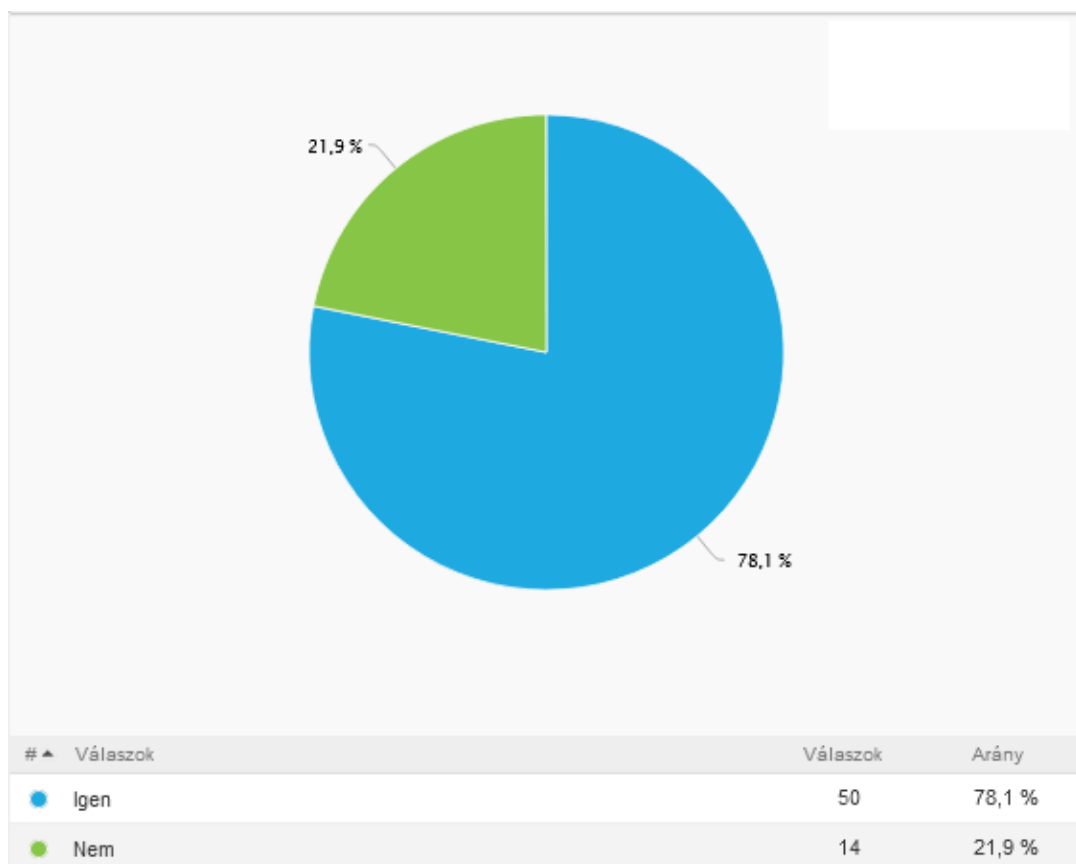
Összességében 3,8 lett a végeredménye a mérésnek, tehát az új program nem mindenkinél váltotta be a hozzáfűzött reményeket, csak a válaszadók 36,4%-a írt 5-ös értékelést. Túlzás azt állítani, hogy az új szoftverek fejletlenebbek lennének, hiszen a kitöltők többsége 3-nál nagyobb értéket adott válaszul.

Fentebb említésre került egy kifejtős kérdés, amiben a kitöltőknek volt lehetőségük megmagyarázni, miben különbözik az új program, mivel tud többet, mik a váltás okai. Az alábbiakban ennek a kérdésnek az elemzése olvasható. A válaszadók többsége kiemeli, hogy a programváltás fő oka a régi szoftver elavultsága. Megemlítik az új programok fejlettségét, mennyivel átláthatóbb, egyszerűbb kezelni, néhányan külön szóvá teszik az egérhasználat hiányát, mint pozitív jellemzőt, több funkció automatizálását, a felhasználóbarátságot, a felhő alapú szolgáltatást. Többen megjegyezték, hogy új szoftver a rendszeres frissítéseknek köszönhetően folyamatosan követi a jogszabályváltozásokat. A program logikus felépítését is sokan előnyösnek tartják, hiszen jelentősen felgyorsulhat a munkavégzés, ha nem kell a különböző modulokat, funkciókat külön keresni. Az egyik válaszadó szerint az egyik legnagyobb változás a paramétereizhetőség, vagyis hogy a szoftver többfajta lekérdezésre képes, lehet választani a különböző paraméterek szerint; például ha a könyvelőnek szüksége van a 3681 Összevezetési számla kartonjára, de a program alából nem csoportosítja hozzá a partnert, azonban lehetővé teszi a hozzáadást, akkor a könyvelő utána könnyebben átlátja,

melyik partnernek milyen elmaradt követelése/kötelezettsége van hátra. Egy másik megkérdezett leírja pontosan, mi a számomra is legfontosabb dolog egy programnál; nevezetesen a fejlesztők hozzáállása a karbantartások minőségéhez, valamint a segítségnyújtáshoz. Véleményem szerint egy könyvelési szoftver megítélésénél nagyon fontos szerepet játszik, hogy a program fejlesztői elérhetőek, naprakészek legyenek, illetve professzionálisan segítőkészek (vagyis előny, ha ők maguk is szakmabeliek). Többen említik az árakat, érthető okokból ez is döntő érv lehet egy szoftver cserénél. Az egyik kitöltő meglehetősen részletesen leírja az új program előnyeit. „Minden adatrögzítés kiváltható benne, képes a bankkivonatokat automatikus könyvelésre, bármilyen számlázóprogramból könyvelni a kimenő számlákat, a szkennelt bejövő számlákat mesterséges intelligenciával felismeri, a szkennelt számlák képe előhívható, illetve megjeleníthető könyvelés közben, felhőben futtatható, ügyfelekkel közösen használható, komoly tudású bérprogrammal integrált, nem kell különálló programokat használni, minden egyben van, feladatütemezés, és naptár, ügyfélkapu kapcsolat van benne.” Gyakorlatilag a ma elérhető egyik legmodernebb könyvelőprogrammal dolgozhat az illető, érthető a váltás miatt érzett elégedettsége. Természetesen nem csak kizárólag pozitív vélemények érkeztek, hiszen az előző kérdésben taglalt elégedettségmérés is „csak” 3,8/5. Többen sérelmezik, hogy sok idő megszokni az új programot, mert teljesen más logika alapján működik. Egy válaszadó szerint felesleges az új szoftver a kisebb cégeknek, elég lenne a régi is. Néhányan sérelmezik, hogy nem váltotta be a program a hozzá fűzött reményeket, tehát nem azt kapták, amit ígértek nekik. Értelemszerűen vannak funkciók, amik megosztóak a kitöltők között – ez elkerülhetetlen, hiszen mindannyian más emberek vagyunk, eltérők az igények és a szükségletek. Vannak, akik a bevallások automatikus kitöltését egy nagyon jó fejlesztésnek tartják, hiszen sok időt meg lehet ezzel a funkcióval spórolni, de jó pár könyvelő szerint nem megbízható még ez az újítás. Egy kitöltő véleménye erről a kérdésről meglehetősen érdekes számomra. „Nem szeretem az új programokat, mert túlságosan a robotika felé tart a szakma, lassan egy 8 általánossal rendelkező ember is tud könyvelni. A régi programok sokkal több szakmaiságot követeltek, akkor még könyvelőnek éreztem magam.” Nos, több mint valószínű, hogy az illető az idősebb generációt erősíti, bizonyára régóta van a szakmában. Véleményem szerint ez meglehetősen túlzás. A világ átalakulóban van, mindenkinek könyvelőnek tartania kell a lépést az újdonságokkal, ha nem akar lemaradni a piachoz

képest. Ha még mindig papír alapon könyvelnék a régi könyvelőgépekkel, már képtelenek lennének a nagyobb cégeket könyvelni, nem tudnák követni a piac, és a jogszabályok változásait. Az új szoftverekkel valóban egyszerűbb a könyvelés, de megjelentek olyan új feladatok, olyan új kihívások a mindennapokban, hogy egy könyvelőnek már egyszerűen nincs elég ideje a „valódi” könyvelésre – ezért kellene az intelligens könyvelőprogramok.

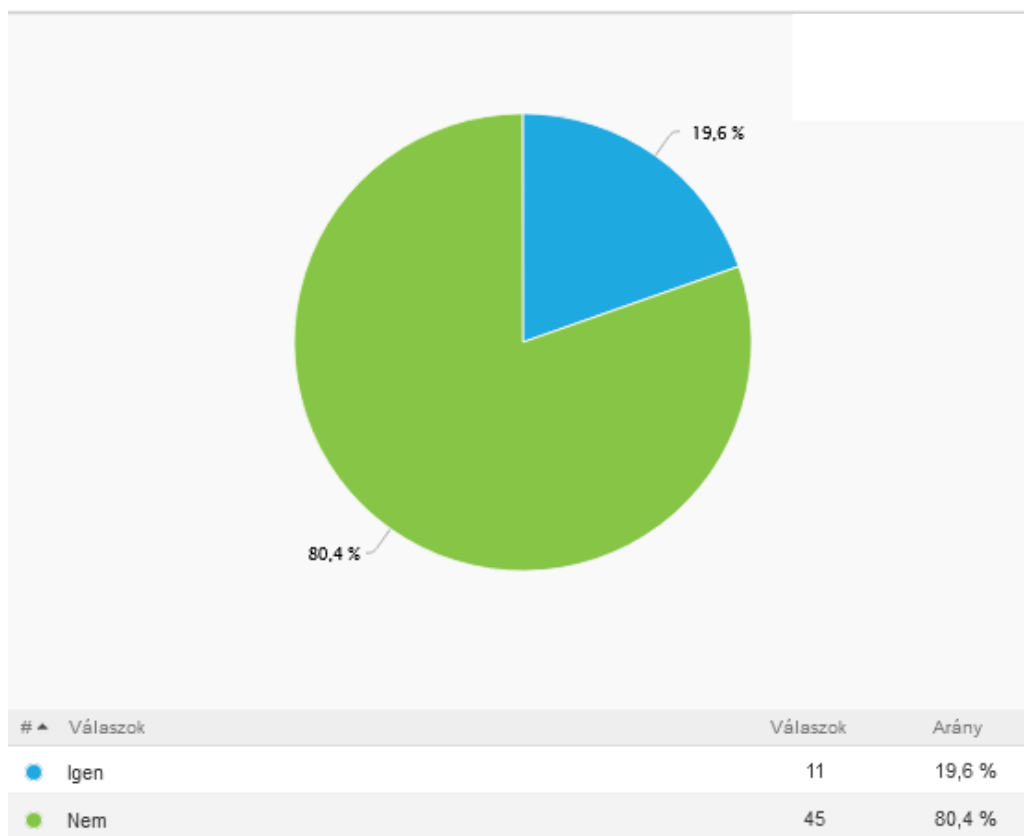
A soron következő kérdés azért lényeges, mert alapot ad a későbbi válaszok elemzéséhez. Megkérdezetteknek arra adhattak választ, hogy van-e döntési joguk az alkalmazott könyvelőprogram használatát tekintve.

10. diagram: A kérdőívkitöltők válasza a kérdőív 14. kérdését illetően

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A válaszadók 78,1%-a igazolta a döntési jogot, a további kérdések elsősorban az ő számukra relevánsak.

11. diagram: A kérdőívkitöltők megoszlása a kérdőív 15. kérdését illetően
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Tervezi-e lecserélni a közeljövőben a programját? Ez a kérdés került feltevésre azon válaszadóknak, akik igen választ adtak az előző kérdésben. Az ábrán jól látszik, hogy gyakorlatilag egyöntetű a véleménynyilvánítás: a kitöltők túlnyomó része, 80,4%-a nem szeretné cserélni a jelenlegi szoftvert. Tekintve, hogy a 8. kérdésben levő mérés magas elégedettséget mutatott a jelenlegi szoftvert tekintve, az eredmény nem meglepő. A következő pontban magyarázatot adhattak a válaszadók a döntésre.

A többségnek tehát nincsenek komoly problémái a szoftverrel, megfelelőnek tartják a mindennapi munkára, alkalmasnak a fejlődésre. 19,6% választotta a szoftvercserét, az okok a 9. kérdésben már elemzésre kerültek. Születtek természetesen egyedi válaszok, például az egyik válaszadó nem elégedett a programmal, elavultnak, gyengének tartja, de mégsem tervez váltani, hanem különböző segédprogramokkal próbálja kompenzálni a hátrányokat. Az illető szerint ez sokkal költséghatékonyabb megoldás, mint egy fejlett

programba beruházni. Egy másik kitöltő azon a véleményen van, hogy igaz, hogy a jelenlegi könyvelő szoftverje nem a legmodernebb, de folyamatosan fejlesztik, inkább kívárja, hogy idővel megkapja a program a legújabb funkciókat, ezért nem tervez cserélni, bízik a fejlesztők szakértelmében és hozzáállásában.

3.3. Állami intézkedések következményei

A digitalizáció hatásai részletesen elemzésre kerültek a mindennapi könyvelés tekintetében, azonban fontos kitérni az állam terveire, céljaira a jövőt illetően, valamint ezen intézkedések miként befolyásolják a napi könyvelést.

A kérdőív további elemzése előtt érdemes megemlíteni az állam konkrét terveire vonatkozó lépéseket, intézkedéseket. Az adóhivatal 2016-ban meghirdette a NAV 2.0 programot, amely egy összetett koncepció az elkövetkezendő évekre. Számos újítás, fejlesztés olvasható a tervezetben, a legfontosabb talán a papírmentes adóhivatal megteremtése. A várható eredmények a hivatal szerint a következők: digitális adókörnyezet, online szolgáltatások (bevallások kiajánlása), kevesebb ellenőrzés, valós idejű beavatkozások, tudatosabb adózói magatartás, valamint a papírmentes, korszerű hivatal. Rengeteg változás történt a tervezet bevezetésével, jelentős lépések valósultak meg a kockázatkezelés terén (real-time kockázatkezelés). Az ellenőrzési eljárások is lényegesen változtak, az elektronikus bevallások megjelenésével a hatóság könnyebben kiszűri a hibákat. Arról lehetne vitatkozni, hogy ez a fajta ellenőrzés mennyire szükséges, egyrészt előnyös a gazdaság fehéritése, csalások kiszűrése miatt, viszont másrészt jelentős terhet ró a vállalkozókra, könyvelőkre. Az elektronikus ügyintézés segítségével egyszerűbben, automatikusan kezelhető számos különböző ügylet. Az ÁNYK-n keresztül beküldött nyomtatványok is megkönnyítik a könyvelők munkáját. Az Ügyfélkapu/Cégkapu fejlesztése is ide sorolható. Fontos megemlíteni az e-Papír megjelenését, ezáltal jóval könnyebb a kapcsolattartás az önkormányzatokkal, hatóságokkal.

Úgy is lehet fogalmazni, hogy az állam számára kiemelkedően fontos a digitalizáció előtérbe helyezése. Ez a könyvelők munkáját is nagyban befolyásolja, hiszen akinek nincs

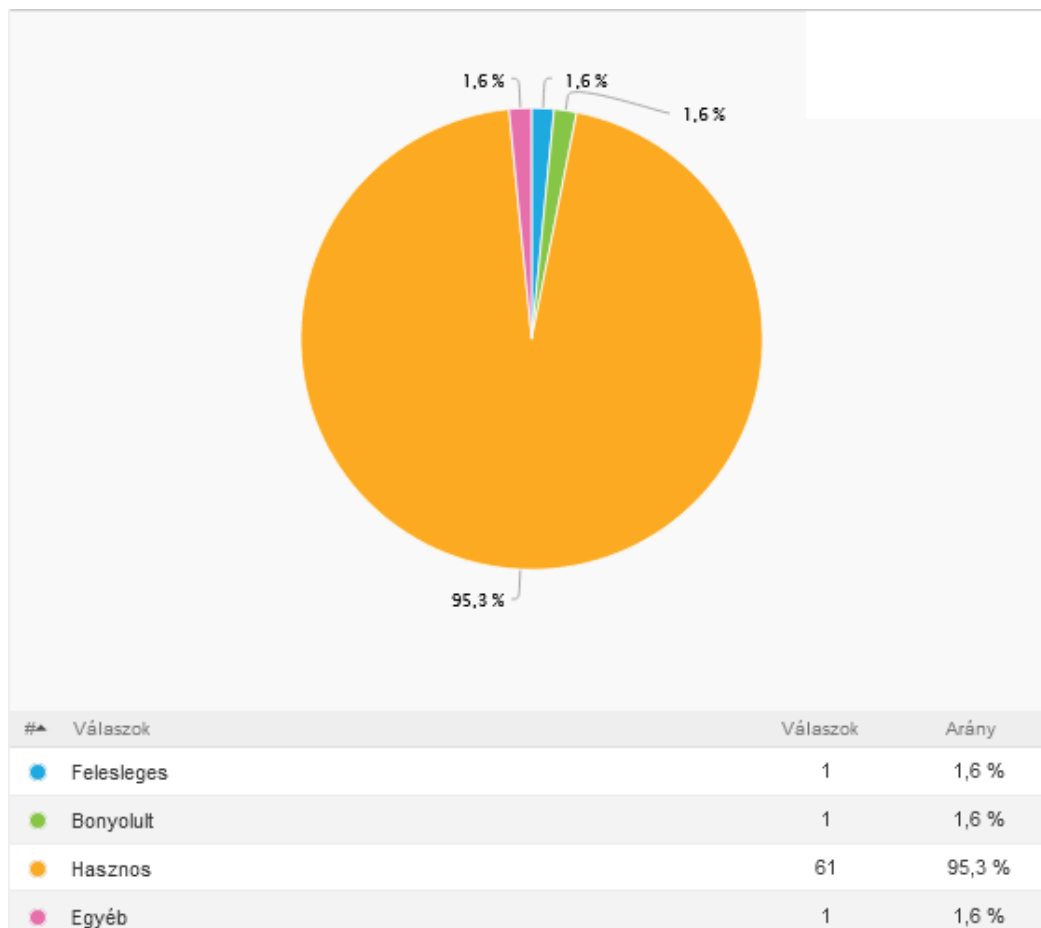
meg a megfelelő informatikai háttere, képtelen lesz alkalmazkodni. Az állami intézkedések mindennapi hatásai a kérdőív további kérdései alapján kerülnek elemzésre.

A digitális fejlődés egyik terméke a számlázóprogramok. Ezek olyan szoftverek, amelyek a számlák kibocsátását könnyítik meg a vállalkozások számára. Sokféle program létezik, vannak úgynevezett asztra telepíthető szoftverek, illetve internetes, felhő alapúak. Számos előnye van egy számlázóprogramnak, sokkal gyorsabb, mint kézzel kitölteni egy számlát, hiszen több adatot automatikusan kitölt. Anyagilag is jobban megérheti, ha a vállalkozónak pár darabnál több számlája van egy adott hónapban. Emellett a NAV is erőteljesen szorgalmazza a számlák online beküldését, hamarosan eljön az az időszak, amikor már minden számlát be kell majd küldeni. Az adóhatóság elrettentés gyanánt hatalmas büntetéssel díjazza az elmaradt számlajelentést – számlánként félmillió forint a büntetés mértéke. Természetesen nem csak a szankciók a hatóság célja, az online számlázás segítségével számos információ megállapítható az adott vállalatról – kockázatelemzések, jogkövetői magatartás ellenőrzése. Az adatszolgáltatási kötelezettségnek van egy bizonyos határa, tehát nem kell az összes létező számlát online rögzíteni. *„Azon adózóknak, akik bizonytalanok abban, hogy az online számla adatszolgáltatási kötelezettség érinti őket, néhány alapkérdést kell ellenőrizniük. Ha a válasz pozitív, akkor az adatszolgáltatási kötelezettség alá tartozó ügyletről van szó: Két adózó közötti gazdasági eseményről kiállított számláról van-e szó? Belföldi adószámokról van szó? A számla áfa tartalma meghaladja-e a 100.000 forintot?”*⁹

Magyarul a 100 000 forint áfa tartalom alatti számlákra ez a fajta kötelezettség nem vonatkozik, tehát a kisebb cégek, egyéni vállalkozók számára nem jelent különösebb terhet.

⁹ <https://ado.hu/ado/online-szamlaja-majustol-mar-csak-uj-formatumban-fogadja-a-nav-az-adatokat/>

A kérdőív kitöltői véleményt mondhattak a számlázóprogramokról a 17. kérdésben. 4 lehetőség közül választhattak a kitöltők: felesleges, bonyolult, hasznos, egyéb. Az egyéb válasz esetén kifejtették a véleményüket a válaszadók.

12. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye a számlázóprogramokról

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábrán jól kivehető, hogy majdnem minden megkérdezett hasznosnak találja ezeket a programokat, 95,3%-ban választották ezt az opciót. A további 3 lehetőségre csupán 1-1 válasz érkezett. Az a kitöltő, aki az egyéb alternatívát választotta, kifejtette véleményét – nincs teljesen megelégedve ezekkel a programokkal, de a célnak megfelelnek. A fenitek

alapján elmondható tehát, hogy általános elégedettség övezi a számlázóprogramok használatát, szinte mindenki szerint hasznos szerepet töltenek be.

A következő pontban arra a kérdésre adhattak választ a megkérdezettek, hogy milyen változást/változásokat éreznek az online számlázás bevezetése óta. Az általános elégedettség itt is megfigyelhető – szinte csak pozitív vélemények érkeztek. Nagyon sokan írták a munka megkönnyítését, hiszen a könyvelőknek nem lesz bejelentési kötelezettségük, mert a vállalkozó ezt megcsinálja. Több könyvelőprogram kompatibilis már a számlázó szoftverekkel, így például nem kell könyvelni a kibocsátott (vevő) számlákat, mert a program ezt automatikusan elvégzi – tehát kevesebb lesz a könyvelő rögzítési feladata. Többen említik a szabályszerűbb számlák elterjedését. A vállalkozók nagy részének semmiféle számviteli képesítése nincsen, a számla szabályos kitöltését sehol nem sajátították el – így viszonylag nagy a hibalehetőség, ezt személyesen is többször tapasztaltam. Rossz dátumok, kihagyott mezők, rossz helyre írt összegek, hibás áfa kulcs, helyesírási hibák tömkelege, vagy olvashatatlan kézírás mind-mind akadályozza a könyvelőket a munka során. A program azonban nem engedi meg ezeket a hibákat. Az egyszerűbb, gyorsabb, pontosabb adatbevitelt is számos kitöltő említi. Az egyik megkérdezett konkrétan leírja, hogy nem is vállal már olyan ügyfelet, aki kézzel számláz. Egy másik kitöltő is hasonlóan vélekedik, ő csak és kizárólag külön díj ellenében vállal kézi számlás ügyfelet. Sok könyvelő próbálja rávenni régebbi ügyfeleit, hogy térjen át az online számlázásra. Természetesen, mint mindennek, az online számlázásnak is van negatív oldala. Mivel ennek segítségével a vállalkozóra hárul a számlarögzítés, és a beküldés, ami alapesetben könyvelési tevékenység, az ügyfelek fejében valahol jogosan merül fel a kérdés, hogy ez miért az ő dolguk, ha fizetnek könyvelési díjat. Emellett itt jön elő az előbb említett tény, hogy a vállalkozók többségének finoman fogalmazva hiányosak a számviteli ismereteik – a program ugyan nem enged hibázni alapvető dolgokban, de ettől függetlenül egy könyvelőnek el kell magyaráznia a szoftver működését, hogy később képes legyen használni azt. Nyilván a nagyobb vállalatok erre belső embereket alkalmaznak, amik viszont plusz költségek a cégek számára. A generációk közötti különbségek itt is megfigyelhetők, az idősebb vállalkozók nehezebben alkalmazkodnak az új rendszerekhez.

Az elektronikus számla megjelenése szintén a digitalizáció termékének nevezhető. Az áfatörvény 2012-es módosítása során fogalmazták meg a jogalkotók, mit is jelent pontosan.

„Az elektronikus számla 168/A. § (1) bekezdésében említett eredetének hitelességére és adattartalmának sértetlenségére vonatkozó követelményeknek történő megfelelése úgy is biztosítható, ha az elektronikus számlát

a) minősített elektronikus aláírással látják el; vagy*

b) az elektronikus adatcsererendszerben (a továbbiakban: EDI) elektronikus adatként hozzák létre és továbbítják.

(3) Az elektronikus számla alkalmazásának feltétele*

a) a (2) bekezdés b) pontjában említett esetben, hogy a számlakibocsátásra kötelezett és a termék beszerzője, szolgáltatás igénybe vevője előzetesen és írásban megállapodjon az EDI alkalmazásáról és használatáról;

b) egyéb esetben a számlabefogadó beleegyezése, kivéve, ha jogszabály ettől eltérően rendelkezik.

(5) Külön jogszabály a 168/A. § (1) bekezdésében említett követelménynek való megfelelés érdekében az elektronikus számlára egyéb rendelkezéseket is megállapíthat.*

(6) Ha ugyanannak a számlabefogadónak több elektronikus számlát tartalmazó számlaköteget küldenek vagy ilyet bocsátanak a rendelkezésére, akkor a különböző számlák azonos adatait elegendő csak egyszer feltüntetni, feltéve, hogy minden számla esetében a teljes információ hozzáférhető.”¹⁰*

Viszonylag megosztónak mondható a megkérdezettek véleménye az elektronikus számláról. Néhányan elégedettek vele, megkönnyíti a munkát, hasznosnak kényelmesnek tartják. De többségben vannak azok, akik szerint ennek a fejlesztésnek még nem jött el az ideje. Főleg tárolási problémákat írtak, nem bíznak a rendszerben, hiányosak az adatvédelmi szolgáltatások, sokan inkább kinyomtatva őrzik meg a számlákat. Sokak szerint még gyerekcipőben jár a számlázásnak ez a funkciója, a túlszabályozottság is komoly nehézségeket szül. Többen írják, hogy az ügyfelek tudása az elektronikus

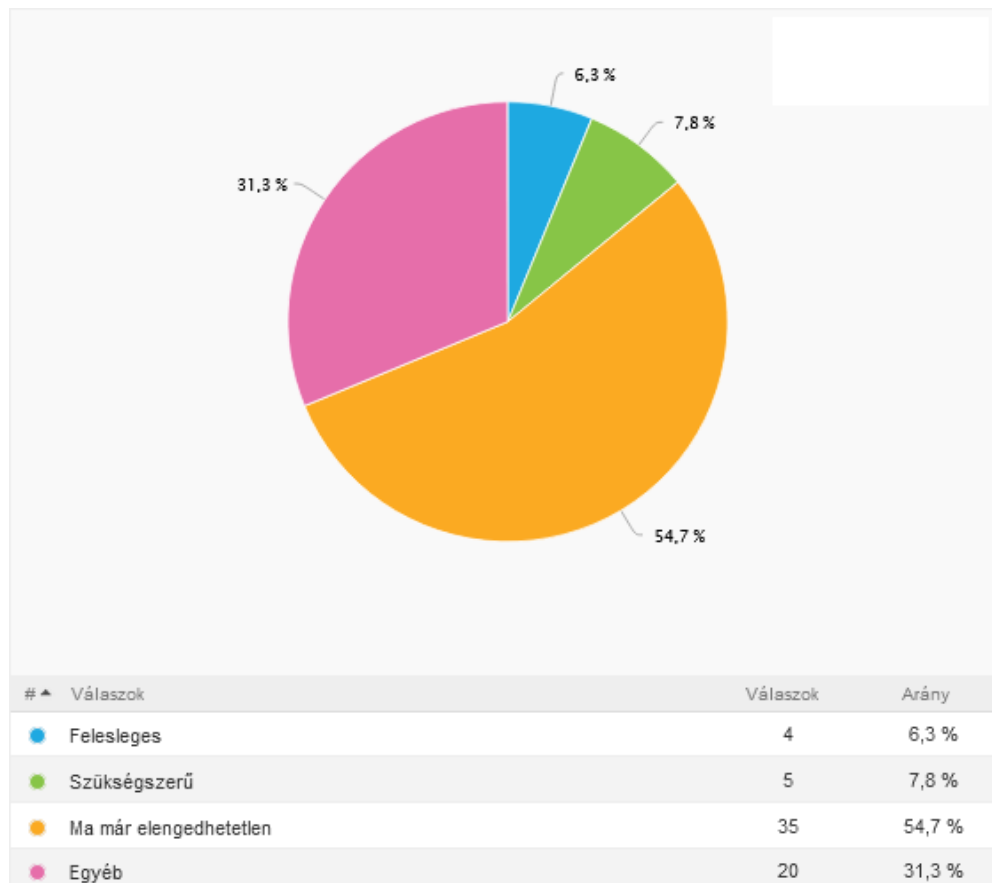
¹⁰ 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 175. §

számláról teljességgel elégtelen. Véleményem szerint Magyarországon még számítástechnikai tudásban nem tart ott a vállalkozói réteg, hogy az elektronikus számlákkal kapcsolatos előírásoknak meg tudjanak felelni.

A nagyobb vállalkozásoknál ez biztosan megoldott, hogy legyen kellően képzett adminisztrációs munkatárs, de ez a mikrovállalkozásoknál nem megoldható. A mikrovállalkozások vezetői számára számvetési alapismereteket nyújtó képzéseket tartok célszerűnek, ahol elsajátíthatják az elektronikus számlázás alapvető funkcióit. Ezzel a könyvelők munkáját is nagyban megkönnyítenék, hiszen mérséklődnének a keletkező hibák, kevesebb lenne a kérdések száma.

Az ügyfélkapu/cégkapu szolgáltatásról fejthették ki a könyvelők véleményüket a következő pontban. Az ügyfélkapu egy olyan központi azonosítási rendszer, amelynek segítségével a magánszemélyek, valamint jogi személyek biztonságosan kapcsolatba léphetnek a közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó hatóságokkal.

A kormány számos funkcióval igyekszik megkönnyíteni az ügyintézés az ügyfélkapu segítségével. Talán a leghasznosabb lehetőség az előre elkészített, hivatalos nyomtatványok letöltése. Emellett alkalmas a rendszer kormányablakban való időpontfoglalásra, gépjárműadatok lekérdezésére, ingatlanokkal kapcsolatos tájékoztató jellegű adatok lekérdezésére (a földhivatalok nyilvántartása alapján), valamint bőséggel található információ a különböző ügyek elintézéséhez. A jogszabálykereső szintén népszerű funkció.

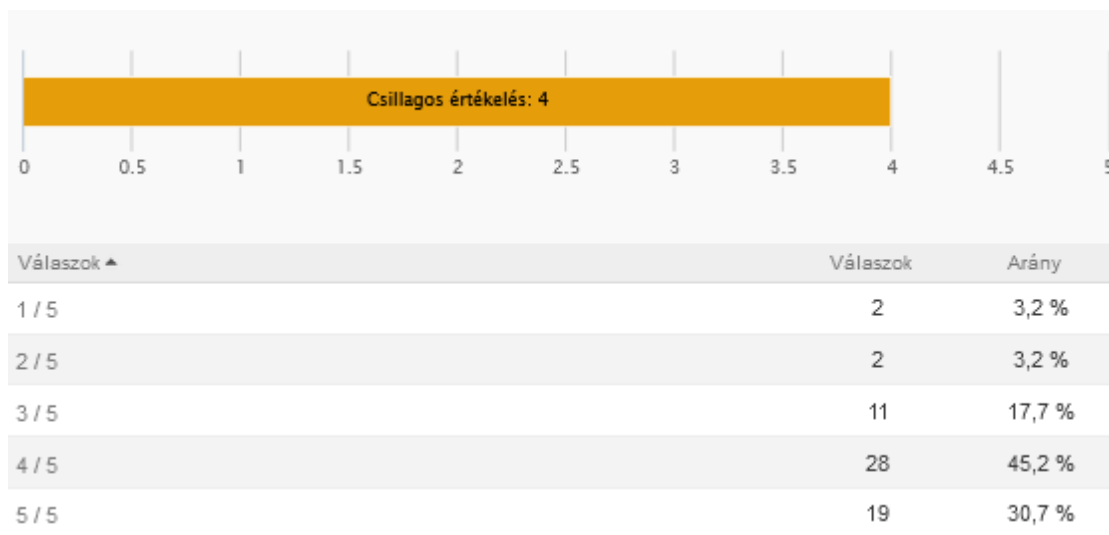

13. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye az ügyfélkapuról/cégkapuról
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A kérdőív kitöltői 4 válaszlehetőség közül választhattak az ügyfélkapuval kapcsolatos következő kérdésben az ábrán látható módon: felesleges, szükségeszerű, ma már elengedhetetlen, illetve egy egyéb válasz, ahol volt lehetőség bővebb vélemény kifejtésre. A megkérdezettek 6,3%-a szerint felesleges ez a rendszer, 7,8% nevezte szükségeszerűnek. A legtöbben (54,7%) úgy vélekednek, hogy ma már elengedhetetlen a napi ügyek intézéséhez az ügyfélkapu. A kitöltők 31,3%-a fejtette ki bővebben a véleményét a rendszerről. A válaszokat tekintve, kijelenthető, hogy korántsem hibátlan az ügyfélkapu, vannak hiányosságok, több válaszadó szerint egyáltalán nincs még kész a rendszer. Az egyik megkérdezett így vélekedik: „a folyamatos karbantartások, leállások gyakran nehezítik a napi munkát, akadozik a működés, néha egyszerűen csak kidob a főoldalra, nem logikus a felépítése, feleslegesen túl van bonyolítva. Jó lenne, ha megteremténék a megfelelő technikai háttérrel egy ilyen szintű rendszerhez.”

A következő kérdés is ehhez a témához kapcsolódik, itt elsősorban a cégkapu használata során fellépő problémákra helyeződik a hangsúly. A cégkapu az ügyfélkapu ikertestvéreként definiálható, a rendszer azért jött létre, hogy megkönnyítse a vállalkozók és az állam közötti kommunikációt. Van lehetőség például a bevételek beküldésére. A kérdőív kitöltőinek gyakorlatilag egyhangúan negatív a véleménye a cégkapu használatáról. Folyamatosan módosítják a felületet, ezt több kitöltő is sérelmezi, mert így átláthatatlan az egész rendszer, mire az ember megszokja, átalakítják. Az ügyfélkapunál fellépő problémák itt is mind jelen vannak, tehát bőven van még mit fejleszteni rajta. Ennél sokkal nagyobb gondokról is írnak, például nem mindig érik el a címzetthez a küldemény – ami hivatalos felszólítások esetén különösen nagy probléma. Többen írják, hogy a mindennapi munkát folyamatosan akadályozza a cégkapu, ami a bevételek időszakában nem nevezhető szerencsésnek. A számos hitelesítés dolga alapvetően a biztonság szolgálata, de a lassú rendszer feleslegesen húzza az emberek idejét. Néhány kitöltő véleményét érdemes szó szerint idézni. „Nagyon sűrűn kell karbantartani, sokszor nem megy be egy dokumentum, vagy visszajelzés nem jön. A hivatalok az utóbbi hónapokban többször jelezték, hogy egy fájl beküldése esetén is töredezdve, hiányosan kapják meg a fájlt, ez számomra meglepő.” „Ahol sok ügyfelet képviselünk, bonyolult a beérkező üzenetek kezelése. Van olyan eset, amikor az ügyfél nem látja a számára szükséges iratot, csak a cégkapu megbízott. Sokszor nem elérhető. Bonyolult a kezelése, nincsenek tesztelve rendesen a funkciók. Befejezetlen, hiányos, nem egységes sem gondolatban, sem informatikai megoldásában.” A fentiek alapján elmondható, hogy súlyos problémák vannak ezzel a rendszerrel. Ha a könyvelők sem tudják rendesen kezelni, még a szakmabelieknek is körülményessé teszi a napi munkát, akkor a számviteli ismeretekkel egyáltalán nem rendelkező vállalkozók számára ez még nagyobb kihívás.

A teljes kép érdekében még egy kérdést feltettem ezekről a rendszerekről, nevezetesen: ön szerint mennyire hasznosak az ügyfélkapu/cégkapu segítségével elérhető szolgáltatások?

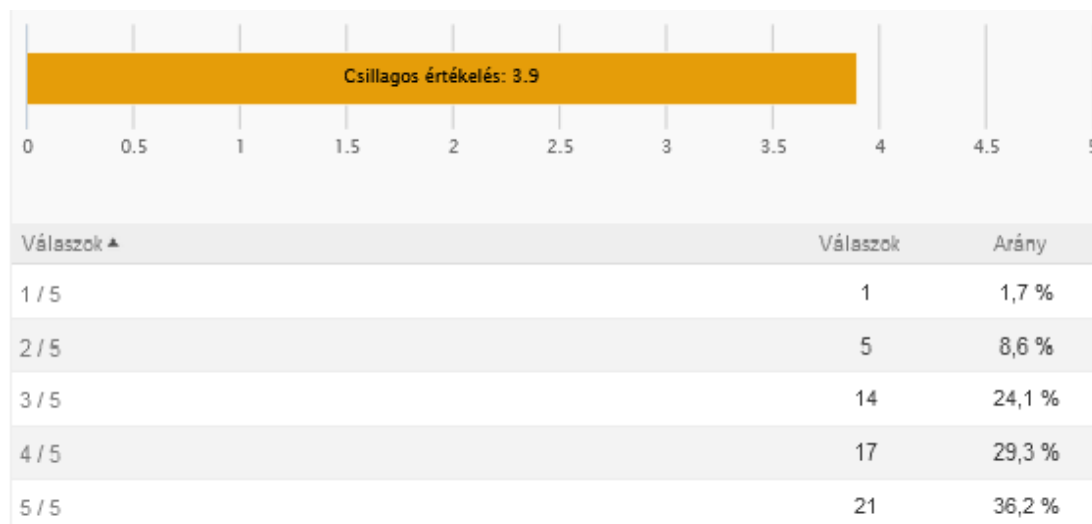

14. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a kérdőív 22. kérdéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A megszokott 5-ös skálán lehetett értékelni a szolgáltatásokat. Az eredmény kerekén 4, az ábrán jól látható, hogy a kitöltők több mint 75%-a 4-est, vagy 5-öst adott meg, tehát általánosságban elmondható, hogy a válaszadók a sok felmerült probléma és hiányosság ellenére hasznosnak tartják az ügyfélkapu, valamint a cégkapu szolgáltatásait. A válaszokból azt a következtetést lehet leszűrni, hogy az ügyfélkapu/cégkapu rendszere alapvetően egy jó elgondolás, számos hasznos szolgáltatás elérhető általuk, de még sok fejlesztésre szorulnak, hogy tökéletesen elláthassák a meghatározó feladatukat, vagyis a lakosság, és a vállalkozások életének, munkájának megkönnyítését.

A következőkben a digitalizáció korának egy újabb termékéről, az e-Papír szolgáltatásról lesz szó. Az e-Papír egy olyan központi üzenetküldő rendszer, amelynek segítségével, az ügyfélkapuval rendelkező személyek kapcsolatba léphetnek a szolgáltatáshoz csatlakozott intézményekkel. Magyarán szinte bármelyik hatóságnak, önkormányzatnak hivatalos levelet lehet általa küldeni.

15. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése az e-Papír szolgáltatásról

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A kérdőív kitöltői az e-Papír szolgáltatással kapcsolatos elégedettségüket igazolhatták az ábrán látható módon. Ismét 1-től 5-ig terjedő skálán értékelték a megkérdezettek, a grafikonon jól látszik, hogy a többség elégedett ezzel a szolgáltatással, 3,9-es eredmény született. A vélemények részletes kifejtésére a következő kérdésben volt lehetőség.

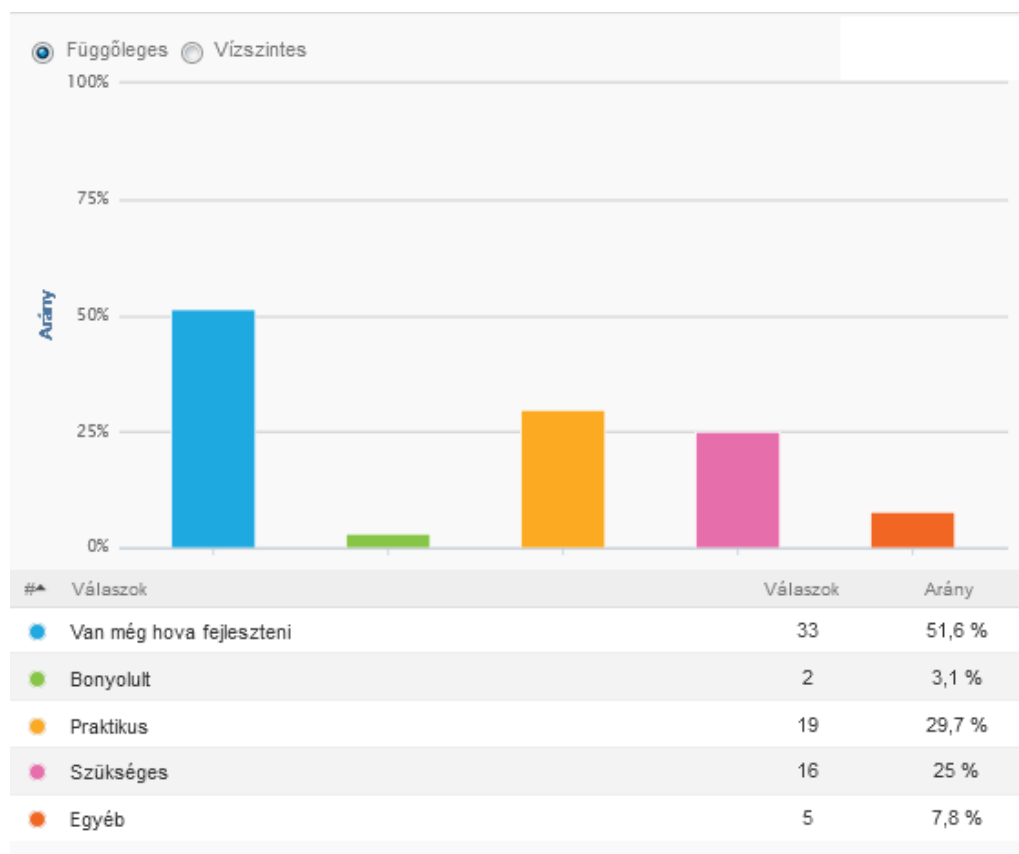
A válaszok alapján pro-kontra módszerrel kerül elemzésre az eredmény, vagyis először a kitöltők által tapasztalt előnyök, majd a hátrányok. Számos pozitívumot soroltak a megkérdezettek, a legmeghatározóbb az idő/költség megtakarítás – ugyanis az e-Papír bárholnan elérhető, ahol van internet kapcsolat, tehát meg lehet vele spórolni az utat a postára, vagy a hivatalokba, valamint az ügyintézés is gyorsabb, hiszen nem kell sorba állni, ügyintézőre várni, illetve nyitvatartási idő sem köti a felhasználó kezét, mert a nap bármely részében elérhető. A költség megtakarítás is jelentős szerepet játszhat a használata során, ugyanis egyrészt az útiköltséget, másrészt a postaköltséget is megspórolhatjuk. Az e-Papír biztosítja az elektronikus aláírást minden elküldött dokumentumhoz (ezért szükséges ügyfélkapuval belépni), tehát hivatalosabb formája van, mint egy email-nek. Az előnyök közé sorolhatjuk a kényelmet is, hiszen otthonról, munkahelyről bármely hatósági szervnek elküldhetjük üzenetünket. „Egyből elküldhető, nem kell hozzá ügyvezető/vállalkozó aláírása, gyorsabb az ügyintézés könyvelői részről.

Pl nem kell munkaügyi központba menni, e-Papíron be lehet adni az elszámoló lapot a támogatás során. Időt lehet spórolni az ügyintézésel.”

Az e-Papír használatának tehát számos előnye létezik, azonban sajnos ez a rendszer sem tökéletes. A legtöbb kitöltő szerint feleslegesen túl van bonyolítva. Nehéz kiválasztani a megfelelő témakört, sokszor egész egyszerűen nem egyértelmű, melyik téma kire vonatkozik. A levelek elküldése is problémásnak mondható, az üzenet nem minden esetben ér célba – vagy rossz címzethez kerül, vagy szimplán eltűnik. Sokak számára probléma, hogy egyáltalán nincs visszanyugtázás, visszajelzés az elküldött üzenetekről. Magyarán hiába kattint az ember az elküldés gombra, nincs semmiféle garancia, hogy az üzenetet a címzett megkapta – ugyanis az elküldött leveleket egyáltalán nem lehet visszanézni sem. Ez akkor is nagy probléma, ha jogi ügyről van szó, hiszen sehogy nem lehet bizonyítani, hogy határidőre beküldésre kerültek bizonyos dokumentumok. Lehetőség van piszkozatok készítésére, viszont ezek egy idő után eltűnnek. Komoly nehézségbe ütköznek azok, akik 1-nél több csatolmányt szeretnének mellékelni az üzenetbe – merthogy a rendszer ezt nem engedi meg. Ha például a NAV kér a könyvelőtől egy cégről időszakos mérleget, ami PDF fájlként szerepel, illetve egy elemzést, ami Excel formátumban, az e-Papír nem engedi mindkettőt csatolni. A tárhely elégtelen méretére is sokan panaszkodtak, 25 MB régen egy egész számítógép kapacitását jelentette, ma már egy jó minőségű kép foglal ennyi helyet. Összehasonlításként a legnépszerűbb email-ek tárhelye 10-15 GB – vagyis majdnem ezerszer annyi. A hitelesítés sem úgy működik, ahogyan kellene. Hasonló gondok ennél a programnál is előfordulhatnak, mint az ügyfélkapu/cégkapu esetében. Vagyis folyamatosak a leállások, lassú, akadoznak a folyamatok, nem megfelelő az informatikai háttér, sokszor egyszerűen kidob a rendszer, gyakoriak az üzemszünetek, karbantartások munkaidőben, illetve itt is előjön az a probléma, ami az online számlázás esetén; az ügyfelek szinte egyáltalán nem ismerik, nem tudják használni. „Sokszor nehéz a megfelelő címzett kiválasztása - bonyolult, nehezen beazonosítható mikor melyik témát kell kiválasztani ahhoz, hogy a megfelelő csatornán a címzethez érjen a küldemény. Ezen kívül a fogadó felek (pl. önkormányzatok) sokszor nincsenek felkészülve, gyakran meg sem kapják az üzeneteket, vagy nem tudnak válaszolni sem. Az alapötlet jó, csak még sokat kell rajta fejleszteni.” „Bosszantó, hogy nehezen működik, illetve hogy az ügyfelek legtöbbször nem tudja

használni, ezért a könyvelőknek plusz feladat, amit viszont nem tud a könyvelési díjban érvényesíteni. Én könnyedén elküldök vele bármit, pláne, amióta a fájlonkénti hitelesítéshez nem kell bejelentkezni újra és újra. Most a hivatali oldalon vannak elakadások. A lehetőség ellenére a hivatalok mégis bekérlik nyomtatva is az e-papíron elküldött dokumentumokat. Ezzel nem értek egyet.” Az e-Papír szolgáltatásról tehát összességében elmondható, hogy egy nagyon jó fejlesztés, csak még viszonylag kiforratlannak nevezhető. Sok fejlesztéssel, megfelelő informatikai háttér biztosításával, egyszerűbb, felhasználóbarát kezelési felülettel tökéletesen képes lesz ellátni a jövőben a feladatait.

A következő kérdésben a kitöltőknek lehetőségük volt véleményt formálni az ÁNYK (Általános Nyomtatványkitöltő) programról. Az ÁNYK egy ingyenesen letölthető kitöltőprogram, aminek segítségével különböző bevallásokat lehet beküldeni a hatóságoknak.

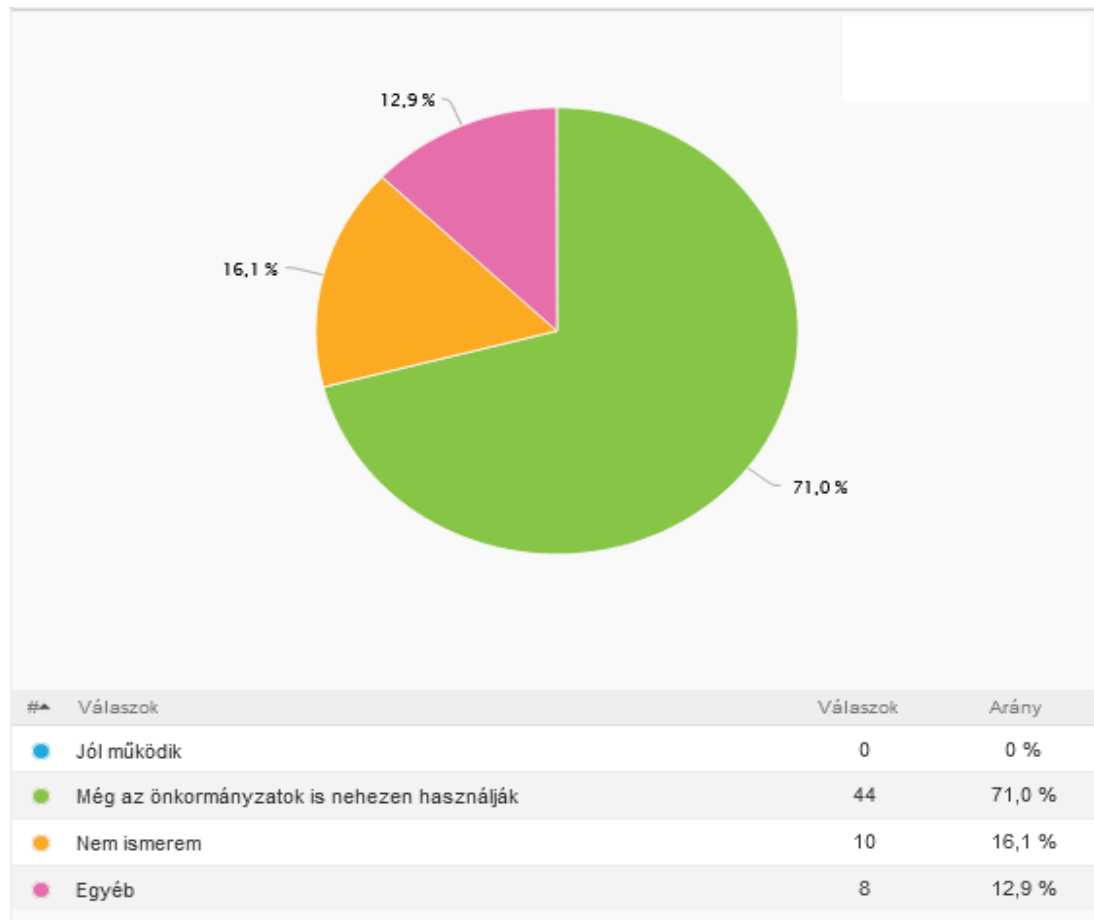
16. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye az ÁNYK programról

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábrán jól kivehető, hogy a válaszadók több mint fele úgy véli, a program még fejlesztésre szorul. A kitöltők 25%-a tartja szükségesnek a szoftvert, közel 30%-uk szerint praktikus a használata, míg 3,1% véli bonyolultnak. A megkérdezettek 7,8%-a formált egyéni véleményt, mindannyian negatívan nyilatkoztak a programról. A bővebb vélemény kifejtésre a soron következő kérdésben volt lehetőség. A válaszokból kiderül, hogy a legtöbb kitöltő elégedetlen valamilyen szinten a programmal, tehát a fenti szoftverekhez hasonlóan ennél is jellemző az általános elégedetlenség. Többen említik a program lassú működését, a túlbonyolítottságot, az átláthatatlanságát. Számos esetben előfordul a megkérdezettek szerint, hogy a beépített ellenőrzés funkció, aminek alapvetően a hibák kiszűrése a feladata, egyszerűen átsiklik súlyos hibák felett. Ez azért nagy probléma, mert ha nem szűri ki ezeket a hibákat, akkor engedi beküldeni a NAV-nak például a hibás áfa bevallásokat. Az ÁNYK-t 2006-ban fejlesztették, vagyis a program jelenleg 13 éve működik. Több kitöltő sérelmezi, hogy az anno modernnek számító szoftver ma már elavult, komoly fejlesztésekre szorul. Általánosságban elmondható, hogy a válaszadók szerint lehetne a program sokkal kezelhetőbb, átláthatóbb, áttekinthetőbb, gyorsabb, fejlettebb, tehát feleljen meg a kor elvárásainak, fejlettségének, igényeinek. Az ÁNYK-t is jellemzik a folyamatos karbantartások, leállítások, ami határidős bevallások előtt kellemetlenségeket okozhat. „Lassú, és túl bonyolult. Túl sokszor van karbantartás, és feleslegesen jönnek nyugták a semmiről is, sokkal több adminisztrációval jár, mint az eddigi munkánk. Rengeteg működési háttérhiba van például saját adatokban meg kell erősíteni úgy az email címet, hogy nincs róla leírás sem, de bizonyos futási hibák esetén ez a megoldás. Nem értem, hogy ezt miért nem javítják még ki, vagy miért nem figyelmeztet erre a rendszer.”

Az alábbiakban az Önkormányzati ASP (Application Service Provider) rendszert elemzem a kérdőívre adott válaszok segítségével. *„Az ASP rendszer az önkormányzatoknak egységes felületen, felhőalapú szolgáltatásként teszi elérhetővé a feladataik ellátásához szükséges alkalmazásokat, így biztosítva az ügyfelek hatékony kiszolgálását. Az igénybe vehető szolgáltatások köre igen széles: beletartozik az iratkezelő rendszer, az önkormányzati települési portál, az elektronikus ügyintézési portál (elektronikusúrlap-szolgáltatással), a gazdálkodási, az ingatlanvagyon-kataszteri*

rendszer, az önkormányzati adórendszer, az ipari és kereskedelmi, valamint a hagyatéki leltár-rendszer.”¹¹ Az ASP-t 2017-ben vezette be a kormány azzal a céllal, hogy az önkormányzatok gazdálkodása hatékonyabb, átláthatóbb, egységesen működő legyen.

17. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye az ASP rendszerről

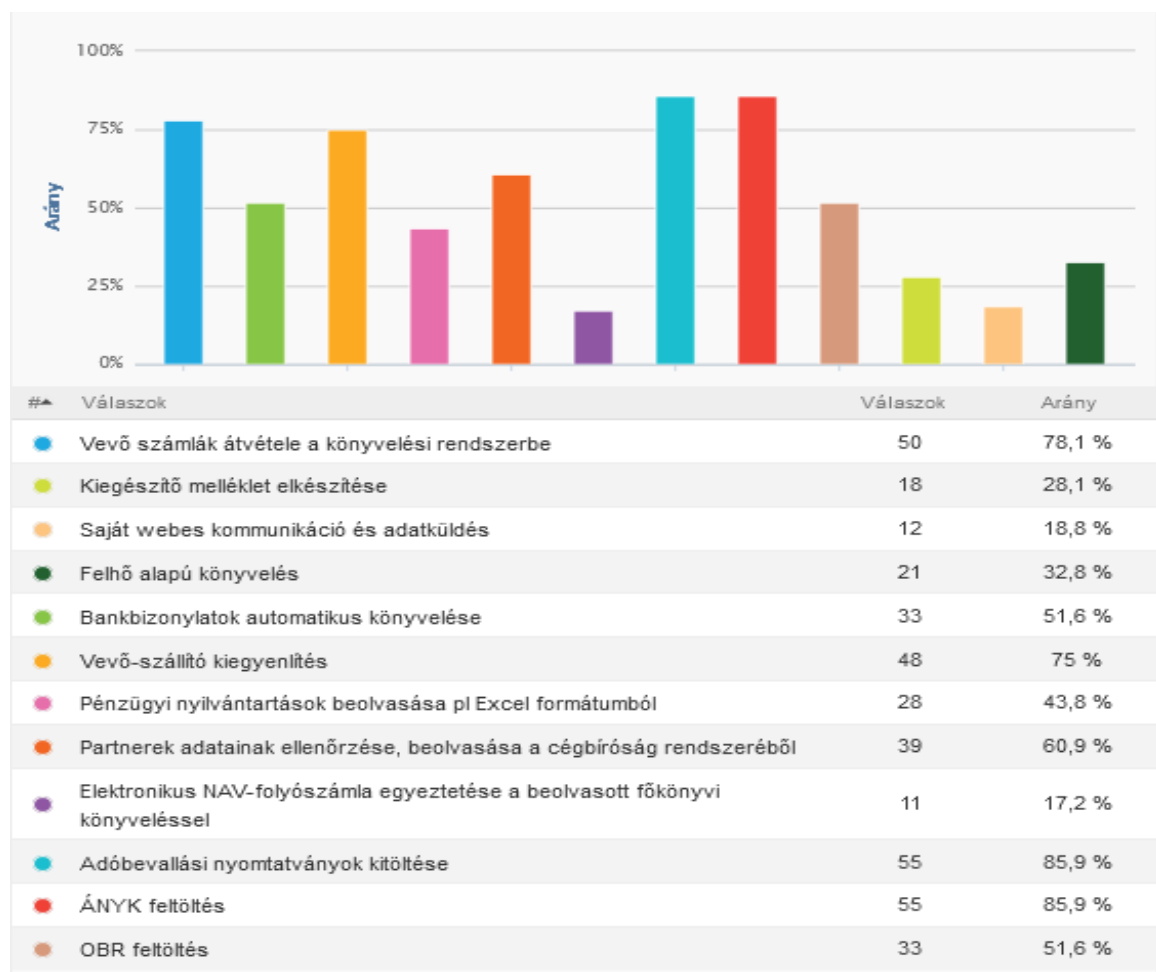
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A kérdőív kitöltői az ábrán látható módon viszonylag egyhangú választ adtak erre a kérdésre; 71% válaszolta, hogy még az önkormányzatok sem tudják használni megfelelően a rendszert, kicsivel több, mint 16%-uk nem ismeri még ezt a programot,

¹¹ <https://kifu.gov.hu/content/orsz%C3%A1lgoss%C3%A1l-v%C3%A1lik-az-%C3%B6nkorm%C3%A1nyzati-asp-rendszer>

illetve közel 13% fejtette ki bővebben a véleményét a rendszerről. Érdekes, hogy a negyedik választ (nevezetesen, hogy jól működik), senki nem választotta. Az egyéni választ adók kizárólag negatív tapasztalatokkal rendelkeznek a rendszer használatát illetően. A válaszokból kiderül, hogy az ASP még nem áll készen a teljeskörű bevezetésre, még számos fejlesztést, változtatást igényel a rendszer.

A fejezet utolsó kérdése ismét az alkalmazott könyvelőprogramokkal kapcsolatos. A kitöltők választhattak a megadott feladatok közül, amiket az általuk használt könyvelő szoftver automatikusan el tud végezni.

18. diagram: A kérdőívkitöltők válaszai a kérdőív 28. kérdéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábrán jól látszik, hogy a legtöbb alkalmazott program képes az ÁNYK-ba feltölteni adatokat, adóbevallási nyomtatványokat kitölteni, a vevő számlákat átvenni a könyvelési rendszerbe, vevő-szállító számlákat kiegyenlíteni a bankban, valamint a partneradatok ellenőrzését, és beolvasását a cégbíróság rendszeréből. A kiegészítő melléklet elkészítését a megkérdezettek 28,1%-a válaszolta, véleményem szerint ez meglehetősen kevés. A saját webes kommunikáció 18,8%-os eredménye sem teljesítette a várakozásokat, sokkal több szoftvertől elvárható a mai világban ilyen kaliberű funkció biztosítása. A felhő alapú könyvelés mostanában kezd elterjedni, egyre több rendszer kívánja az internet előnyeit kihasználni. Bankbizonylatok automatikus könyvelésére a megkérdezettek több mint fele adott helyeslő választ, ez azért lényeges, mert ezek alapján elmondható, hogy az egyik legidőigényesebb munka automatizációja már viszonylag több program funkciói között szerepel. Az Excel fájlok beolvasása is lényeges egy szoftver számára, hiszen egyszerű szerkeszthetőségének köszönhetően az Excel megkönnyíti a pénzügyi kimutatások elkészítését, amit a program a beolvasás után könyvelni is képes lehet. Az elektronikus NAV folyószámla egyeztetésére a főkönyvi kivonattal nem sok könyvelő szoftver képes, a megkérdezetteknek csupán 17,2%-a adta meg ezt a válaszlehetőséget. A kitöltők több mint fele használ olyan könyvelőprogramot, amely képes OBR feltöltésre. Az Online Beszámoló és űrlapkitöltő Rendszer (OBR) teszi lehetővé a vállalkozások számára a beszámoló online beküldését. Ha egy könyvelőprogram képes feltölteni ebbe a rendszerbe beszámolót, az sok időt megtakaríthat a könyvelőknek.

Összességében elmondható napjaink kihívásaira, problémáira, hogy a könyvelőknek a mindennapok során számos nehézséget kell kiállniuk, az innovációk, újítások még folyamatos fejlesztésre szorulnak. Gyakorlatilag elmondható a mai rendszerekről, hogy képesek jelentősen megnehezíteni a mindennapi munkát. Sem a technikai háttér, sem a szakmai felkészültsége ezeknek a programoknak nem felel meg a digitalizáció korának, technológiai színvonalának, egyszóval a jelen elvárásainak. Azonban elmondható a kérdőívekre adott válaszok alapján, hogy komoly igény van a fejlesztésekre, változtatásokra, illetve új rendszerek kialakítására. Számos példa tanúskodik az e-Papír, a cégkapu, az ÁNYK, vagy az ASP esetében is az átgondolatlan újításokra, az indokolatlan időben levő (határidő előtti) karbantartások megkérdőjelezhető

szükségességére, valamint a számos akadályra, amik elkerülhetők lehetnének a megfelelő szakmai igényfelméréssel.

3.4. A jelen kihívásai – mire képesek ma a legmodernebb programok

Ebben a fejezetben a ma létező legmodernebb intelligens kiegészítő szoftverek tudása kerül bemutatásra. A digitalizáció korának talán legfontosabb tényezője az állandó változás, a rohamos fejlődés. A mai világban nem feltétlenül szükséges a legfejlettebb program ahhoz, hogy a piac igényeit kielégíthessük. Azonban nem árt megjegyezni, hogy nem létezik mindentudó szoftver (legalábbis jelenleg). A kapitalizmus teremtette verseny lehetővé teszi a programfejlesztő cégeknek, hogy minél jobban törekedjenek a könyvelők munkájának könnyítésére, segítésére – minden fejlesztő máshogy gondolkodik, ezáltal mások lesznek a programok is.

Korunk legnagyobb újdonságai egyértelműen azok az intelligens kiegészítő programok, amik mesterséges intelligencián alapulnak. Az egyik ilyen szoftver a Billcity, ami egy olyan kiegészítő program, amely a hozzátartozó felhőalkalmazás segítségével a beszkenelt számlákból kiolvassa az adatokat, és megtanulja a különböző számlák kontírozását. Úgy működik, hogy a felhő alapú rendszer összegyűjti azt a rengeteg számlát, amit a könyvelők országszerte beszkeneltek, vagyis felhalmozza a tudást, aminek a segítségével képes megállapítani, ki a vevő, a szállító, kihez melyik cím, adószám, bankszámlaszám tartozik, milyen tételek vannak a számlán, milyen az áfa kulcs, melyik a nettó, valamint a bruttó összeg. A Billcity tehát nem egy könyvelőprogram, hanem egy kiegészítő, amit össze kell kapcsolni egy könyvviteli szoftverrel. *„A beolvasott számlák alapján a Billcity programja könyvelésre kész adatokat képez a kiolvasott tartalomból. Gyakorlatilag kontírozott adatsorokat kap a könyvelő, amelyeket már csak ellenőriznie kell, majd utána egy leokézást (klikkelést) követően a csatlakoztatott könyvelőprogramban könyvelődnek a tételek. (Minden nagyobb*

*könyvelőprogrammal összeköthető a Billcity)*¹². A rendszer természetesen még nem tökéletes, folyamatos ellenőrzést kíván a könyvelőtől, ezt a gyártó is elismeri, 85%-os pontosságot adnak meg a beszkenelt számlák adataira vonatkozóan. A cég azt nyilatkozta, hogy a jövőben a banki importálás lehetővé tétele élvezzi a prioritást, vagyis azt szeretnék elérni, hogy a szoftver képes legyen a bankoktól átvett adatok segítségével a bank kivonatokat automatikusan feldolgozni, és a tételeket a számlákkal összepárosítani. Véleményem szerint a Billcity egyértelműen a jövő. A mesterséges intelligencia előtérbe kerülésével ez, és az ehhez hasonló programok fognak dominálni. Gondoljunk csak bele, ugyan ki fog egyesével számlát rögzíteni, kontírozni, bankot könyvelni, ha ezt egy szkener és egy program gyorsabban, hatékonyabban megoldja? Ma még nem annyira elterjedt a Billcity, ez egyrészt az árának köszönhető, másrészt ma még viszonylag népszerűek a kézzel írt számlák, amivel a program nem képes boldogulni. A számlázó programok teljes elterjedésével (vagy kötelezővé tételével) azonban megszűnhetnek a kézzel írt számlák, idővel pedig a minél több felhasználónak köszönhetően a Billcity havidíja is mérséklődni fog.

A mesterséges intelligenciát használó szoftverek közül kiemelkedik a Billcity mellett a VIKI Könyvelő Asszisztens. A VIKI egy olyan kiegészítő program, ami a könyvelők mindennapi munkáját hivatott megkönnyíteni. Rengeteg funkciója van, amik segítségével olyan feladatokat képes ellátni, hogy egy könyvelő számottevő időt spórolhat meg. *„Egyedülálló ÁNYK kapcsolat, precíz adóki küldés, paraméterezhetően, fizetési határidő előtt, egységes levélformátum, melyben az ügyfelek számára egyértelmű a fizetendő adó, naprakész eredménybemutató az ügyfelek részére (automatikus átvétele bármilyen könyvelő rendszerből), napi pénztáregyenleg mutatása, valutapénztárak kimutatása, tagi kölcsön állomány aktuális egyenlege, vevő - szállító összesített egyenleg, hogy az ügyfelek lássák a kintlévőségeket, beépített könyvelő program kapcsolat, igény szerinti lehetőség bármilyen könyvelői program kapcsolatra, könyvelési tételszám rögzítés (pénztár, bank, szállító vevő, vegyes külön és összesítve) illetve automatikus átvétele bármilyen könyvelő*

¹² [Http://blog.billcity.hu/a-konyveles-digitalizacioja-1-0-konferencian-mutatkozott-be-a-billcity/](http://blog.billcity.hu/a-konyveles-digitalizacioja-1-0-konferencian-mutatkozott-be-a-billcity/)

*rendszerből, háromhavi átlag számítása könyvelési tételszámból díjszámításhoz, közvetlenül beépíthető a saját weboldalba.”*¹³ A szoftver tehát nem önálló program, a működéséhez egy olyan kompatibilis könyvelőprogram szükséges, amelyhez kapcsolódhat. A felhő alapú rendszer előnyei ennél a szoftvernél is tapasztalhatók. A felsorolás jól mutatja, a VIKI Asszisztens olyan alapvető feladatok kiváltására képes, amelyek jelentősen megkönnyítik a napi munkavégzést. Olyan terheket képes levenni a könyvelő vállaról, ami egyedülállóvá teszi a piacon. Egy ilyen intelligens program alapvetően azért jött létre, hogy a könyvelőknek minél kevesebb túlórárt kelljen vállalniuk, minél precízebben, pontosabban tudják a napi kötelezettségeket teljesíteni.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy ha most ennyi feladatot képes a mesterséges intelligencia abszolválni, akkor a jövőben szükség lesz-e a maihoz hasonló létszámú könyvelő szakemberekre, vagy a digitális világ ezt a szakmát is automatikussá teszi.

A korábbiaktól eltérő módon a következő bemutatandó szoftvert nem csak könyvelők számára fejlesztették, hanem vállalkozások részére is. Az eBIZ program a VIKI Asszisztenshez hasonló elveken alapul, tehát az elsődleges célja, hogy megkönnyítse a vállalat vezetőinek, valamint a könyvelőnek feladatait. Az eBIZ több különböző programmal is kapcsolatban áll, legnagyobb előnye, hogy alapvetően egy felhőalapú szoftver, amely bárholnan elérhető. Mindkét fél (a könyvelő és a vállalkozó) által könnyen kezelhető. A könyvelők számára a program számos kényelmi funkciót biztosít: a legmagasabb banki biztonsági előírásoknak megfelelően lehet kezelni az ügyfelek pénzügyeit, az adó- és bérjellegű utalásokat automatikusan elkészíti az ügyfelek számára, kompatibilis a legnépszerűbb könyvelőprogramokkal, így lehetőséget ad a szoftver a számlák exportálására, amivel a rögzítési feladatok megszűnnek, illetve engedi a kiállított számlákat véleményezni, tehát ha a vállalkozó hibásan állítja ki a számláját, a program egy figyelmeztetést küld. A vállalkozások számára is több jelentős funkciót kínál a szoftver, a felhőalapú rendszer nyújtotta biztonság itt is megemlíthető, nagyban képes megkönnyíteni a pénzügyi feladatokat, hiszen képes kimutatásokat, elemzéseket készíteni

¹³ <https://v-ado.hu/fooldal>

a vállalkozás aktuális pénzügyi helyzetéről, biztosít saját netbankot, amivel a szállítói számlák kiegyenlítése jelentős mértékben egyszerűsödik. Az e-számlák, illetve a hagyományos számlák kiállítását is támogatja, illetve a számlák tárolását is képes megoldani. A kapcsolattartást is érdemes kiemelni, hiszen a szoftver egy adott felületen biztosítja a kommunikációt a vevőkkel, szállítókkal, a könyvelővel, valamint a cég foglalkoztatottjait is összekapcsolja. Ha a vállalkozónak több cége is van, az eBIZ képes kezelni mindegyiket, illetve célszerű megemlíteni, hogy fontos információkat is küld a rendszer a vállalat partnereiről, például ha egy vevő felszámoló eljárás alatt van, vagy ha egy szállító társasági formát vált.

Összességében elmondható a jelenlegi fejlett, mesterséges intelligencián alapuló programokról, hogy már a mai világban is képesek többféle munkát hatékonyabban végezni, mint az emberek. Ez azt vetíti a jövőre, hogy számos állás veszélybe fog kerülni az ezekhez hasonló intelligens szoftverek térnyerése miatt. Ez elsősorban az alacsony végzettségű dolgozókra vonatkozik, hiszen az általuk végzett adatrögzítő, ügyintéző feladatköröket át fogja venni a mesterséges intelligencia.

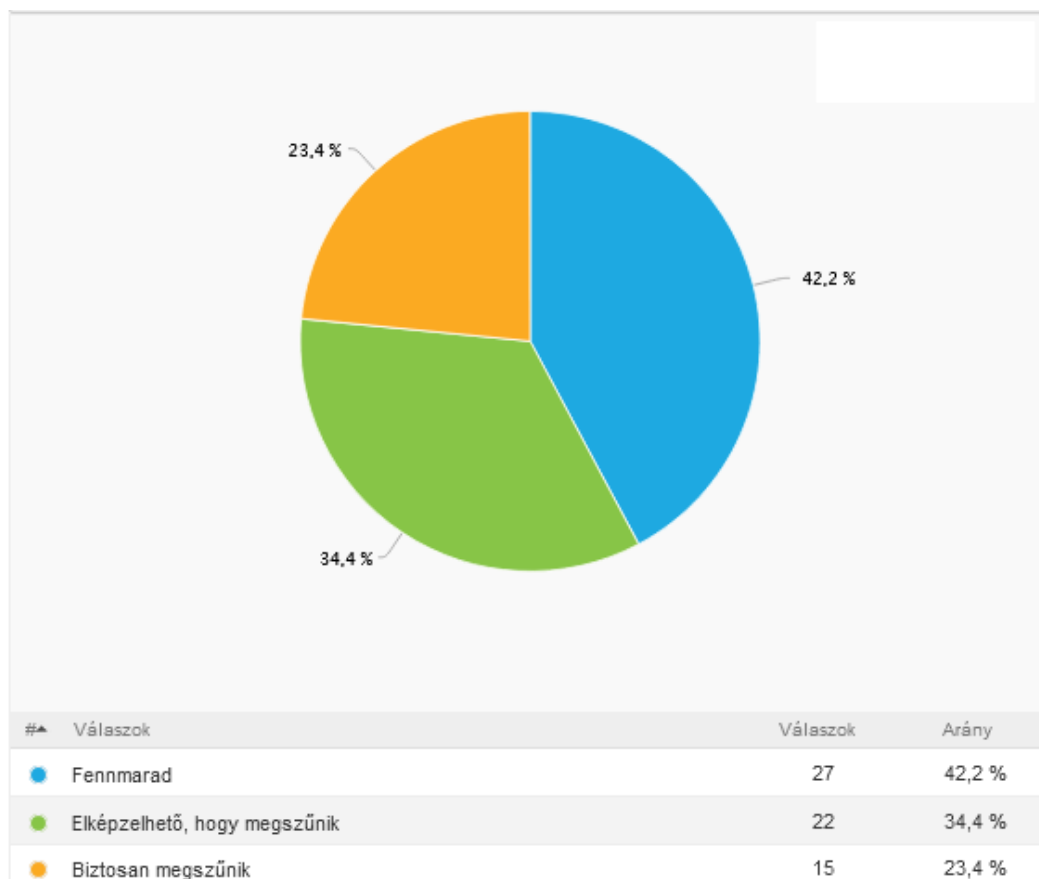
4. A könyvelői szakma jövője

A könyvelői szakma jövőjét lehetetlen előre pontosan megmondani. Az állandóan változó világ folyamatos igényeinek való megfelelés jellemző erre a szakirányra (is), a technológia rohamos fejlődése lehetőséget biztosít a programfejlesztő cégeknek a minél modernebb, minél hatékonyabb könyvelőprogram, illetve kiegészítő szoftverek kifejlesztésére. Ennek az iránynak rengeteg előnye van, hiszen a cél egyrészt a könyvelők munkájának könnyebbé, egyszerűbbé tétele, másrészt a vállalkozók költségeinek csökkentése. Azonban van ennek a tendenciának hátránya is – ami számos kérdést felvet. A mai világban még a törekvések arra irányulnak, hogy az ember, és a program együttműködése minél hatékonyabb legyen. Kérdés, hogy hol van ennek az együttműködésnek a határa? Ha a mesterséges intelligencia eléri azt a fejlettséget, amikor már egyszerűen nem lesz szükség az emberi beavatkozásra – mi lesz a könyvelők szakmájával? Átveheti-e egy szoftver azokat a szerepeket, feladatköröket, amiket ma a

könyvelőknek el kell végezniük? Kutatásom fő célja ezeknek a kérdéseknek a részletes tanulmányozása.

A szakdolgozat első nagyobb fejezetében meglehetősen pontosan meghatározásra került a könyvelői szakma. A fejezetből kiderül, mennyire sokoldalú és összetett a könyvelők munkája, majd a későbbi fejezetből látható, mennyi kihívásnak kell megfelelni a mindennapok során. Ha ez a kérdés a jelenre vonatkozóan kerülne megfogalmazásra, a válasz egyértelmű és határozott nem lenne. De ebben az esetben a jövőre vonatkozik ez a kérdés, ami minden könyvelőnek megfordult már a fejében; veszélyben van-e a szakmája, tudása?

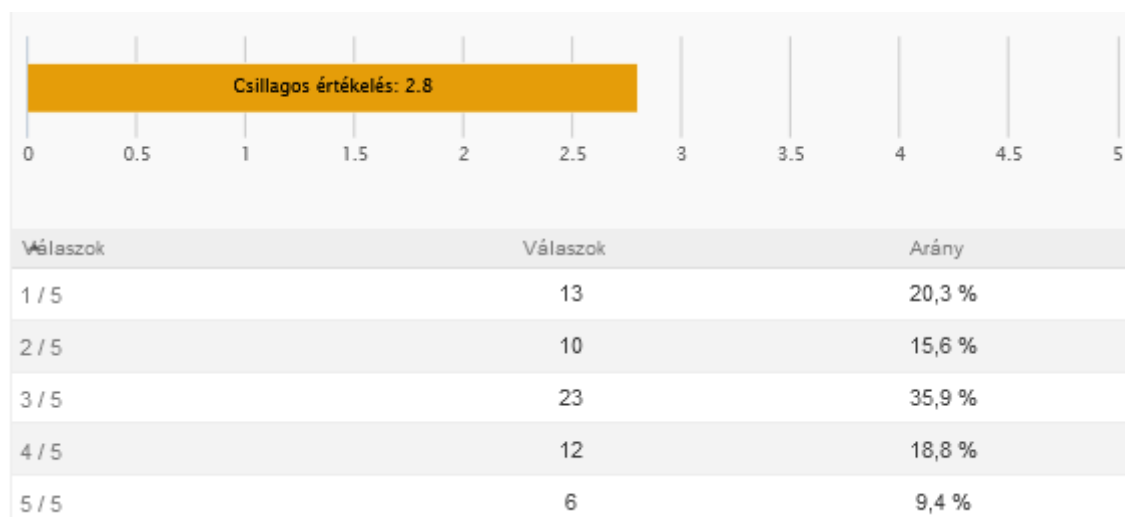
Az első jövővel kapcsolatos kérdés a papír alapú számlázás jövőjét célozza. Az ábrán látható módon 3 különböző válaszlehetőség volt adott.

19. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye a papír alapú számlázás jövőjéről
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A kitöltők véleménye meglehetősen eltérőnek mondható. Ebben a kérdésben véleményem szerint fontos szerepet játszik, hogy különböző generációk egyaránt kitöltötték a kérdőívet. Egy idősebb könyvelő, aki szakmabeli életének túlnyomó részében kizárólag papír alapú számlákkal dolgozott, nehezebben elképzelhető annak megszűnése, mint egy fiatal könyvelő esetében, aki már hozzászokott az elektronikus számlákhoz. Én azt gondolom, mindenképpen meg fognak szűnni a papír alapú számlák. Egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a világ kormányai a környezetvédelemre, a klímakatasztrófák megelőzésére. Egyrészt tehát a fák védelme játszik meghatározó szerepet a papírszámlák megszüntetésében, másrészt a digitalizáció. A felhő alapú rendszerek elterjedése feleslegessé teszi a számlák kinyomtatva tárolását, így az elektronikus számlák megőrzése biztosított lesz fizikai létezés nélkül. Ma a NAV előírja minden számla kinyomtatását, azonban ha a biztonságos elektronikus tárolási lehetőség elérhetővé válik, ez az előírás érvényét fogja veszíteni. A kézzel írt számlák visszaszorítása már elkezdődött, így ezek sem fognak problémát okozni a jövőben. Ez nyilván a könyvelőirodák méretének és struktúrájának átalakítását vonja majd maga után, hiszen nem lesz szükség hatalmas irattartó szekrényekre, mappákra, tároló helyiségekre, elég lesz egy fejlett, nagy memória kapacitással rendelkező számítógép.

A következő kérdés konkrétan a jövőről alkotott véleményekre céloz. A kitöltőknek arra kellett választ adniuk, mennyire érzik veszélyben a szakmájukat.

20. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a kérdőív 20. kérdését illetően

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az eddig használt 5-ös skála szerepelt a kérdőívben ismét, az eredmény az ábrán látható módon 2,8 lett. Átlagosan tehát ennyire érzik veszélyben a megkérdezettek a könyvelői szakmát. Következésképpen elmondható, hogy a válaszadók nem féltik a szakmájukat, karrierjüket, mindösszesen 6-an, a megkérdezettek 9,4%-a tartja ezt a szakirányt teljesen veszélyben levőnek. A jövőre vonatkozó elképzeléseket, koncepciókat, feltételezéseket a következő kérdés során volt lehetőség bővebben kifejteni.

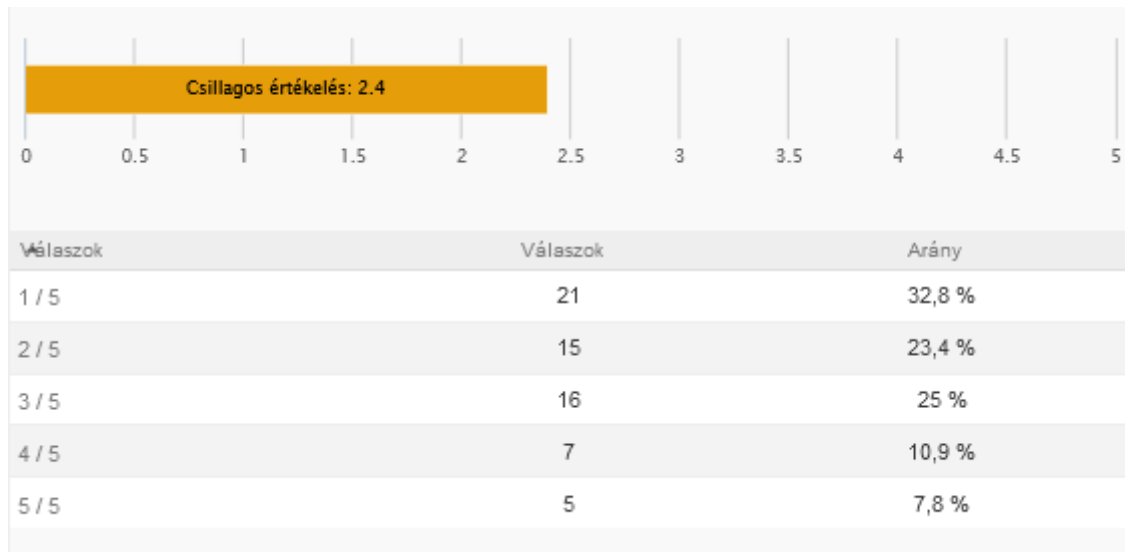
Az elkövetkezendő 10 év változásait lehetetlen előre megmondani. Azonban a jelen állapotokból, körülményekből, aktuális eseményekből, változásokból lehetőség van következtetések levonására. Érdeemes ismét kihangsúlyozni, mennyire előnyös több generáció véleményét megkérdezni a témával kapcsolatban, hiszen az eltérő korosztályok különböző véleményen lehetnek a jövőt illetően. Természetesen vannak olyan pontok, amiben minden válaszadó egyetért; az automatizáció, a mesterséges intelligencia térnyerése, vagyis: a jelenlegi formában biztosan meg fog szűnni ez a szakma, jelentős átalakítás várható. Gyakorlatilag vitán felül áll, hogy az adatrögzítési munkák idővel meg fognak szűnni, és felerősödnek a tanácsadói, elemzői, tervezői feladatkörök, széles körben el fognak terjedni az olyan intelligens könyvelő- és kiegészítő programok, mint a Billcity, az RLB, vagy a VIKI Könyvelő Asszisztens. A felhő alapú rendszerek térnyerése már ma is megfigyelhető, az elkövetkező időszakban valószínűleg alapnak fog számítani minden program esetében. Egyetértnek a kitöltők abban is, hogy a mostaninál sokkal komolyabb informatikai tudásra lesz szükség a jövőben. Célszerű megemlíteni a továbbképzések fontosságát is, ezek a képzések ma is jelentős szerepet játszanak a könyvelők életében, később még hangsúlyosabbak lehetnek. A vélemények azonban számos dologban eltérőek. Többek állásfoglalása szerint egy hatalmas szelekció várható a jövőt illetően, hiszen az automatizációnak köszönhetően kevesebb könyvelőre lesz szükség, a digitális világban csak azok a könyvelők fognak fennmaradni, akik megfelelő informatikai tudással, háttérrel rendelkeznek. Ezzel szemben több válaszadó azon az állásponton van, hogy nem csökkenni fog a könyvelők száma, hanem ellenkezőleg, gyarapodni fog. Ezt azzal magyarázzák, hogy az ellenőrző, tervező, kontroller feladatkörök szerepe fel fog értékelődni, és szükség lesz olyan szakemberekre, akik

számviteli területen is járatos. A könyvelőirodák jövőjéről is különböző vélemények születtek, a kitöltők egy része úgy véli, a jövőben is ugyanígy fognak működni az irodák, modernebb gépekkel, kevesebb papírral. A többség azonban máshogyan vélekedik, szerintük a mai könyvelőirodák idővel meg fognak szűnni a jelenlegi formában. A felhő alapú programok térnyerésével feleslegessé válik a munkába járás, hiszen otthonról is lehetőség lesz a munkavégzésre. Az ügyfelekkel való kapcsolattartás már ma is többnyire telefonon, email-ben történik, a papír alapú számlák pedig idővel, nagy valószínűséggel el fognak tűnni, tehát semmi nem fogja indokolni az irodák fizikai létezését. Néhány kitöltő meglátása a jövővel kapcsolatban meglehetősen negatívnak mondható, többen említik a szakma elértéktelenedését. Az idősebb generáció körében népszerű az a tézis, hogy a fiatalok teljesen ki fogják őket szorítani a pályáról. Tény, hogy az informatikai tudás fejlesztése ma már elengedhetetlen, de véleményem szerint erős túlzás kijelenteni, hogy a tapasztalt könyvelőknek nem lesz munkájuk. A 2. fejezetben viszonylag részletesen ki lett elemezve, milyen feladatokat kell a könyvelőknek napi szinten teljesíteni. Ez a szakirány egyszerűen túl összetett ahhoz, hogy egy szoftver, vagy egy pályakezdő kiszorítson egy sokéves tapasztalattal, tudással rendelkező szakembert.

A továbbiakban a kitöltőknek arra a kérdésre kellett választ adniuk, miben lehetne egy könyvelőprogram még fejlettebb, hogyan segíthetné még hatékonyabban a könyvelők munkáját. A kérdés feltevésével a cél az, hogy el tudják-e képzelni a megkérdezettek a jövő szoftverjeit. Természetesen nem jósolható meg tökéletes pontossággal, milyen fejlesztések, innovatív programok jönnek létre. A válaszadók többsége említette a teljes automatizációt, vagyis hogy a szoftverek emberi beavatkozás nélkül lesznek képesek kontírozni a számlákat, kezelni a pénztárat, könyvelni a bankokat, elkészíteni a beszámolót, valamint a bevallásokat. A hatósági programok fejlődését is megjegyzi számos kitöltő, az ÁNYK, az OBR, az ügyfélkapu/cégkapu, az online számlázás, illetve az e-Papír szolgáltatás modernizálását, hibamentes, stabil működését tartja elképzelhetőnek. Érdemes megemlíteni a tanácsadó szoftverek bevezetését, néhány válasz tartalmazza az ezzel kapcsolatos aggályokat. Nagy valószínűséggel kijelenthető, hogy a jövőben a tanácsadás lesz a könyvelők munkájának nagy része, ha ez a szolgáltatás is automatizálva lesz, az komplikációkhoz fog vezetni – tehát akkor jogosan kerül veszélybe a könyvelő szakma. A tanácsadó szoftverekről alkotott kifejtések a

későbbiekben lesznek részletesen kielemezve. A megkérdezettek több alkalommal is említik a számítógépek háttérbe szorulását az okos eszközökkel szemben. A könyvelő alkalmazások fejlesztése már ma is egy létező tevékenység, a jövőben abszolút elképzelhető ezeknek az elterjedése. „Én el tudom képzelni könyvelő applikációk kifejlesztését is, amit okos telefonra lehet telepíteni. Például ha a vállalkozó vásárol valamit egy boltban, lefotózza a nyugtát, azt beimportálja a programba, ami azt automatikusan lekönyveli (felajánlja a különböző lehetőségeket, mire könyvelje), és továbbítja a könyvelőnek, akinek csak ellenőriznie kell.” Érdeemes említést tenni a mesterséges intelligencia fejlődésére is. Ha a jövőben egy szoftver önálló gondolatokat lesz képes alkotni, vagyis képessé válik a tanulásra, az nagyságrendekkel változtathatja meg a piaci szerepköröket, ugyanis az emberi agy tárolási kapacitása korlátozott. Egy program azonban összehasonlíthatatlanul több adatot, információt képes tárolni, tehát egy gondolkodó szoftver teljes mértékben, tökéletes pontossággal közvetítheti azokat a jogszabályokat, törvényeket, rendeleteket, amikre a piacnak szüksége van. Az már kérdéses, hogy ezekből az adatokból a megfelelő következtetések levonását is rá lehet-e bízni egy programra, vagy ehhez továbbra is szakember fog szükségeslni. Az egyik válaszadó szerint a jövőben meg fognak szűnni a ma létező kiegészítő programok, mint a Billcity, vagy a VIKI, mert a könyvelőprogramok olyan összetett, komplex rendszerek lesznek, amik feleslegessé teszik kiegészítők alkalmazását. Véleményem szerint ez teljes mértékben lehetséges, a könyvelő szoftverek fejlesztőinek érdeke, hogy minél többen használják az általuk kínált szolgáltatást, ami akkor a leghatékonyabb, ha minden feladatot képes teljes körűen ellátni. Az ügyfelekkel való fejlettebb kommunikáció is megemlítésre kerül több válaszban, vagyis a könyvelőprogram automatikusan elvégez olyan tájékoztató feladatokat, mint a havi áfa kötelezettségről való tájékoztatás, beszámoló elküldése, adóterhekről való információk közlése, esetleges bírságokról, büntetésekről való tájékoztatás, behajthatatlan követelések ismertetése, vevő-szállító analitikák automatikus jelentése. „Szerintem az integrált rendszerek elterjedése lesz a jövő, minden program kapcsolatban lesz az ügyfél által használtakkal, illetve a hatóságokkal is.”

A következő kérdések a könyvelők helyettesítésére, lecserélésére vonatkoznak. Először is a fizikailag létező programról, vagyis egy robotról fejtették ki a véleményüket a megkérdezettek.

21. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése a könyvelők automatizációját illetően
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A kérdés úgy hangzik, hogy mennyire tartják elképzelhetőnek, hogy robot átveszi a jövőben a könyvelők helyét. Az ábrán látható módon 2,4-re értékelték a válaszadók ennek a valószínűségét. Teljes mértékben megoszlanak a kitöltők véleményei ebben a kérdésben. Itt is érdemes megemlíteni a generációk eltérő gondolkodásmódját, az idősebb korosztályhoz tartozó szakemberek nyilván nehezebben tudják elképzelni, hogy helyettesítse egy robot. Számos érv született a robotkönyvelők ellen. A legfontosabb talán az érzelmek teljes hiánya. Ez több szempontból is jelentős, egyrészt természetesen egy gépnek sohasem lesznek érzelmek. Bizonyos fokig meg lehet tanítani, bele lehet táplálni alap érzelmi funkciókat, de egy emberhez képest ez csekélynek mondható. Másrészt az ügyfelek (mint minden ember) alapvetően érzelmi alapon működnek. A tisztelet, a bizalom, az erkölcsösség, a kedvesség mind befolyásolja a vállalkozó és a könyvelő kapcsolatát. Az ügyfél olyan könyvelőt választ magának, akinek elismeri a szakmai tudását, akiben maximálisan megbízik, akiről tudja, hogy betartja a törvényeket, jogszabályokat, és természetesen az is döntő szempont lehet, hogy a könyvelő hogyan kommunikál az ügyfelekkel. Érdemes megjegyezni a könyvviteli szolgáltatók azon

kötelezettségeit is, amik az ügyfél átvilágítására, a pénzmosásra vonatkoznak. Egy robot képtelen meghatározni, ha a vállalkozó gyanúsán viselkedik, egy könyvelőnek azonban ez feltűnik. Többen említik a számlák valódiságának felismerését. Ezt a könyvelőnek látnia kell, de egy robot nem képes a számlát megalapozó tényleges gazdasági események megítélésére. Lényeges szempontok továbbá azok a szolgáltatások, amelyek túlmutatnak a klasszikus könyvelési feladatokon – ezek részletezésére a 2. fejezetben került sor. Egy vállalkozás vezetése számos különböző problémát felvet, amikre külön szakirányok léteznek. Egy könyvelő bizonyos mértékig adhat jogi tanácsot, de súlyosabb ügyekben, például vitás követelések/kötelezettségek esetén már ügyvéd szükséges. A legtöbb vállalkozás a beruházásai megvalósításához, adósságrendezés miatt hitelintézethez fordul, a különböző banki ajánlatok közül az optimális konstrukció kiválasztásához célszerű pénzügyi szakemberhez fordulni. Egy könyvelő olyan kapcsolati rendszerrel rendelkezik, amellyel egy robot nem veheti fel a versenyt. „Bonyolultsága, összetettsége miatt emberi gondolkodást igényel. A könyvelők vállalják a felelősséget az elkészült beszámolókért, a tanácsadásért, a könyvek pontos vezetéséért. Ha átveszik a helyünket a robotok, ki fogja egy hibás beszámoló miatt vállalni a felelősséget?” Ez egy súlyos érv amellet, hogy képtelenség lecserélni a könyvviteli szakembereket gondolkodó gépekre.

A fiatalabb kitöltők másképpen gondolkodnak, néhányan teljesen elképzelhetőnek tartják, hogy a jövőben robotok vegyék át a könyvelők munkáját. „A szakma alapja 100%ban törvényeken, és logikusan végig követhető folyamatokkal működik, semmi kreativitást, érzelmet nem kíván. Tökéletes robotmunka.” Maga a könyvelés valóban nem kíván érzelmet, azonban az ügyfelekkel való törődés annál inkább. Többen említik a robot alkalmazottak létrehozását. „Én azt tudom elképzelni, hogy a könyvelőirodák a vezetőn kívül robotokból fognak állni. A könyvelő foglalkozik az ügyfelekkel, a robot meg dolgozik.” A bizalomkérdést azzal magyarázzák, hogy az emberek egyre jobban bíznak a technikában, tehát idővel a robotkönyvelők megbízhatósága jelentős lenne. Egy robot nem képes érzelmek létrehozására, azonban ennek létezik pozitív oldala is; a gép nem tud haragudni, csalódni, kihasználni, hazudni, valamint természetesen hibákra is kevésbé hajlamos, mint egy ember, hiszen csak akkor hibázik a szoftver, ha tévesen van programozva. „Szerintem teljesen át fogják venni a könyvelők helyét, már most is vannak olyan intelligens call center programok, amiknek fel lehet tenni kérdéseket. Japánban

robotpincérek alkalmaznak. Miért ne vehetnék át a könyvelők helyét is 10-20 év múlva?”

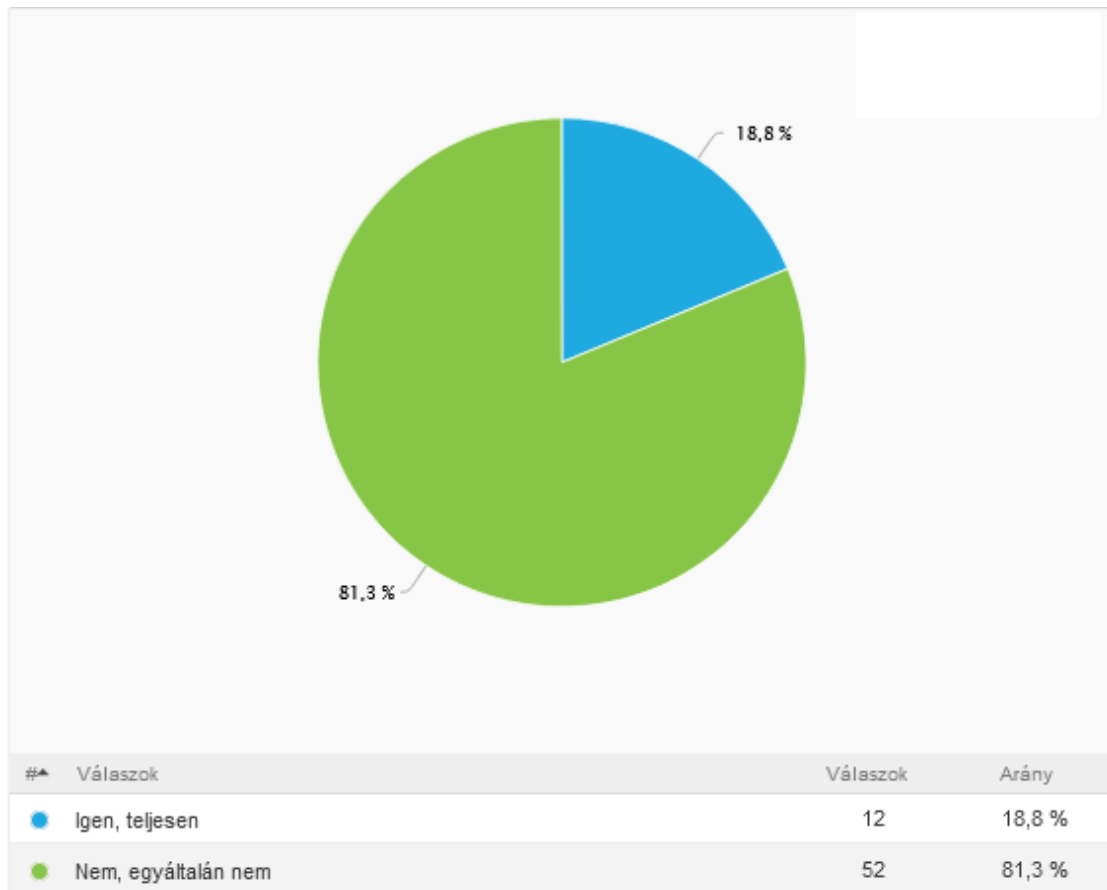
Véleményem szerint várható a jövőben robotizáció, de az nehezen elképzelhető, hogy ez által a könyvelő szakma megszűnjön. Szakemberekre mindig szüksége lesz a piacnak, ez bármely szakirányról elmondható. Egy szoftver átveheti a rögzítési feladatokat, bizonyos szintig kommunikálni is képes ügyfelekkel, de valódi könyvelő-vállalkozó kapcsolat kialakítására alkalmatlan. A robotok, intelligens gépek térhódítása azonban már elkezdődött, a digitális világ egyre jelentősebb mértékben igényli a robotizáció adta előnyöket. Kétségtelen, hogy idővel olyan programok jönnek létre, amik a könyvelés túlnyomó részét automatikusan elvégzik, ez elsősorban az alacsony végzettségű adatrögzítők, ügyintézők munkáját fenyegeti. Az a könyvelő, aki magasan kvalifikált szaktudással rendelkezik, képes önállóan nagyobb cégeknek könyvelni, tanácsot adni, adóügyekben jártas, bérszámfejtési feladatköröket tud vállalni, véleményem szerint nem fenyegeti az a veszély, hogy elveszti az állását. *„Néhány évtizede még hatalmas gárda felelt a vállalatoknál a könyvelés, bérszámfejtés elvégzéséért, mert a feladatok jelentős részét manuálisan, papír alapon kellett elvégezni. Ha egy társaságnak 500 alkalmazottja volt, akkor havonta 500-szor kellett a bérszámfejtést, bevallást, jelentést, adatszolgáltatást elkészíteni. Később egyre több feladatot sikerült gépesíteni, így a monoton munka jó része megspórolható volt. A valódi áttörést a számlázó programok és az elektronikus számlák megjelenése és térnyerése hozta el. Öt évvel ezelőtt még inkább a nagyvállalatok számára volt kihívás az e-számlázás, ma már azonban akár egy egyéni vállalkozó is könnyedén kiállíthat vagy befogadhat e-számlát.”¹⁴*

A kutatás következő témája a jövőbeli ember-szoftver viszony elemzése. A korábbiakban volt szó a robot alkalmazottakról, a jövőbeli könyvelőirodákról. A következő kérdés egy másik irányból közelíti meg a problémát; a kitöltőknek arra a kérdésre kellett választ adniuk, hogy elképzelhetőnek tartják-e egy intelligens szoftver

¹⁴ <https://www.origo.hu/gazdasag/20170728-robotok-veszik-at-a-konyvelok-munkajat.html>

olyan szintű szakmai tudását, ami által felülbíráhatja a könyvelők munkáját, vagyis lehetséges-e annak a jelenlegi alá-felé rendelt viszonynak a felcserélődése, ami ma létezik.

A jelen szoftverjeit emberek irányítják, a program magától csak és kizárólag azokat a feladatokat végzi el, amire utasítást kap a könyvelőtől, kizárólag figyelmeztet, ha hibát észlel. A jövőben azonban korántsem biztos, hogy megmaradnak ezek a szerepekörök.

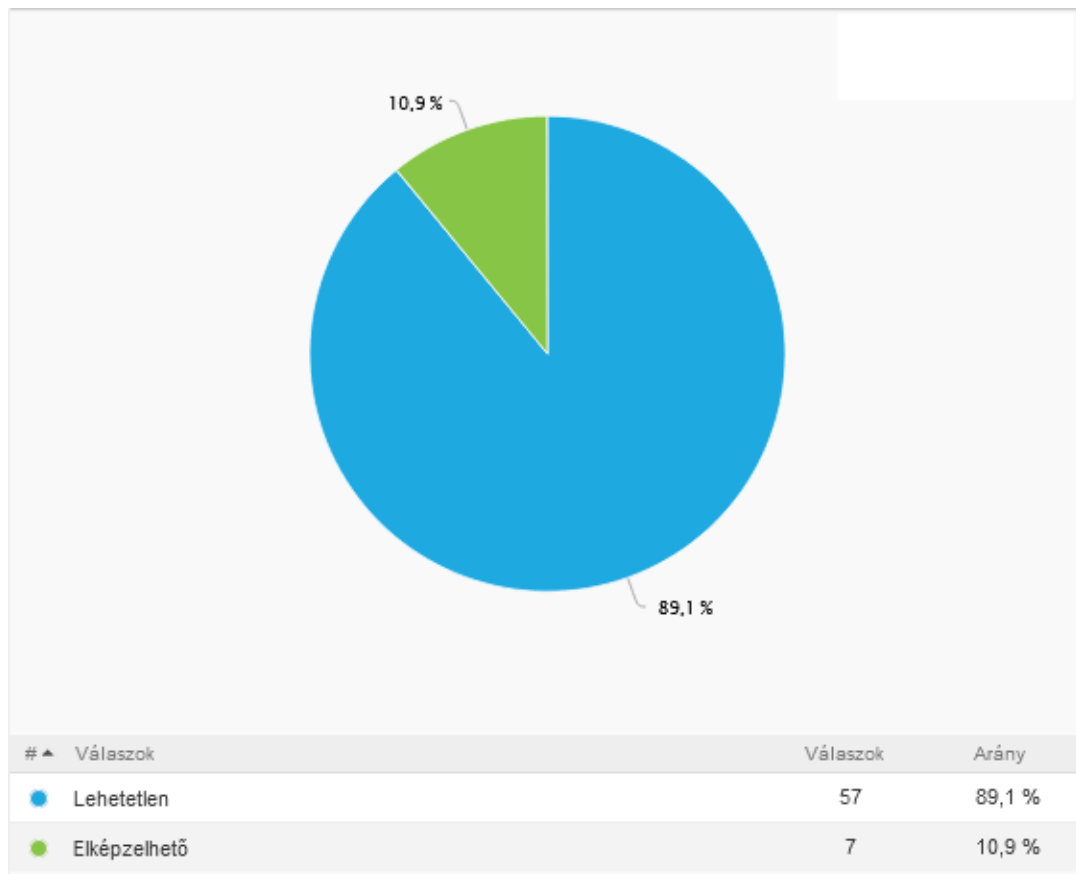
22. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye a mesterséges intelligencia hatalmi pozícióba kerüléséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábrán jól kivehető, hogy a válaszadók több mint 80%-a szerint lehetetlen, hogy a jövőben egy szoftver felülbírálja a könyvelők munkáját. Rengetegen érvelnek a szakma összetettségével, a számos egyedi gazdasági eseménnyel, amiket egy program nem lenne képes értelmezni. Egy szoftver úgy működik, hogy sémákat programoznak bele a

megfelelő szakemberek. Tehát egy intelligens szoftver képes felismerni a betáplált adatok alapján, hogy az adott gazdasági esemény mire vonatkozik, melyik számlaszám a megfelelő, vagyis egyelőre még csak javaslatot tesz a könyvelőnek, aki eldönti, helyes-e a számla könyvelése. A mesterséges intelligencia jelenleg még nem tart ott, hogy eldöntse, egy új, számára ismeretlen esemény kontírozása mire történjen. A jövőben ez változhat, ha egy program képes lesz magától elsajátítani ismereteket, képes lesz a fejlődésre, a javaslattételnél komolyabb beavatkozás is elképzelhető. Számos válaszadó véleménye, hogy a jelenlegi jogszabályi környezet teljes mértékben alkalmatlan ilyen szoftverek kifejlesztésére. Az állandó változások követése szakemberek számára is kihívás, például a rengeteg kivételes eset miatt, egy program képtelen lenne ezt értelmezni. A megkérdezettek túlnyomó többsége egyetért abban, hogy a teljes felülbírálat a jövőben is elképzelhetetlen, több különböző magyarázat is létezik. Egyrészt pszichológiai oka van annak, miért nem akar az ember alárendelt kapcsolatban lenni egy szoftverrel szemben. Egy programnak „hatalmat adni” komoly morális kérdés. Másrészt a program munkájában is van esély hibát találni, tehát nem lenne tökéletesen célravezető, hogy intelligens szoftveré legyen a végső döntés például egy beszámoló elfogadásában. Célszerű ismét megemlíteni azt a tényt, ami már a korábbiakban is felmerült; a program által okozott károkért ki vállalja a felelősséget? Egy könyvelőirodában, ha egy könyvelő elkészít egy beszámolót, a vezetője ellenőrzi, majd aláírja, ezzel igazolja a helyességét, ezzel vállalja a jelentés tökéletes pontosságát, egyezését a valósággal büntetőjogi felelőssége tudatában. Ha egy szoftver a felülbíráló, és az elkészült beszámolót történetesen hibásan írja felül, akkor lényeges szempont, hogy kit terhel a büntetőjog. Véleményem szerint jelenleg nem lehet egyértelműen megállapítani, milyen feladatkörei lesznek a mesterséges intelligenciának a jövőben. A teljes felülbírálatot kizárom, mint lehetséges jövőkép, viszont érdemes megemlíteni a részleges ellenőrzési munkát. Egy mai modern szoftver komoly ellenőrzési funkciókkal rendelkezik, ez a későbbiekben nyilván jelentősebb lesz.

Szorosan kapcsolódik a jövőbeli ember-szoftver viszony témához a következő kérdés is. A megkérdezettek véleményezhették, hogy lehet-e a jövőben egy intelligens program hatalmi pozícióban, lehet-e egy embernek a felettese/főnöke egy szoftver.

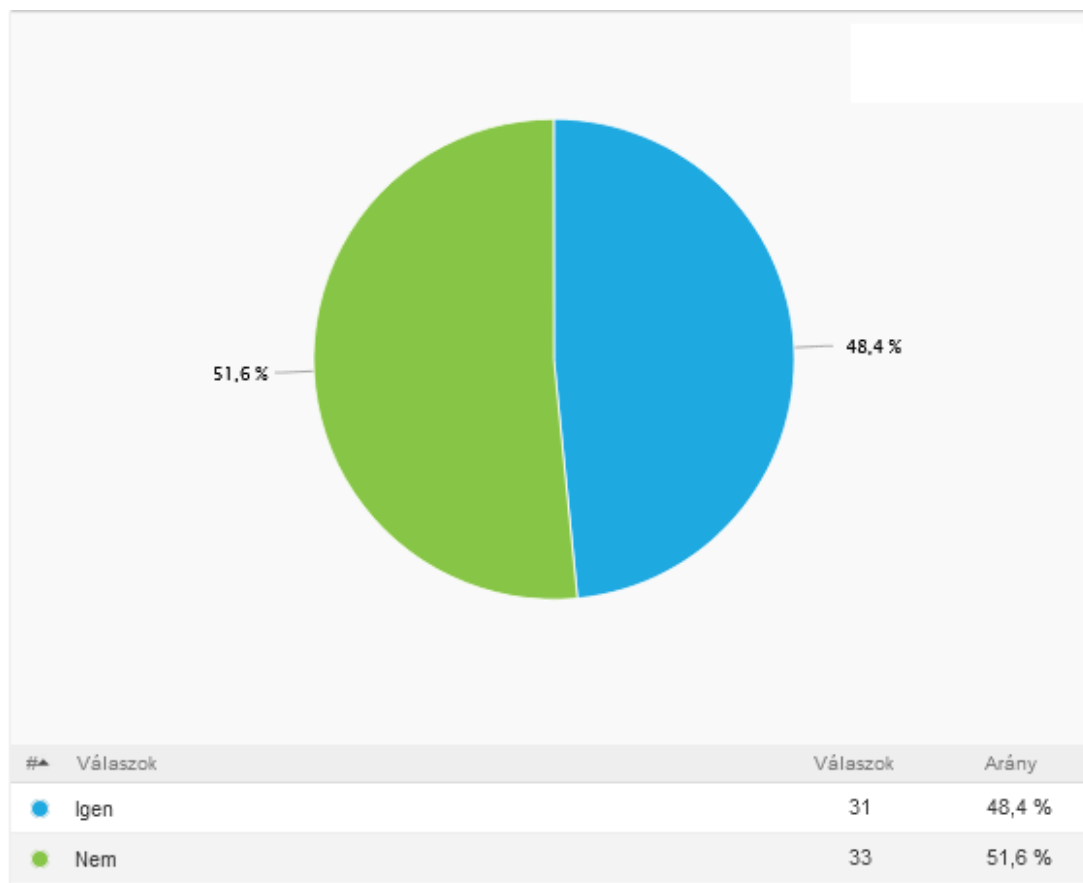

23. diagram: A kérdőívkitöltők véleménye a szoftver főnökök megjelenéséről
Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábrán látható arányban adtak választ a kitöltők, ismét egyhangúnak nevezhető az eredmény, hiszen a válaszadók közel 90%-a szerint lehetetlen, hogy a jövőben egy szoftver legyen a felettese. A bővebb vélemény kifejtésre a kérdőív 39. pontjában volt lehetőség. Számos kitöltő szerint még belegondolni is szörnyű, hogy egy szoftver határozza meg a napi feladatokat, értékelje a könyvelők munkáját, döntsön fizetésekről, pozíciókról, jutalmakról, illetve a korábbiakban vizsgált felülbírálat is jelen lenne. Egy vezető tisztségben lévőknek rengeteg különböző dologgal kell tisztában lennie, olyan tulajdonságokkal kell rendelkeznie, amik kiemelkedőnek tekinthetőek. A legfontosabb sajátossága egy vezető pozíciónak a felelősség. A vezető képviseli azokat az embereket, akikért felelősséggel tartozik. Egy vezetőnek utat kell mutatnia a többiek számára, tehát neki kell rendelkeznie a legnagyobb szakmai tudással, neki kell megoldani a nagyobb gondokat. Egy szoftver problémamegoldó képessége nem veheti fel a versenyt egy

emberével. Bizonyos szintig meg lehet tanítani a programot előre meghatározott helyzetek kezelésére, általános problémák megoldására, de ez több esetben kevésnek bizonyulhat. „A kommunikációt nem helyettesíti egy robot/szoftver. Ráadásul a magyar nyelvben egy szónak több jelentése is lehet, ezt egy robot nem tudja kezelni, értelmezni. A robotok csak az általános eseteket lesznek képesek végrehajtani, a speciális esetekre, úgy gondolom egyelőre mindenképp szükség lesz az emberekre.” Természetesen célszerű említeni előnyt is, hiszen nem csak hátrányai lennének egy szoftver főnöknek. Egy gép, ami alapvetően a minél nagyobb hatékonyság elérése érdekében készült, egy vállalkozás számára nyilván komoly likviditási előny lehet. Ha annyira fejlett lesz a jövőben a mesterséges intelligencia, hogy megszűnnek a bizalmi problémák, akkor elképzelhető, hogy a cégek robot könyvelőt választanak ember helyett. Ha egy szoftvernek nem kell emberi problémákat megoldani, vagyis a teljes könyvelést számítógépes felhő alapú intelligens rendszer fogja kezelni, az több válaszadó szerint is teljesen reális. „Szerintem a jövőben már senki nem fog könyvelési munkával foglalkozni, mert nem lesz rá szükség. 40-50 év múlva olyan szintre fognak fejlődni a felhő alapú rendszerek, a mesterséges intelligencia, hogy a mai formában már nem fog létezni ez a szakma. A könyvelők akkor már elemzők, tanácsadók, adószakértők lesznek.”

A kérdőív következő kutatási témája a tanácsadásra fókuszál. Többször említésre került, hogy nagy valószínűséggel átalakul a jövőben a könyvelői szakma, és az adatrögzítési feladatokat felváltják a tanácsadási, elemzési munkák. Ezek a tevékenységek a mai könyvelők számára is a mindennapi munkavégzés részei, de ma még nem jelentik a teljes munkakört. Az alábbiakban a tanácsadói feladatok digitalizációja kerül elemzésre, a kitöltők azokra a kérdésekre adtak választ, amelyek a tanácsadó szoftverek létezésével kapcsolatosak.

24. diagram: A kérdőívkitöltők véleményének megoszlása a tanácsadó szoftverek elterjedéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A témával kapcsolatos első kérdés a tanácsadó programok hitelességére vonatkozik. Az ábra jól prezentálja, hogy meglehetősen megosztottak a megkérdezettek ebben a kérdésben, gyakorlatilag fele-fele arányban vélekednek a témáról, minimális különbség van a két halmaz között. Az érvek leírására a következő pontban volt lehetőség. Elsősorban azon érvek vizsgálatára kerül sor, amelyek szerint lehetséges ilyen szoftverek széleskörű elterjedése. A legfontosabb indok a véleményezők szerint, hogy a különböző tanácsok különböző szakembereket kívánnak, de egy szoftver megoldhatja a legtöbb javaslatkérést. Egy vállalkozásnak döntően többféle útmutatást kell kérnie a leghatékonyabb működés érdekében, adótanácsokat, befektetési tanácsokat, hitelekkel kapcsolatos javaslatokat, tőzsde tippeket, piackutatási stratégiákat, marketing javaslatokat. Egy mesterséges intelligenciával működő szoftver képes lehet kezelni az

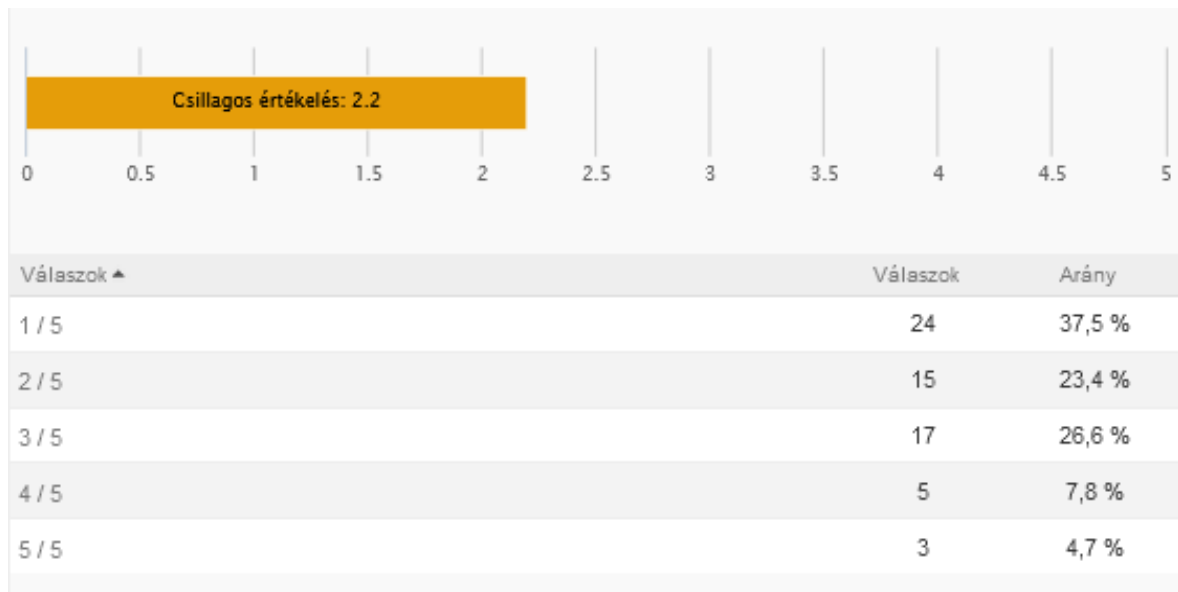
összes differens témát, hiszen a kapacitása meghaladja az emberi agyét. „Egy felhő alapú tanácsadó rendszer létrehozását tartom elképzelhetőnek, ami képes lenne tanulni a sok különböző szituációból. A rendszer olyan sémákat követne, amiket korábban sikeresnek könyvelt el, olyan tanácsokat adna, amik már egyszer működtek, így idővel elérné a tökéletességet.” „Átalakult ma már a jogfelhasználás is, legtöbb információt a világhálón keressük meg mi is. Akkor meg miért ne tenné hatékonyabban ezt egy robot? A szabályokat, törvényeket, összefüggéseket meg lehet neki tanítani. Például ha lenne egy okos telefonos alkalmazás, amibe csak beírom a keresett jogszabályt, és kidob róla mindent, időt és pénzt is spóroltam. De el tudom képzelni a befektetési tanácsok területén is.”

A kitöltők közül többen azonban úgy gondolják, a tanácsadás túl komplex szakma ahhoz, hogy intelligens gépek végezzék. A legtöbben azzal érvelnek, hogy egy szoftver csak előre beprogramozott helyzeteket, szituációkat képes felismerni, azonban a különböző vállalatoknak egymástól teljesen eltérő problémáik lehetnek, ezért érdemi tanácsot csakis az képes adni, aki tisztában van a történések hátterével, a szituációval, illetve elengedhetetlen a magas szintű szakmai ismeretekkel való rendelkezés, legyen szó jogszabályokról, adóismeretekről, vagy a számviteli törvényről. Egy program nyilván képes kezelni törvényeket, jogszabályokat, de egy bizonyos helyzetre alkalmazni olyan összetett, bonyolult feladat, ami komoly szakembert kíván. Érdemes megemlíteni, hogy a vállalkozók többsége egy tanácsadás során elsősorban az úgynevezett törvényi kiskapukat, jogszabályi kivételeket szeretné megtudni. Minden vállalat célja a profit maximálás, törvényes keretek között – de ha ki tudja használni ezeket a kibúvókat, kiskapukat, amik által például elkerülhet bizonyos mértékű adófizetést, akkor elmondható, hogy nem cselekedett törvénybe ütköző módon, hanem egy jó tanácsadónak köszönhetően több vagyona marad. „Modellezni biztosan tud majd egy szoftver, és biztos ki is tudja matekolni a dolgokat, de az emberi csibészség és fortélyosság nem lesz meg benne, hiszen a tanácsadás nagyon összetett dolog, a kiskapukat keressük, és azt hogy még rendeltetésszerű jogot gyakoroljunk, és ne csaljunk, azaz minden lehetőséget kihasználjunk, ehhez nem elég a jogszabályok alapján felállított sablon, kell tudni olvasni a sorok között.” Célszerű megjegyezni, ami már a korábbiakban is megemlítésre került, hogy az emberek csak és kizárólag olyan tanácsadó szolgálatait veszik igénybe, akiben

maradéktalanul megbíznak. Egy tanácsadás során olyan bizalmas, magánjellegű információk hangzanak el, ami nagyon szoros bizalmi köteléket kíván.

Véleményem szerint a jövőben ember és szoftver összehangolt munkája lesz a jellemző. Egy program az alap információkat szakember nélkül is tudja közvetíteni, a bonyolultabb helyzetekben pedig képes lesz különböző megoldásokat kikalkulálni a különböző szituációkra, problémákra, a könyvelő pedig eldönti, melyik alternatíva a legmegfelelőbb. A mesterséges intelligencia térnyerése már ebben az ágazatban is elkezdődött, hiszen léteznek (főleg külföldi cégek esetében) olyan szolgáltatások, amelyeket robotok végeznek. Például 2019-ben kezdtek elterjedni az úgynevezett chatbotok. Ezek olyan mesterséges intelligencián alapuló szoftverek, amelyek célja az ügyfelek azonnali, pontos tájékoztatása. Számos előnnyel rendelkeznek, egyrészt a nap 24 órájában elérhetőek, hiszen program lévén nincs szükség olyan fogalmakra, mint a munkaidő, pihenés, alvás. Másrészt a gyorsaság említendő meg, ugyanis egy ügyintéző esetében gyakori az a szituáció, amikor foglalt a telefon. A chatbot egyszerre több ügyfelet is ki tud szolgálni, várakozási idő nélkül. Ezek az algoritmusok úgy működnek, hogy a leggyakrabban ismételt kérdések vannak betáplálva a szoftverbe, majd a különböző helyzetekből képes tanulni, alkalmazni más szituációban is. Természetesen a technológia még nem tart ott, hogy teljesen feleslegesek legyenek az ügyfélszolgálati dolgozók, de a jövőben ez elképzelhető. A tanácsadó programok tehát már ma is léteznek, viszonylag még kezdetlegesnek tekinthetőek, a jövőben azonban valószínűleg teljes mértékben el fognak terjedni.

A következőkben az adótanácsadó robotokról alkotott vélemények kerülnek elemzésre. A kitöltők az eddigiekben használt 5-ös skálán értékelték, mennyire bíznának meg egy adótanácsadó robotban.

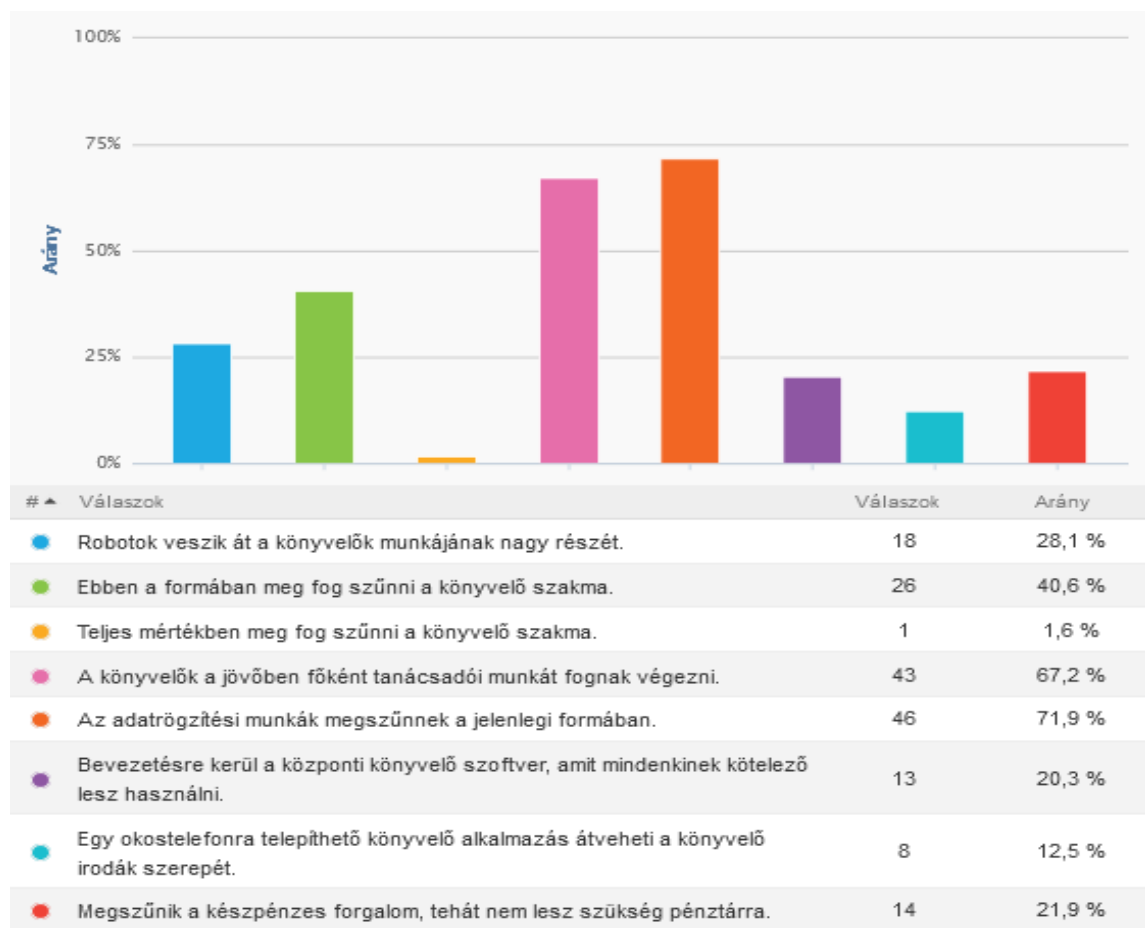
25. diagram: A kérdőívkitöltők értékelése egy adótanácsadó robot megbízhatóságát illetően

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

Az ábra jól prezentálja, hogy csekély mértékű bizalmat szavaztak az említett szoftvereknek, mindössze 2,2-es eredmény született. A legtöbb válaszadó 1-est adott meg, tehát általánosságban véve kijelenthető, hogy ilyen jellegű programok alkalmazása a közeljövőben nem esedékes. A véleményeket elemezve elmondható, hogy a tanácsadó robotokkal ellentétben az adótanácsadásról viszonylag egyhangúan vélekednek a megkérdezettek. Többen említik a jogszabályok állandó változásai miatti rendkívül bonyolult adórendszer követhetlenségét. Számos kitöltő szerint a szimpla tanácsadástól eltérően az adótanácsadásban nem létezik séma, amit a program képes lenne elsajátítani. Egy képzett adótanácsadónak figyelembe kell vennie számos olyan tényezőt, amire egy robot nem képes: a vállalkozás belső adatait, környezetét, a piacon elfoglalt helyzetét, a konkurencia jelentőségét, a vezetőség jövőre vonatkozó pontos terveit, döntéseit. Egy intelligens gép algoritmusok alapján gondolkodik, ahogyan az a korábbiakban említésre került. A betáplált adatok segítségével képes elemezni egy adott szituációt, és kiválasztani a leginkább megfelelőt. „Maximum általánosságban tud tanácsot adni. De minden ügyfélnek lehet olyan élethelyzete, ami a paraméterezést végzőknek nem fordult meg a fejében. Illetve ha egy átlag állampolgár választaná ki a lehetséges válaszokat,

tapasztalatom szerint magát a kérdést sem értendő, nem hogy el tudná dönteni, melyik lenne számára a kedvező válasz. Emberi közreműködés mindenképp szükséges lesz.” Nagyon kevés vállalkozó mondhatja el magáról, hogy tisztában van az adórendszer működésével, ezért nevezhető rendkívül összetettnek az adótanácsadás. Ha az ügyfél a kérdést sem tudja érthetően megfogalmazni, egy robot képtelen lesz érdemi választ adni. A személyes véleményem tükrözi az előző pontban leírtakat. A jövőben mindenképp szükség lesz emberi közreműködésre egy adótanácsadás során, valószínűleg jelentősebb mértékben, mint egy egyszerű tanácsadást tekintve.

A kérdőív utolsó pontja egy felmérés, amely a kitöltők véleményére kíváncsi különböző jövőbeli alternatívákra vonatkozóan.

26. diagram: A kérdőívkitöltők válaszainak megoszlása a kérdőív 44. kérdéséről

Saját szerkesztés a Survio kérdőívkitöltő program alapján

A diagram jól ábrázolja, melyik lehetőséget milyen arányban tartanak valószínűnek a megkérdezettek. A legtöbben az adatrögzítési munkák jelenlegi formában való megszűnését tartják a legnagyobb mértékben lehetségesnek. A tanácsadói munkakört is a kitöltők közel 2/3 része véli elképzelhetőnek. Jelentősnek mondható azon válaszadók aránya, akik szerint a könyvelő szakma ebben a formában meg fog szűni, valamint akik a robotizáció térnyerését valószínűsítik. A megkérdezettek ötöde szerint a jövőben bevezetésre fog kerülni egy központi kötelező könyvelő szoftver, illetve a pénztárak megszűnését is potenciális jövőbeli alternatívának látják. Mindössze 8 válaszadó véli lehetségesnek, hogy egy okos telefonra telepíthető könyvelő alkalmazás átveheti a könyvelőirodák szerepét, továbbá egy kitöltő gondolja, hogy a könyvelő szakma a jövőben nem fog létezni.

A fentiek alapján elmondható a fejezetben leírtakat tekintve, hogy a digitális világban való alkalmazkodás lesz a jövő könyvelőinek legfontosabb feladata. Az intelligens szoftverek térnyerése egyre nagyobb mértékű, azok az emberek, akik ebben a szakirányban szeretnék elhelyezkedni, helytállni, minden korábbinál nagyobb szakmai tudást kell elsajátítaniuk a gazdasági területen. Nagy valószínűséggel a számlarögzítési feladatokat átveszik az intelligens könyvelőprogramok, így a könyvelőknek a tanácsadás, adótanácsadás, valamint az elemző, kiértékelő munkakörök elvégzése lesz a mindennapi feladatuk. A jövő számvetési szakembereinek az lesz az elsődleges célja, hogy minél értékesebb tudást sajátítsanak el, minél többfajta területen szerezzenek szakmai ismereteket, azért, hogy egy intelligens gép minél nehezebben tudja helyettesíteni az általuk végzett munkát.

5. Összegzés, értékelés, konklúzió

Szakedolgozatom összegzésére ebben a fejezetben kerül sor. A dolgozat első részében bemutatásra került a könyvviteli szolgáltatások ismertetése, először az úgynevezett klasszikus könyvelési feladatok, amik magába foglalják az alap könyvviteli szolgáltatást, az adózási szolgáltatást, a bérügyviteli szolgáltatást, az állandó meghatalmazotti képviselést az adóhatóság előtt, eseti képviselést az adóhatóság előtt, valamint a tanácsadást. Ezek után tértem rá azon elvárások ismertetésére, amelyekkel a könyvviteli

szolgáltatóknak naponta szembe kell nézniük. Fontosnak tartottam, hogy átfogó képet alkossak magáról a könyvelésről, pontosan mit is jelent 21. századi könyvelőnek lenni. A dolgozat következő részében a kérdőív segítségével kerültek elemzésre a digitális világ legnagyobb kihívásai a könyvelést tekintve, bemutattam, mennyit változott a könyvelői szakma az elmúlt 20 évben, mik a legfontosabb változások. Ezt követően részletesen ismertettem a rohamos digitalizáció hatásait a mindennapi könyvelésre, sor került több elégedettségmérés elemzésére a könyvelőprogramokat tekintve. A kérdőív kitöltőinek véleményét vizsgáltam a következőkben, az állami intézkedések következményeiről. A megkérdezettek kifejtették nézeteiket a számlázóprogramokról, az online számlázásról, az elektronikus számláról, az ügyfélkapuról/cégkapuról, az e-Papír szolgáltatásról, az Általános Nyomtatványkitöltő programról, valamint az Önkormányzati ASP rendszer használatáról. A továbbiakban ismertettem, hogy mire képesek ma a legmodernebb programok – 3 különböző szoftver került bemutatásra, melyek mindegyike mesterséges intelligencián alapuló felhőalkalmazást használó rendszer. A Billcity, a VIKI Könyvelő Asszisztens, valamint az eBIZ a legfejlettebb programok közé tartoznak. Nem állítom, hogy ezeknél a szoftvereknél nincsen ma modernebb, azonban fontos megjegyezni, hogy a piaci népszerűséget tekintve e rendszerek jelentősnek nevezhetők. Végül a könyvelői szakma jövőjét vizsgáltam, a kutatás során elsősorban a kérdőív jövőre vonatkozó kérdései segítettek a munkámat, de érdemes megemlíteni a szakmai cikkek, publikációk tanulmányozását is.

A fentiek alapján elmondható, hogy az elmúlt 20 évben gyakorlatilag teljesen megváltozott a könyvelői szakma. Egy könyvelőnek egészen más feltételeknek kell megfelelni, mint az ezredforduló előtt. A digitális, felgyorsult világ olyan próbatételeket állít a mindennapokban, amik állandó kihívást jelentenek, elsősorban az idősebb generációk számára. A mai modern könyvelőprogramok képesek több ember munkáját átvenni, ez a piac szempontjából hátrányos. Több cikk említi a szakma elértéktelenedését, telítettségét. Számos olyan vélemény született a kérdőívben, amelyek ezt alátámasztják. Tény, hogy egy fejlett programhoz nem szükséges olyan szintű számviteli tudás, mint 20 évvel ezelőtt – a szoftver gondolkodik az ember helyett, rengeteg munkafolyamat automatikusan végbemegy. Az adatrögzítési feladatok évszázadokig meghatározták a könyvelést, jelenleg a mesterséges intelligencia már képes elvégezni ezen feladatok nagy

részét önállóan. Fontos szót ejteni a szakma elöregedéséről is. Kutatások bizonyítják, hogy a 40 évnél fiatalabb könyvelők aránya évről évre csökken. Ez jelentősen kihat a munkaerőpiacra, hiszen ha többen mennek nyugdíjba, mint amennyien elkezdik ezt a szakirányt, az azt jelenti, hogy az adott feladatok elvégzésére egyre kevesebb a szakember. Viszont nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy ez negatív következményekkel fog járni. A fejlett szoftverek egyre több folyamatot képesek elvégezni, tehát ebből következik, hogy egyre kevesebb könyvelőre lesz szükség.

Az állami intézkedésekben is erősen jelen vannak a digitalizáció hatásai. A kormány évről évre ösztönzi a vállalkozásokat a számlázóprogramok használatára, az elmúlt években radikálisan nőtt azon vállalkozók száma, akik áttértek a kézi számlákról számlázóprogramokra. Az online számlázás bevezetésével ezek az állami törekvések még inkább megfigyelhetők, a megkérdezettek állítása szerint jelentősen csökkent a kézzel írt számlák aránya. Számos kitöltő nem vállal már olyan ügyfelet, aki kézzel írja a számláit. A NAV célja egyértelműen, hogy az összes számla látható legyen a rendszerben, ennek számos előnye van. Egyrészt a gazdaság fehéritése a cél, másrészt az adóhatóság rengeteg információhoz jut a számlák által a cégről. Az állam folyamatosan igyekszik könnyíteni az ügyintézésrel kapcsolatos feladatokon is, az ügyfélkapu/cégkapu segítségével van erre lehetősége a magánszemélyeknek, vállalkozásoknak. Bár a kitöltők szerint a rendszer még nem tökéletes, főleg a cégkapu szorul fejlesztésre. Érdeemes megemlíteni az e-Papír szolgáltatást, amely szintén az utóbbi években került bevezetésre. A rendszer az ügyintézést hivatott lerövidíteni, megkönnyíteni, de a működése nem tekinthető zökkenőmentesnek. Az ÁNYK program is számos válaszadó szerint jelentős fejlesztésekre szorul, illetve ide sorolható az Önkormányzati ASP is, amit szintén csak néhány éve fejlesztettek ki. Az állam tehát folyamatosan törekszik arra, hogy átláthatóbbá, rugalmasabbá tegye a gazdaságot, de a fentiek alapján elmondható, hogy még komoly korszerűsítések, változtatások szükségesek ezen célok megvalósítása érdekében.

A korábbiakban említettek alapján kijelenthető, hogy a jelen legnagyobb kihívása az alkalmazkodás. A könyvelők számára állandó képzést, tanulást igényel a digitális világban való munkavégzés. Az utóbbi néhány évben megfigyelhető a mesterséges intelligencia térnyerése. Ma már a mindennapok részévé vált az okoseszközök használata.

A fejlett szoftverek képesek tanulni, tudást felhalmozni, ez a könyvelőprogramok piacát is nagyban befolyásolja. A jövőben minden könyvelő mesterséges intelligencián alapuló programot lesz kénytelen használni, hogy a piac és a vállalkozók növekvő igényeit ki tudja elégíteni. Az olyan új fejlesztések, mint a Billcity, a VIKI Asszisztens, vagy az eBIZ, a jövőben várhatóan alapszolgáltatásnak fognak számítani. A felhő alapú rendszerek előretörése gyakorlatilag előre megjósolható, tehát mind a programok piaca, mint a munkaerőpiac változások elé néz.

Összességében elmondható, hogy a könyvelői szakma jövőjét számos tényező befolyásolja. A világ átalakulóban van, évről évre jönnek az új fejlesztések, új kihívások, amik döntően meghatározhatják a könyvelők mindennapi munkáját. Az általam bemutatott modern kiegészítő programok, illetve a mai fejlett könyvelőprogramok átstrukturálják a könyvelői feladatokat. A rögzítési munkák, amik hosszú éveken át meghatározták a szakmát, automatizálódni fognak. Az állami intézkedések is olyan irányba terelik a gazdaságot, ami teret ad ezeknek a folyamatoknak. A kérdőív kitöltői véleményt adtak több olyan fontos kérdésben, amik döntően befolyásolják a könyvelői szakmát. A válaszokat vizsgálva kijelenthető, hogy az átlagos könyvelő jelenleg egyáltalán nem érzi veszélyben a karrierjét, pályafutását. A szakma ugyan átalakulóban van, néhány feladatot teljes mértékben át fognak venni az intelligens szoftverek, de nem lehet kijelenteni, hogy ez által nem lesz szükség a jövőben könyvelőkre. Idővel egyre jobban előtérbe fognak kerülni a tanácsadói, elemzői, ellenőrzői feladatkörök. A könyvelői végzettség több különböző karrier utat kínál, a multinacionális cégeknek sokféle szakemberre szükségük van. Érdemes kiemelni a nyelvtudás fontosságát, ma már elengedhetetlen legalább egy idegen nyelv ismerete. A kérdőívre adott válaszok alapján elmondható, hogy valószínűtlen a tanácsadó, elemző munkák automatizációja még nagyon hosszú ideig. Egy könyvelő robot el tudja végezni a beprogramozott feladatokat, képes lehet lekönyvelni önállóan a számlákat, összevezetni azokat a bankkal, de összetettebb problémák megoldására még képtelen a technológia. A jogszabályok értelmezése, az állandó változások követése a tapasztalt könyvelők számára sem egyszerű feladat, emellett egy könyvelő meglehetősen komplex tevékenységi körrel rendelkezik. Emellett egy másik lényeges szempont a kérdésben a felelősségi kör. Egy könyvelő büntetőjogi felelőssége tudatában vállalja, hogy az általa elkészített beszámoló a

valóságnak megfelelő adatokat tartalmaz, valamint szakmailag megfelel a törvényi előírásoknak. Egy intelligens gép esetében döntő kérdés, hogy hiba esetén ki vállalja a felelősséget. Teljes mértékben kizártnak tartom, hogy a mesterséges intelligencia veszélyeztetné a közeljövőben a könyvelői szakmát.

A szakdolgozat bevezetésében felvetett kérdéseket tehát véleményem szerint sikerült megválaszolni, a könyvelőknek jelenleg egyáltalán nem kell attól tartaniuk, hogy egy intelligens szoftver átveszi a helyüket. A könyvviteli szolgáltatók számára a technológia folyamatos fejlődése nem konkurenciát jelent, hanem lehetőséget a pontosabb, precízebb, könnyebb, hatékonyabb munkavégzésre. A folyamatos alkalmazkodás a jövőben is jelentős értéket fog képviselni. Úgy gondolom, a jövő könyvelői olyan komplex szolgáltatók lesznek, akik jártasak az adóügyekben, képesek ellenőrzési, elemzési feladatköröket ellátni, folyamatosan követik a jogszabályi változásokat, és ezek alapján igyekeznek minél hatékonyabb tanácsokkal szolgálni a vállalkozásoknak.

Irodalomjegyzék

1. **2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról** (Air. törvény)
2. **Adózás rendjéről szóló törvény 9.§**
3. **93/2002. (V. 5.) Korm. rendelet**
4. **Számviteli törvény 150. § (2)**
5. **https://www.nav.gov.hu/nav/kiadvanyok/adovilag/ADOVOLAG_2018_1515072618145/ADOVILAG_2018_03_20180130.html**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
6. **<https://medium.com/riport-guru-vagyok/na-ez%C3%A9rt-marad-meg-a-k%C3%B6nyvel%C3%A9si-szakma-b2d54a2fce68>**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
7. **<https://24.hu/fn/penzugy/2018/01/30/10-ev-mulva-eltunik-a-konyveloi-szakma/>**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
8. **https://adozona.hu/BrandContent/A_digitalizacio_tenyleg elveszi_a_konyvelo_k_7ACCPE**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
9. **<https://mgi-bpo.hu/hu/news/tanacsadova-valik-a-konyvelo-interju-killik-laszloval>**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
10. **<https://5percado.hu/konyveles-adatrogzites-vagy-adatelemzes-1-resz/>**
Letöltés időpontja: 2019.09.29.
11. **<http://vira.hu/gazdasag/2019/02/27/konyvelo-szakma-jovoje/>**
Letöltés időpontja: 2019.10.03.
12. **<https://pallas70.hu/karrier-hir/2163>**
Letöltés időpontja: 2019.10.03.
13. **<http://blog.billcity.hu/nezzunk-a-jovobe-igy-dolgozik-egyutt-par-ev-mulva-a-konyvelo-es-a-vallalkozo/>**
Letöltés időpontja: 2019.10.03.
14. **<https://ado.hu/szamvitel/a-xxi-szazad-konyveloje-kihivasok-es-lehetosegek-x/>**
Letöltés időpontja: 2019.10.03.

15. <https://www.origo.hu/gazdasag/20170728-robotok-veszik-at-a-konyvelok-munkajat.html>
Letöltés időpontja: 2019.10.11.
16. <http://blog.billcity.hu/a-konyveles-digitalizacioja-1-0-konferencian-mutatkozott-be-a-billcity/>
Letöltés időpontja: 2019.10.11.
17. https://adozona.hu/pr_cikkek/A_konyveles_jovoje_a_digitalizacio_P8LK8U
Letöltés időpontja: 2019.10.11.
18. <https://skycont.hu/beszamolo-konyveles-jovoje-avagy-a-digitalis-konyvelo-1-0-konferencia/>
Letöltés időpontja: 2019.10.11.
19. <https://www.otpebiz.hu/a-konyveles-jovoje/>
Letöltés időpontja: 2019.11.14.
20. <https://www.digitaliskonyvelo.hu/l/trendek-es-megoldasok-a-konyveles-digitalizaciojaban/>
Letöltés időpontja: 2019.11.14.
21. <https://www.opennet.hu/chatbot-vs-call-center-munkatars>
Letöltés időpontja: 2019.11.14.

Nyomtatott források:

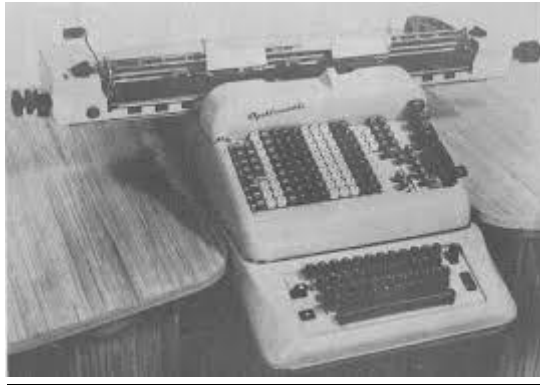
1. **Dr. Szabó Tibor** – Regős Gábor: A könyvelői felelősség kézikönyve (2009), Budapest, Adónet.hu Zrt.
2. **Dr. Sallai Csilla**: Könyvelői Biblia – a könyvelői szerződés, felelősség kézikönyve (2018), Budapest, Vezinfó Kiadó és Tanácsadó Kft

Mellékletjegyzék

1. számú melléklet: Könyvelőautomaták
2. számú melléklet: RLB-60 könyvelő program
3. számú melléklet: Billcity
4. számú melléklet: VIKI Könyvelő Asszisztens
5. számú melléklet: eBIZ
6. számú melléklet: A könyvelés jövője kérdőív

Melléletek

1. számú melléklet: Könyvelőautomaták

Optimatic könyvelőautomata

Forrás: <http://infocomptech.freeweb.hu/html/konyvelogep.html>

Letöltési idő: 2019.11.19.

T30-as könyvelőautomata

Forrás: <https://www.kodmonkonyveloiroda.hu/a-konyvelo-automata-megjelenese/>

Letöltési idő: 2019.11.19.

2. számú melléklet: RLB-60 Könyvelőprogram

Kettős Könyvviteli Rendszer [Mintakönyvelés - 2017]

Alapadatok Könyvelés Alkalmazottak Eszközök Ablak Segítség

Nem készpénzes számlák automatikus könyvelése

A könyvelendő számlákat tartalmazó állomány helye (KSZLAKET.DBF):
C:\USERS\... \DOWNLOADS\KSZLAKET.DBF [Kiválaszt]

Yevő fsz.: 311 T Belföldi vevő követelések forintban > Dátumtól: 2017.01.01
Áfa fsz.: 467 K Fizetendő általános forgalmi adó > Dátumig: 2017.12.31
Árbevétel fsz.: 111 K Alapítás-átszervezés aktivált értéke > Feltölt

Csak az ellenőrzendő tételeket mutassa

	STÁTUSZ	Kelte	Teljesítés	Áfa esed.	Fiz.hat.	Bizonylatszám	Partner a számlázóban
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.02.02	2017-000653	Topor Máté ev. (1102 B
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017-000655	Giunta Massimo Salvat
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.02.02	2017-000656	Magyar Téglás Szövets
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017-000649	Botos József ev. (1144
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017-000654	Dr. Tamási-Dombai Ríl
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.02.02	2017-000650	Tóth Erika (2364 Ócsa
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017-000651	Azara Productions (107
☒	KÖNYVELHETŐ	2017.01.25	2017.01.25	2017.01.25	2017.02.02	2017-000652	Molnár Csaba ev. (796

Számlák könyvelése [Kilépés]

Szlkonyv [c:\winkonyv\kettos\580012Record: 8/8] Exclusive NUM 16:09:25

Forrás: <https://support.billingo.hu/content/96207557>

Letöltés időpontja: 2019.11.29.

3. számú melléklet: Billcity

Taylorsoft Magyarország Kft. Keresés mindenben Bővítmények Szabó Dénes

Státuszok: Sikertelen, Feldolgozásra vár, Ellenőrzött, Feladott

Értékesítés Partnerek Cikkek Pénzügyek Riportok Dokumentumok Beállítások

Számlák > Számla lista

Szűrők + Feltölt Export

	Számlaszám	Szállító	Teljesítés	Kelt	Feltöltve	Összeg	Státusz
☐	13-373/V/PM				2018.03.09 08:05:33	171	✓
☐	1314/00042	Office Depot Hungary Kft.	2018.02.11	2018.02.11	2018.03.09 08:05:35	919	⚠
☐	9539497	DPD Hungária Kft.	2018.01.31	2018.01.31	2018.03.09 08:05:38	1 775	⚠
☐	5120180001581732		2018.01.17	2018.01.02	2018.03.09 08:05:41	203 845 028	✓

10 sor oldalanként. Összesen: 4 találat. 1

Forrás: <https://help.billcity.hu/hc/hu/articles/360002302192Sz%C3%A1mlafeldolgoz%C3%A1s>

Letöltés időpontja: 2019.11.29.

4. számú melléklet: VIKI Könyvelő Asszisztens

VIKI
a Könyvelő Asszisztens
Ügyfelek kezelése

Adó Bér Könyvelés **Ügyfél** Idő Feladat Kitepés

Név 1 / 2 oldal

Kód	Név	Adószám	E-mail	Aktív
TK20	Testz 20 Kft.	20111111-2-42	info@prowebstore.hu	T
TK21	Testz 21 Kft.	21111111-2-42	tesztkf21@v-ado.hu, tesztkf21_1@v-ado.hu	T
TK22	Testz 22 Kft.	22111111-2-42	tesztkf22@v-ado.hu	T
TK23	Testz 23 Kft.	23111111-2-42	tesztkf23@v-ado.hu	T
TK24	Testz 24 Kft.	24111111-2-42	tesztkf24@v-ado.hu	T
TK25	Testz 25 Kft.	25111111-2-42	tesztkf25@v-ado.hu	T
TK26	Testz 26 Kft.	26111111-2-42	tesztkf26@v-ado.hu	T
TK27	Testz 27 Kft.	27111111-2-42	tesztkf27@v-ado.hu	T
TK28	Testz 28 Kft.	28111111-2-42	tesztkf28@v-ado.hu	T
TK29	Testz 29 Kft.	29111111-2-42	tesztkf29@v-ado.hu	T
TK30	Testz 30 Kft.	30111111-2-42	info@prowebstore.hu	T
TK31	Testz 31 Kft.	31111111-2-42	info@prowebstore.hu	T
TK32	Testz 32 Kft.	32111111-2-42	tesztkf32@v-ado.hu	T
TK33	Testz 33 Kft.	33111111-2-42	tesztkf33@v-ado.hu	T
TK34	Testz 34 Kft.	34111111-2-42	tesztkf34@v-ado.hu	T
TK35	Testz 35 Kft.	35111111-2-42	tesztkf35@v-ado.hu	T
TK36	Testz 36 Kft.	36111111-2-42	tesztkf36@v-ado.hu	T
TK37	Testz 37 Kft.	37111111-2-42	tesztkf37@v-ado.hu	T
TK38	Testz 38 Kft.	38111111-2-42	tesztkf38@v-ado.hu	T
TK39	Testz 39 Kft.	39111111-2-42	tesztkf39@v-ado.hu	T

Export PDF Export XLS

Új ügyfél felvitele

Cégnev:

Cég címe:

Adószám:

Cégjegyzékszám:

Statisztikai jeb:

Kapcsolattartó:

Telefon:

Cég kód:

Típus:

E-mail:

E-mail kapcs.:

Megszállítás:

Nyelv:

E-mail küldés:

Aktív:

Forrás: <https://v-ado.hu/ugyfelek-kezelese>

Letöltés időpontja: 2019.11.29.

5. számú melléklet: eBIZ

Kiválasztva:

SZÁMLÁS SZABOLCS SS

SZÁMLÁIM

BEJÖVŐ SZÁMLÁK **KIMENŐ SZÁMLÁK**

ÖSSZES KIFIZETÉSRE VÁRO **646 118 HUF** **LEJÁRT SZÁMLÁK 380 031 HUF**

ÖSSZES KIFIZETÉSRE VÁRO LEJÁRT KIFIZETETT

STÁTUSZ	TÍPUS	SZÁMLA SORSZÁM...	PARTNER	NETTÓ	TELJES ÖSSZEG	PÉNZNEM	TELJESÍTÉS	FIZETÉSI NATÁRIDŐ	KIEMELVE
☐		EINV000000002	Veam Prime Kft.	300	381	HUF	2018. Jan. 12.	2018. febr. 5.	Fizetés módját jelölöm ☐
☐		EINV000000009	Veam Prime Kft.	-500	-635	HUF	2018. Jan. 31.	2018. febr. 5.	Fizetés módját jelölöm ☐
☐		EPRO000000004	Veam Prime Kft.	25	32	HUF	2018. Jan. 29.	2018. Jan. 31.	Fizetés módját jelölöm ☐

Forrás: <https://www.otpebiz.hu/februari-rendszerfrissites/>

Letöltés időpontja: 2019.11.29.

6. számú melléklet: A könyvelés jövője kérdőív

A könyvelés jövője

Kedves kitöltő!

Kláminger Bence vagyok, a Budapesti Gazdasági Egyetem pénzügy és számvitel szakos végzős hallgatója. Szakdolgozatomat a könyvelés jövőjéről írom, arra keresek válaszokat, hogy milyen mértékben, milyen módon fogja befolyásolni a digitalizáció rohamos fejlődése a könyvelői szakmát. Kérem, segítse a munkámat azzal, hogy kitölti ezt a kérdőívet! Kérem, mondja el a véleményét a témával kapcsolatban, Ön hogyan képzei el szakmája jövőjét! Köszönök minden kitöltést!

1. Életkor

-30 31-40 41-50 51-60 61-

2. Neme

Férfi Nő

3. Végzettség

- Számviteli ügyintéző
- Mérlegképes könyvelő
- Adótanácsadó
- Könyvvizsgáló
- Egyéb

4. Szakmában töltött idő

0-10 év 11-20 év 21-30 év 30 év felett

5. Könyvelési tevékenység jellege

Alkalmazott Vállalkozó

6. Alkalmazott könyvelő program neve

7. Mióta használja az aktuális könyvelő programot?

8. Mennyire elégedett az Ön által használt könyvelő programmal?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

9. Ha tehetné, miben változtatná meg a programot?

10. Használt-e már másik könyvelő programot?

Igen

Nem

11. Ha igen, azzal mennyire volt elégedett?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

12. Mennyire érzi fejlettebbnek a jelenleg használt programot?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

13. Miben más az új program, mennyivel tud többet?

14. Ön dönt a jelenleg használt programról?

Igen

Nem

15. Ha igen, tervezi-e lecserélni a közeljövőben a programját?

Igen

Nem

16. Kérem, indokolja az előző kérdésben adott válaszát!

17. Mi a véleménye a számlázóprogramokról?

Felesleges

Bonyolult

Hasznos

Egyéb

18. Érez-e változást az online számlázás bevezetése óta?

19. Mi a véleménye az elektronikus számláról?

20. Mi a véleménye az ügyfélkapuról/cégkapuról?

Felesleges

Szükségszerű

Ma már elengedhetetlen

Egyéb

21. Milyen problémákkal találkozik az ügyfélkapu/cégkapu használata során?

22. Ön szerint mennyire hasznosak az ügyfélkapu/cégkapu segítségével elérhető szolgáltatások?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

23. Ön mennyire tartja hasznosnak az e-Papírt?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

24. Ön szerint milyen előnyei vannak az e-Papír szolgáltatásnak, használata során milyen problémákba ütközött?

25. Mit gondol az ÁNYK-ról?

Van még hova fejleszteni Bonyolult Praktikus Szükséges Egyéb

26. Milyen javaslata van az ÁNYK fejlesztése érdekében? Ön szerint mit kellene rajta változtatni?

27. Mi a tapasztalata az Önkormányzati ASP rendszer használatáról?

- Jól működik
- Még az önkormányzatok is nehezen használják
- Nem ismerem
- Egyéb

28. Az Ön által használt könyvelőprogram alkalmas-e arra, hogy a következő feladatokat automatikusan elvégezze?

- Vevő számlák átvétele a könyvelési rendszerbe
- Kiegészítő melléklet elkészítése
- Saját webes kommunikáció és adatküldés
- Felhő alapú könyvelés
- Bankbizonylatok automatikus könyvelése
- Vevő-szállító kiegyenlítés
- Pénzügyi nyilvántartások beolvasása pl Excel formátumból
- Partnerek adatainak ellenőrzése, beolvasása a cégbíróság rendszeréből
- Elektronikus NAV-folyószámla egyeztetése a beolvasott főkönyvi könyveléssel
- Adóbevallási nyomtatványok kitöltése
- ÁNYK feltöltés
- OBR feltöltés

29. Hogyan képzelel el a papír alapú számlázás jövőjét?

Fennmarad Elképzelhető, hogy megszűnik Biztosan megszűnik

30. Mennyire érzi veszélyben a könyvelői szakmát?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

31. Az elmúlt 10 évben milyen területeken változott Ön szerint a szakma?

32. Ön szerint milyen irányba fog elindulni a szakma a következő 5-10 évben?

33. Mit gondol, egy fejlett szoftver miben segíthetné még a könyvelők munkáját?

Kérem, fejtse ki!

34. Mennyire tartja elképzelhetőnek, hogy robotok veszik majd át a könyvelők helyét?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

35. Kérem, indokolja az előző kérdésben adott válaszát!

36. Valószínűnek tartja, hogy a mesterséges intelligencia a jövőben felülbírálja a könyvelők munkáját?

Igen, teljesen

Nem, egyáltalán nem

37. Kérem, indokolja az előző kérdésben adott válaszát!

38. El tudja képzelni, hogy egy robot/szoftver legyen a felettese a jövőben?

Lehetetlen

Elképzelhető

39. Kérem, indokolja az előző kérdésben adott válaszát!

40. Lehetségesnek tartja, hogy tanácsadást is végezzenek a jövő szoftverjei?

Igen

Nem

41. Kérem, indokolja az előző kérdésben adott válaszát!

42. Ön mennyire tartana hitelesnek egy adótanácsadó robotot?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

43. Megbízna egy adótanácsadó robotban? Kérem, fejtse ki a véleményét ezzel kapcsolatban!

44. Az alábbiak közül Ön melyiket tartja lehetségesnek?

- Robotok veszik át a könyvelők munkájának nagy részét.
- Ebben a formában meg fog szűnni a könyvelő szakma.
- Teljes mértékben meg fog szűnni a könyvelő szakma.
- A könyvelők a jövőben főként tanácsadói munkát fognak végezni.
- Az adatrögzítési munkák megszűnnek a jelenlegi formában.
- Bevezetésre kerül a központi könyvelő szoftver, amit mindenkinek kötelező lesz használni.
- Egy okostelefonra telepíthető könyvelő alkalmazás átveheti a könyvelő irodák szerepét.
- Megszűnik a készpénzes forgalom, tehát nem lesz szükség pénztárra.

45. Ha a fentiekén túl még van véleménye, hozzáfűznivalója a témához, kérem, ossza meg velem!

Szerzői nyilatkozat

Alulírott, **Kláminger Bence** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Zalaegerszeg, 2019. december 9.

Kláminger Bence S.K.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS (benyújtandó két példányban)

Lesz-e szükség könyvelőkre – avagy a könyvelői szakma jövője

Kláminger Bence

Nappali tagozat / Pénzügy és számvitel / Számvitel szakirány

A mai könyvelők körében gyakori témaként merülhetnek fel olyan jövővel kapcsolatos kérdések, hogy mennyire lesz jelentős a szakmai tudásuk, meddig fejlődhetnek még a könyvelőprogramok, illetve az intelligens kiegészítő szoftverek, átveheti-e egy program a könyvelő tudását, milyen mértékben tudja helyettesíteni a jövőben munkáját. A szakdolgozatom célja ezekre a kérdésekre választ találni.

A könyvelőprogramokat azért kezdték fejleszteni, hogy minél könnyebben, hatékonyabban, gyorsabban, egyszerűbben lehessen könyvviteli szolgáltatásokat nyújtani. Ezek a programok egyfajta asszisztensként szolgálnak, egyrészt megkönnyítik magát a könyvelést, az időszaki jelentések elkészítését, másrészt hatékonyabbá teszik a kommunikációt, a kapcsolattartást a könyvelők és a vállalatok között. Azonban a szoftverek fejlődése a könyvelői munkával szemben is számos új kihívást állítanak. A robbanásszerű digitális fejlődéssel együtt a számviteli szakembereknek is képezniük kell magukat, hogy minél egyszerűbben ki tudják használni a legújabb rendszerek előnyeit.

A könyvelőprogramok fejlődése komoly lehetőségeket rejt a könyvelők számára, hiszen az adatrögzítések jelentősen felgyorsíthatók, automatizálhatók. A kérdés, hogy hol van a határa ennek az együttműködésnek, meddig folytatódhat ez a fejlődés, mikor billen át az a bizonyos képzeletbeli mérleg a mesterséges intelligencia javára, vagyis: kell-e félniük a könyvelőknek a jövő technológiájától?

A dolgozat első részében bemutatásra került a könyvviteli szolgáltatások ismertetése, először az úgynevezett klasszikus könyvelési feladatok, amik magába foglalják az alap könyvviteli szolgáltatást, az adózási szolgáltatást, a bérügyviteli szolgáltatást, az állandó meghatalmazotti képviseletet az adóhatóság előtt, eseti képviseletet az adóhatóság előtt, valamint a tanácsadást. Ezek után tértem rá azon elvárások ismertetésére, amelyekkel a könyvviteli szolgáltatóknak naponta szembe kell nézniük. A dolgozat következő részében a kérdőív segítségével kerültek elemzésre a digitális világ legnagyobb kihívásai a könyvelést tekintve, bemutattam, mennyit változott a könyvelői szakma az elmúlt 20 évben, mik a legfontosabb változások. Ezt követően részletesen ismertettem a rohamos digitalizáció hatásait a mindennapi könyvelésre. A kérdőív kitöltőinek véleményét vizsgáltam a következőkben az állami intézkedések következményeiről. A továbbiakban ismertettem, hogy mire képesek ma a legmodernebb programok – 3 különböző szoftver került bemutatásra, melyek mindegyike mesterséges intelligencián alapuló felhőalkalmazást használó rendszer. Ezt követően került sor a szakdolgozatom fő témájára, a könyvelői szakma jövőjének vizsgálatára. A kutatás során elsősorban a kérdőív jövőre vonatkozó kérdései segítettek a munkámat, de érdemes megemlíteni a szakmai cikkek, publikációk tanulmányozását is.

Összességében elmondható, hogy a könyvelői szakma jövőjét számos tényező befolyásolja. A világ átalakulóban van, évről évre jönnek az új fejlesztések, új kihívások, amik döntően meghatározhatják a könyvelők mindennapi munkáját. Az általam bemutatott modern kiegészítő programok, illetve a mai fejlett könyvelőprogramok átstrukturálják a könyvelői feladatokat. A rögzítési munkák, amik hosszú éveken át meghatározták a szakmát, automatizálódni fognak. A szakma ugyan átalakulóban van, néhány feladatot teljes mértékben át fognak venni az intelligens szoftverek, de nem lehet kijelenteni, hogy ez által nem lesz szükség a jövőben könyvelőkre. Idővel egyre jobban előtérbe fognak kerülni a tanácsadói, elemzői, ellenőrzői feladatkörök. A könyvelői

végzettség több különböző karrier utat kínál, például a multinacionális cégeknek sokféle szakemberre szükségük van. A szakdolgozat bevezetésében felvetett kérdéseket tehát véleményem szerint sikerült megválaszolni, a könyvelőknek jelenleg egyáltalán nem kell attól tartaniuk, hogy egy intelligens szoftver átveszi a helyüket. A könyvviteli szolgáltatók számára a technológia folyamatos fejlődése nem konkurenciát jelent, hanem lehetőséget a pontosabb, precízebb, könnyebb, hatékonyabb munkavégzésre. A folyamatos alkalmazkodás a jövőben is jelentős értéket fog képviselni. Úgy gondolom, a jövő könyvelői olyan komplex szolgáltatók lesznek, akik jártasak az adóügyekben, képesek ellenőrzési, elemzési feladatköröket ellátni, folyamatosan követik a jogszabályi változásokat, és ezek alapján igyekeznek minél hatékonyabb tanácsokkal szolgálni a vállalkozásoknak.